

75378

**MİNİMAL KONUTLARDA MOBİLYA TASARIMI ÜZERİNE BİR
İNCELEME: YATAK ODASI ÖRNEKLEMİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimar Hikmet Selim ÖKEM

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 19. Ocak. 1998

Tezin Savunulduğu Tarih: 06. Şubat. 1998

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Nigan Bayazıt

Diğer Jüri Üyeleri: Prof. Dr. Mete Tapan

Doç. Dr. Belkıs Uluoğlu

OCAK 1998

ÖNSÖZ

Giderek artan dünya nüfusu, kentsel alanların en etkin biçimde kullanımını beraberinde getirmektedir. Kent insanının tüm gereksinmelerini karşılayabileceği, minimal konutların üretimi gündemdedir.

Bu araştırmada, minimal konutlar için tasarlanması düşünülen mobilyaların, ne şekilde ele alınmaları gerektiğine yönelik incelemeler yer almaktadır. Ayrıca bu mobilyaların nitelikleriyle ilgili tartışmalar, ulaşılan sonuçlar ve getirilen öneriler, yatak odası örneğinde değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Yatak odasında yaşam ve yatak odası mobilyaları, yazınsal eserler yardımıyla irdelenmiş, bu mobilyaların insanla, diğer mobilyalarla ve mekanla olan ilişkileri araştırılmıştır.

Araştırma çalışmalarım süresince, değerli katkıları ile bana destek olan, tez danışmanım Prof. Dr. Nigân Bayazıt'a; özellikle sosyal araştırmamın değerlendirilmesinde, düşünce açıcı tartışmasıyla yaptığı yardımdan dolayı Prof. Dr. Günkut Akın'a; çalışmamın en iyi biçimde oluşabilmesi için, gerekli anlayış ve desteği gösterdiklerinden ötürü, Yıldız Teknik Üniversitesindeki değerli öğretim elemanlarına ve her zaman yanımda olduğu için aileme teşekkür ederim.

Ocak 1998

Mimar Selim Ökem

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	I
ŞEKİL LİSTESİ	V
TABLO LİSTESİ	VII
ÖZET	IX
SUMMARY	X
BÖLÜM 1. GİRİŞ	1
1.1 Giriş	1
1.2 Araştırma konusunun amacı ve önemi	3
1.3 Araştırmanın sınırlarının çizilmesi	4
1.4 Gözlemler ve ön kabuller	7
BÖLÜM 2. İNSANIN ÖLÇÜLERİ	9
2.1 Antropometri	9
2.1.1 Antropometrik verilerin türü	10
2.1.2 İnsan bedeninin duruş biçimleri	12
2.2 Antropometrik verilerin yatak odası mobilyalarına uyarlanması	15
2.2.1 Metod	15
2.2.2 Antropometrik verilerin değerlendirilmesi	18
BÖLÜM 3. MİNİMAL KONUTLAR İÇİN MOBİLYA TASARIMINDA ÖNGÖRÜLEBİLCEK YAKLAŞIMLAR	24
3.1 Hareketlilik	24
3.2 Esneklik	26
3.2.1 Farklı eylemler için esnek mobilya tasarımı	26
3.2.2 Mobilyanın kullanılmayan bölümlerine farklı işlevler getiren esnek mobilya tasarımı	28
3.2.3 Eylem alanlarının üstüste bindirildiği esnek mobilya tasarımı	29

3.3 Toplanabilirlik	30
3.3.1 Katlanan mobilyalar	30
3.3.2 Mobilya veya mobilya bileşenlerinin iç içe geçerek toplanması	34
3.3.3 Bir Hacmin İçerisinde Toplanabilme	36
3.4 Depolama	41
3.4.1 Mobilyanın kullanılmayan bölümlerin depolmaya ayrılması	41
3.4.2 Mekanın üçüncü boyutta kullanılmayan yerlerinin depolamaya ayrılması	42
3.5 Modülerlik	45
3.6 Ayarlanabilirlik	53
3.7 Diğer Hususlar	55
 BÖLÜM 4. ARAŞTIRMADA İZLENEN YOL	56
4.1 Yazın yapıtlarının incelemesi	57
4.2 Anket çalışması	57
4.1.1 Ankette izlenen yol	57
4.2.2 Anket formunun tanıtılması	58
 BÖLÜM 5. YAZINSAL YAPITLARININ İNCELENMESİ	61
5.1 Yazınsal yapıtların incelenmesi; mobilya - insan - mekan ilişkileri ve mobilya niteliklerinin belirlenmesi	62
5.2 Mobilya tanımları	69
 BÖLÜM 6 ANKET ÇALIŞMASI	73
6.1 Bulgular ve değerlendirme	73
6.1.1 Demografik verilere ait bulgular ve değerlendirme	73
6.1.2 Yatak odasında gerçekleştirilen eylemlerle ilgili bulgular.....	76
6.1.3 Yatak odası mobilyalarının özellikleriyle ilgili bulgular	82
6.1.4 Gözlemlerin sınanması	103
 BÖLÜM 7 SONUÇLAR VE ÖNERİLER	105
7.1 Yazınsal yapıtların incelenmesiyle ve anket çalışmasında ulaşılan sonuçlar	105
7.1.1 Yazınsal yapıtların incelenmesiyle elde edilen sonuçlar	105
7.1.2 Anket çalışmasında elde edilen sonuçlar	107
7.1.3 Minimal konutlarda mobilya tasarımı için öneriler	113

7.2 Minimal konutlarda mobilya tasarımıyla ilgili gelecekte yapılabilecek araştırmalar	115
--	-----

KAYNAKLAR	118
------------------------	------------

EKLER	126
--------------------	------------

EK A. ANKETİN GERÇEKLEŞTİRİLDİĞİ KONUTLARIN PLANLARI	122
---	------------

EK B. ANKET FORMU	129
--------------------------------	------------

EK C . YAZINSAL ESERLER	139
--------------------------------------	------------

ÖZGEÇMİŞ

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1.1 ABD'de, İngiltere'de, Yeni Zellanda'da ve Güney Afrika'da kişi başına düşen net konut alanı	5
Şekil 1.2 Dünya sağlık örgütünün belirlediği, konuttaki yatak odası sayısına göre yatak odaları toplam alanları.....	6
Şekil 2.1 Tek ve çift yatakta yatış postürlerine ait antropometrik veriler	20
Şekil 2.2 Yatak yapma ve temizliğe yönelik boyutlar	21
Şekil 2.3 Yetişkinler için ranza yataklara yönelik boyutlar	22
Şekil 2.4 Çalışma birimine özgü boyutlar	23
Şekil 3.1 Dolap Tasarımı	24
Şekil 3.2 TV Sehpası	25
Şekil 3.3 Napolyon Yatağı	26
Şekil 3.4 Çok amaçlı depolama kutusu	26
Şekil 3.5 Üç pozisyonlu, açılabilen kanepeler	27
Şekil 3.6 Açılabilir döşek-koltuk	27
Şekil 3.7, Çok amaçlı minderler	28
Şekil 3.8 Yatak, dolap, kitap rafları, müzik sisteminden oluşan bileşke tasarım	28
Şekil 3.9 Yatma Sistemi	29
Şekil 3.10 Katlanan koltuk	30
Şekil 3.11 Katlanan masa	31
Şekil 3.12 Katlanan masa	31
Şekil 3.13 Şişirilebilen koltuk	32
Şekil 3.14 Katlanan masa	32
Şekil 3.15 Katlanan masa	33
Şekil 3.16 Birleştirilebilir koltuklar ve divan	34
Şekil 3.17 Silindirik formu birleştirilebilir elemanlardan oluşan koltuk.....	35
Şekil 3.18 Değişiklik göstermeksizin halen üretimde olan tabure	35
Şekil 3.19 İstiflenebilen sandalyeler	36
Şekil 3.20 Toplanıp kaldırılabilen yatak odası	37
Şekil 3.21 Toplanıp kaldırılabilen yemek masası	37
Şekil 3.22 Toplanıp kaldırılabilen yemek odası ve çizimleri	38
Şekil 3.23 Gardrop ve yatak	39
Şekil 3.24 İnternet üzerinde www.sico-wallbeds.com adresindeki web sitesinde rastlanan bir toplanan yatak reklamı.....	39
Şekil 3.25 Kolonlarıyla müzik seti tasarımı	40
Şekil 3.26 Yatak altının depolamaya ayrılması	41
Şekil 3.27 Duvar sistemi gardrop	42
Şekil 3.28 Duvar sistemleri	43
Şekil 3.29 Sürgü kapaklı gömme dolap	44
Şekil 3.30 IKEA'nın web sitesinde karşılaşılan minimal konutta yatak odası çözümü	44
Şekil 3.31 Bileşenlerden oluşan duvar sistemi, dolap	47
Şekil 3.32 Modüler boyutların bileşenlere uyarlanması yöntemi: Bileşen boyutlarının aynı olması durumu	47

Şekil 3.33 Modüler boyutların bileşenlere uyarlanması yöntemi:	
Bileşen boyutlarının farklı olması durumu	48
Şekil 3.34 Modüler boyutların bileşenlere uyarlanması yöntemi:	
Bileşen boyutlarının ortak faktörü olmayan iki sayı	
olması durumu	49
Şekil 3.35 Modüler boyutların bileşenlere uyarlanması yöntemi:	
Bileşen boyutlarının, ardaşık üç sayıdan	
oluşması durumu	50
Şekil 3.36 'Yiv' demonte edilebilir depolama birimleri	51
Şekil 3.37 'Cub 8' bileşenli duvar sistemi	51
Şekil 3.38 Modüler raf sistemi	52
Şekil 3.39 Modüler kitap rafı	52
Şekil 3.40 Ayarlanabilir gölgesiyle masa lambası	54
Şekil 6.1 Yatak odasında kullanılan iletişim araçları	103
Şekil 7.1 Ikea'nın web sitesinden elde edilen minimal konut mobilyaları	113
Şekil 7.2 Ikea'nın web sitesinden elde edilen, minimal konut	
mobilyalarıyla yapmış düzenlemeler	113

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1 18-79 Yaş arası yetişkinlere ait vücut ölçümleri ortalama değerleri	16
Tablo 2.2 Tek ve çift yataklara özgü boyutsal veriler	20
Tablo 2.3 Yatak yapma ve temizlik postürlerine yönelik boyutsal veriler	21
Tablo 2.4 Yetişkinler için ranza yataklara yönelik boyutsal veriler	22
Tablo 2.5 Çalışma birimine yönelik boyutsal veriler	23
Tablo 5.1 Yazınsal eserlerde yatak odası mobilyalarına ilişkin belirlenen nitelikler ve ilişkiler	62
Tablo 6.1 Hane halkının eğitim durumuna ilişkin tablo	73
Tablo 6.2 Hane halkının mesleki durumu	74
Tablo 6.3 Konut sakinlerinin aylık gelirleri	75
Tablo 6.4 Hane halkıyla yaşadıkları konut arasındaki mülkiyet ilişkisi	76
Tablo 6.5 Yatak odasının, hane reisine akrabalığına göre, kim veya kimler tarafından kullanıldığına ilişkin tablo	76
Tablo 6.6 Hafta içinde, yatak odasında hangi eylemin, ne kadar zaman gerçekleştirdiğine ait ortalama değerler	78
Tablo 6.7 Hafta sonunda, yatak odasında hangi eylemin, ortalama ne kadar zaman gerçekleştirdiğine ait ortalama değerler	79
Tablo 6.8 Yatak odasında gerçekleştirilmekte güçlük çekilen eylemler ve nedenleri	81
Tablo 6.9 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'hareketlilik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler	83
Tablo 6.10 Minimal konut mobilyalarında 'Hareketlilik' niteliğine ilişkin dökümler ..	84
Tablo 6.11 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'esneklik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler	85
Tablo 6.12 Minimal konut mobilyalarında 'Esneklik' niteliğine ilişkin dökümler	86
Tablo 6.13 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'toplanabilirlik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler	87
Tablo 6.14 Minimal konut mobilyalarında 'Toplanabilirlik' niteliğine ilişkin dökümler	
Tablo 6.15 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'depolama' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler	89
Tablo 6.16 Minimal konut mobilyalarında 'Depolama' niteliğine ilişkin dökümler ..	90
Tablo 6.17 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'modülerlik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler	91
Tablo 6.18 Minimal konut mobilyalarında 'Modülerlik' niteliğine ilişkin dökümler ...	92
Tablo 6.19 Minimal konut mobilyalarında 'Ayarlanabilirlik' niteliğine ilişkin dökümler	94
Tablo 6.20 Yatak odası mobilyalarının genel olarak 'mekana uyum' niteliği üzerine kullanıcıya ait düşünceler	95
Tablo 6.21 Minimal konut mobilyalarında 'Mekana Uyum' niteliğine ilişkin dökümler	96
Tablo 6.22 Genel olarak, yatak odası mobilyalarının 'estetik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler	97
Tablo 6.23 Minimal konut mobilyalarında 'Estetik' niteliğine ilişkin dökümler	98
Tablo 6.24 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'taşınma' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler	99

Tablo 6.25 Minimal konut mobilyalarında 'Taşınma' niteliğine ilişkin dökümler	100
Tablo 6.26 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'bedensel uyum' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler	101
Tablo 6.27 Minimal konut mobilyalarında 'Bedensel Uyum' niteliğine ilişkin dökümler	102
Tablo 7.1 Minaimal konutlar için tasarlanacak mobilyalarda olması ön görülen asal niteliklerin, anket araştırmasında ele alınan kullanıcı mobilyalarında ne oranda bulunduğunu gösteren tablo	109
Tablo 7.2 Minaimal konutlar için tasarlanacak mobilyalarda olması ön görülen yanıl niteliklerin, anket araştırmasında ele alınan kullanıcı mobilyalarında ne oranda bulunduğunu gösteren tablo	110
Tablo 7.3 Konutlara daha fazla depolama hacmine olan gereksinimin ölçülmesi .	110
Tablo 7.4 Daha geniş bir konutta yaşamaya olan gereksinimin ölçülmesi	111
Tablo 7.5 Konutlarda gerçekleştirmekte güçlük çekilen eylemler ve nedenleri	112

ÖZET

Bu tezin amacı, minimal konutlarda yaşamayı benimsemiş insanların, konutlarında gerçekleştirdikleri eylemleri ve gereksinmelerini göz önünde bulundurarak ortaya konabilecek mobilya tasarımı anlayışlarının neler olduğunu incelemek, bu konu üzerinde tartışmalar açmak ve öneriler getirmektir.

İlk bölümde minimal konut tanımı yapılmış, çeşitli ülkelerde belirlenmiş olan minimal konutların alan gereksinimleri ele alınmıştır. Konuyla ilgili gözlemler bu bölümde sunulmuştur. İkinci bölümde, insan bedenine ait duruş biçimleri ve bunlara ait ölçüler ortaya konmuştur.

Üçüncü bölümde literatür araştırmasından elde edilen örnekler incelenmiş, minimal konut mobilyalarında olması öngörülen nitelikler belirlenmeye çalışılmıştır. Çeşitli kaynaklarda karşılaşılan konuyla ilgili örnekler bu bölümde tartışılmıştır.

Dördüncü bölümde, araştırmada izlenen yol açıklanmıştır. Bu bölümde, hem yazınsal yapıt araştırmasında, hem anket çalışmasında kullanılan metod belirtilmiştir. Yazınsal yapıtların nasıl seçildiği, anket formunu tanıtımı ve anket çalışmasının nasıl gerçekleştirildiği açıklanmıştır.

Beşinci bölümde, yazınsal yapıtların incelenmesi ile elde edilen veriler sunulmuştur. Bu araştırmada kaynak olarak çeşitli romanlara baş vurulmuş, yatak odasında gerçekleştirilen eylemler ve burada bulunan mobilyalara özgü ilişki ve nitelikler belirlenmeye çalışılmıştır. Yazınsal yapıtlarda geçen ilgili kısımlar, tablolara dönüştürülerek aktarılmıştır. Ayrıca, belli başlı mobilyaların tanımları yine bu bölümde yapılmıştır.

Altıncı bölümde, anket çalışmasında elde edilen bulgular tablolar halinde verilmiş ve değerlendirmeleri yapılmıştır. Anket çalışmasına ait bu bulgular dört bölümde incelenmiştir. İlk bölümde araştırmaya katılan insanlara ait demografik veriler değerlendirilmiştir. Anket çalışmasına ait bulgular ve değerlendirme ikinci kısımda yapılmış, yatak odasında gerçekleştirilen eylemlere ait veriler değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde yatak odası mobilyalarının özellikleriyle ilgili bulgular incelenmiştir. Son olarak, yapılan gözlemlerin sınıanmasına yönelik veriler değerlendirilmiştir.

Yedinci bölümde, yazınsal yapıt araştırması ve anket çalışması sonucunda ulaşılan sonuçlar açıklanmıştır. Minimal konutlar için yapılacak mobilya tasarımına bazı öneriler getirilmiş, konuyla ilgili gelecekte yapılabilecek araştırmalar üzerinde durulmuştur. Ekler kısmında anket formu, örnekleme yapılan konutların planları ve yazınsal yapıt araştırması sırasında yararlanılan eserlerdeki ilgili bölümler yer almaktadır.

SUMMARY

A RESEARCH ON THE FURNITURE DESIGN IN THE MINIMAL HOUSES: THE BEDROOM SAMPLING

Looking into the future, the society in a post-modern structure can be said to consist of the people, intellectually mature and conscious to live together not only within the community of its own species but with that of others as well.

A responsible attitude like living in a limited amount of space seems to be related with both the cultural progress and the improvement in the social consciousness. Starting from this point, it is found to be essential to build up the arrangements that can provide the optimal comfort level for the consumers living in limited spaces.

Learning from Mumford (1979), with the effect of the industrial revolution, the number of labourers and civil service employees became vast in number and the population of the cities increased resulting in the dense usage of urban sites. The first solution to this problem brought by the laborers was to hire each room individually. On the re-arrangement of these houses, one family stayed and lived in each room and from Dublin to Bombay this 'one room for each family' standard kept its validity for a long time.

The change caused by the Modern structure, brought on the increase in population and the decline in habitable urban spaces accompanied by the housing problem. Particularly, immigration to the cities did intensify the effects of this process. The more precious the urban sites, the smaller the houses have become yet, design aspects concerning what the appropriate specifications might be for those furniture has not been considered. In addition to this, there is a strict necessity to develop furniture to satisfy the essences of the Modern life.

In this thesis, setting out from the problems caused by the existing furniture dimensions and design aspects, it has been dealt with the discussions aimed to reveal the qualifications that can make the furniture adaptable to minimal houses.

Here are the observations made in this research:

- The minimal house concept is widely accepted in the world and their production is increasing.
- The human is in the tendency to change his/her environment according to his/her necessities. Doing this s/he will try to expand the dimensions of the place s/he is living in.
- Storage seems to be the leading problem in most houses. It is even more significant in small ones. It is essential to use the available locations in the vertical dimension of the space for storage. To use the non-functional parts of

some of the furniture for storage can be an other solution for the related problem. This way will it be possible to enlarge the space reserved for living.

- The furniture to be designed for minimal houses can be mobile. This way they can be moved away from the activity zone unless they are useful any longer. Until the next time to come for its usage again they can be stored in a cupboard, hung on the wall or in any place. Their size can be minimized or they can become more compact so that they will use up less area in the living space.
- The furniture for minimal houses can be designed flexibly so that it can serve for more than only one activity.
- Combinable furniture can be thought as a solution to the furniture designed for the minimal houses whose components or the main frame of it can be combined in a special storage unit or within the furniture itself.
- To satisfy the requirements of the people changing and increasing in time can be solved by the modular furniture design aspect in the small houses. This way the furniture, most certainly the ones used for storage can be expanded with the addition of new modular components.
- The social inputs are to be investigated to determine the requirements of the people living in minimal houses. To do this, the living in minimal houses should be examined. The results can include useful data when making furniture design for the minimal houses.

In the **first chapter**, the definition of the problem has been made. The aim and the essence together with the extends of the research have been defined.

In the **second chapter**, the human measurements have been examined. The body postures for the activities made in the bedrooms have been investigated and the measurements for these postures have been given. In this chapter, the measurements from two different sources have been compared and the most adequate value for small houses has been shown.

In the **third chapter**, the qualifications presumed to be essential for the furniture designed in the minimal houses have been determined and discussed. Included with these qualifications and their definitions are:

- **Mobility:** The utility to pull and push the furniture
- **Flexibility:** The propriety of the furniture for more than one activity.
- **Conbinable Furniture:** The furniture whose dimensions can be reduced by folding, bending, twisting or compressing it.
- **Storage:** The existence of storage units with shelves and drawers in a furniture or the reservation of the unused spaces in the vertical dimension for storage.
- **Modularity:** To make the furniture dimensionally consistent to the changing requirements by adding and/or extracting modular pieces.
- **Adjustable Furniture:** To make the furniture more suitable for the physiognomy of the human by adjusting its width and height and the position of the furniture components.

In this section, the examples found on various periodicals have been sown.

In the **fourth chapter**, the method followed in this research has been explained. It has been defined that the research is composed of two separate investigations one of which is the social research. Books have been scanned to extract the data related with the bedroom living, the bedroom furniture and the human-furniture

relationship together with the furniture qualifications. In the election of those books, the author, the subject and other signification has not been taken into any consideration. It depends on the free sampling method.

The other part of the research is based on the survey made in the small houses. The houses are chosen to be less than 5 years old for they can only reflect the most recent housing comprehension in today's life. It is aimed by the questions in the survey to find out:

- The social background of the consumers
- The bedroom activities
- The qualifications of the furniture
- The trial of the observations presented in the first chapter.

In the **fifth chapter**, the findings of the social research has been shown on a table where the qualifications of the furniture derived from the passages in he books searched and the relationships between man and the furniture, furniture and the furniture, furniture and the space have been notified on it. It has been noticed and stated out in this chapter that, most books include passages related with the qualifications of the furniture presumed to make it adaptable for the small houses.

The definitions belonging to some most common furniture have been made. The name of the furniture in both English and French has been given in these definitions.

In the **sixth chapter**, the analysis of the survey has been made and the findings have been presented on tables. It has been the finding of this survey that the sampling group do not reflect the true position in the social scale of Turkey. The selected group has been observed to be quite well educated and the social state of these people is quite higher than the national standards. It has been found out that half of the people living in the sampled houses owned their houses while the other half rented them. 65% of the people surveyed are female and the reminder 35% is male. Nearly 50% of the people are observed to be originally from the city they currently live in.

It has also been determined that the activities taking place in the minimal house bedrooms do not only consist of sleeping. Most people use the bedroom for dealing with their recreational activities and studying or doing some work to support their professional life. The duration for the activities achieved in the surveyed houses are listed on two different tables considering the times both during the week and at the weekends.

The consumers have been asked to write down the activities they think it is difficult to achieve and their reasons where the following findings have been retrieved:

The activities difficult to achieve	Their reasons
Storage Sheets of beds, clothes and the pillows are hard to store The storage of the clothes Placement of the goods The placement of the suitcases	The wardrobe is not large enough The volume of the wardrobe is not sufficient The hands get stuck in between the sliding doors of the cupboard No place to put them in
Recreative Activities Gym Hobbies Child can not play	No place No available medium Little room; plenty of toys
Resting Resting Reading books	No chair available to rest on Physical discomfort, lighting problem exists
Studying-Working Writing Studying	The dimensions of the writing desk is not suitable to place into the room Not enough place
Cleaning The cleaning of the room Cleaning underneath the cupboard	Carpet covered floor, light color, shoving the dirt and hard to rub. It is based on the floor surface, no intervening.

The qualifications related with the furniture used in the minimal houses are analyzed. The consumers have been asked whether their furniture have the following qualifications:

The Principal Qualifications

- Mobility
- Flexibility
- Combinable furniture
- Storage
- Modularity
- Adjustable furniture

The Accessory Qualifications

- Fitting in the space
- Aesthetic
- Portability
- Body conformity

Evaluation of the data retrieved from the survey have shown that the principal qualifications are lacking in the consumer furniture while the accessory qualifications have been observed to exist at a certain extend.

It has also been observed that the houses are not equipped with enough electrical and communicational outlets. People living in the sampled minimal houses have been asked whether they needed a larger house to live in. The 77% of the responses have shown that the people have the necessity to live in a larger house . The 23% have shown that they don't have such a necessity.

In the **seventh chapter**, the findings of the social research and the survey have been presented. According to those findings it has been concluded that the people did not have any furniture appropriate for the minimal house and minimal house living. It is the finding of this research that their furniture are so heavy and inflexible while they had so little place for storage that people living in the minimal houses can not satisfy most of their requirements.

595 responses of 813 in total have shown that the consumers do not agree that their furniture carry the presumed principal qualifications. On the other 168 of the responses are affirmative somehow that their furniture have those qualifications.

The Principal Qualifications Presumed for the Furniture in the Minimal Houses (Mobility, Flexibility, Conbinable Furniture, Storage, Modularity, Adjustable Furniture) (In General)											
Do not agree at all		Do not agree		No opinion		Agree		Absolutely Agree		Toplam	
Res.	%	Res.	%	Res.	%	Res.	%	Res.	%	Res.	%
311	38.3	284	34.9	50	6.2	105	12.9	63	7.7	813	100

139 responses out of 609 show that the accessory qualifications such as consistency with the space, aesthetic, portability, body conformable are not found in the consumer furnitures. 406 resposes ara affirmative for the existance of those qualifications in the consumer furnitures.

The Accessory Qualifications Presumed for the Furniture in the Minimal Houses (fitting in the space, aesthetic, portability, body comformity) (In General)											
Do not agree at all		Do not agree		No opinion		Agree		Absolutely Agree		Toplam	
Res.	%	Res.	%	Res.	%	Res.	%	Res.	%	Res.	%
44	7.2	125	20.5	34	5.6	302	49.6	104	17.1	609	100

It has been stated thatthese qualifications are neccesary for minimal house furniture in the suggestions section.

Additionally it has been expressed that the findings and results of this research would be useful for each user living in a minimal house, for the product designers, decorators, architects and the students that are educated in the fields of above mentioned disciplines.

The questionarrie of the survey, the plans of the sample houses and the passages extracted from the books have been given in the appendixes part.

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1 GİRİŞ

İleriye doğru bakıldığında, geliştirmekte olan modern-sonrası yapının oluşturduğu toplumda, kendilerine bedensel güçten çok us gücünün özgür olarak sunulduğu, bilgili, yalnız kendi türü içinde değil, diğer türlerle de ortak yaşama bilincine ulaşmış bireylerin birlikteliğinden söz edilmektedir.

Az alanda yaşamak gibi sorumlu bir anlayış, ancak kültürel ve toplumsal bilincin gelişmesiyle ilgilidir. Bu bilinçten yola çıkarak, sınırlı mekanlarda kullanıcı gereksinimlerine optimal konforu sağlayacak düzeneklerin oluşturulması gerekmektedir.

Kıray'ın bize "Konut Sosyolojisi Üzerine Ders Notlarında" aktardığına göre sanayi öncesi toplumda konutların en önemli özelliklerinden biri, mekanın farklılaşmamış oluşudur. Kıray'ın belirttiği gibi, aynı odada yemek yemeden yatmaya, çalışmaktan konuk ağırlamaya kadar çok farklı eylemler yapılabilir. Oda büyüklükleri birbirine yakın boyutlardadır.

Aynı kaynaktan bilgi edinmeye devam edilirse birçok evde aile bireylerinin, bunlara akrabaların dışında işletmede çalışan çocuklar da dahildir, gündüz işyeri olarak kullandıkları odayı, gece yatak odası olarak kullanabilmekte olduğu öğrenilir. Mekanların birbirine göre değil, ama günlük zaman dilimlerine göre uzmanlaşmasından söz edilmektedir.

M. Kıray'ın notlarında zanaatkar evlerinde, işyeri olarak kullanılan alt katın, gündelik çalışma bittikten sonra geceleri, tekrar yatak odasına dönüştürüldüğü ve konutlarda

değişmeyen tek özellik olarak farklılaşmış mekanların bulunmadığı belirtilmektedir [1].

Mumford'dan (1979) edinilen bilgilerden; sanayi devrimiyle birlikte işçileşmenin ve memurlaşmanın hızlanmış ve kentlerdeki hızlı nüfus artışının, sınırlı olan kentsel arsanın yoğun kullanımını zorunlu kılmış olduğunu öğrenilmektedir. İşçilerin konut sorununu çözmek için ilk bulunan çözüm, mevcut tek evlerin oda oda kiraya verilmesi olmuştur. Yeniden düzenlenen bu konutlarda, her odada birer aile kalmaktadır ve Dublin'den Bombay'a kadar aile başına bir oda standardı uzun süre geçerli kalmıştır [2].

Aynı dönemi karakterize eden yapıların, kira kışlaları (meitskaserne) olduğunu belirten Bayhan (1962), bu çok katlı, blok yapılarının, özellikle ilk yapılanlarında kullanıcıların, en doğal ihtiyaçlarının göz önüne alınmadığını söylemektedir [3].

Modern yapının yol açtığı hızlı gelişim, nüfus artışı ve yerleşilebilir toprak parçalarının giderek azalması, konut sorununu da beraberinde getirmiştir. Rusya'da sosyalist devrimden sonra, bir konutta 2-3 (veya daha fazla) ailenin birlikte yaşadığı görülmüştür. Bu insan ilişkilerinde çöküşe yol açmıştır.

Japonya'da toprağın azlığı sorunundan ortaya çıkan konut sahası darlığı nedeniyle, minimal alanda yaşanan, yukarıda bahsedilen türden sorunları toplum, köklü aile yapısı ve gelenekleriyle dengelemeyi başarmıştır.

Batıda da Japonya derinliğinde olmasa da servet dağılımına ve kentsel yoğunlaşmaya bağlı olarak çalışan sınıfların konutlarında benzeri dengelemeleri beraberinde getirmiştir.

Toplumumuzda ise, konak ve Türk evi egemen kültür olarak bilinmesine karşın, belli bir nicelik düzeyinde kalmıştır. Bu yapı Cumhuriyet döneminde özellikle kentleşmeyle birlikte bir küçülme sürecini getirmiştir. Artan nüfus ve kırsal alanlardan kente yapılan yoğun göç kent arazisinin değerlendirilmesine yol açmıştır. Kent arazisi değerlendirildikçe konut boyutlarında küçülme gündeme gelmiştir. Konut mobilyalarında ise bu eğilimi karşılamaya yönelik bir boyut düzenlemesine ve tasarım anlayışına gereksinim duyulmaktadır. Tüm bunların yanında modern yaşam

biçiminin ortaya koyduğu yenilikleri karşılayacak mobilyaların geliştirilmesine duyulan gereksinim büyüktür.

Bu tez, küçük konutlarda süregelen mobilya boyutlarının ve tasar anlayışının ortaya koyduğu sorunlardan yola çıkarak, bu tür konutlara uygun mobilya anlayışının ne olabileceğine yönelik tartışmalar açmaktadır. Küçük konutlarda, örtüşme gösteren işlevlerin birarada gerçekleştirileceği düşünülerek, yatma, çalışma ve oturma gereksinimlerini karşılayan mobilyalarda tasar anlayışı incelenmiştir.

1.2 ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Gelirin oldukça dengesiz bir biçimde dağıldığı ülkemizde, gereksinim duyulan konut ihtiyacı minimal boyutlarda, temel gereksinimleri karşılamaya yönelik, sosyal konut niteliği taşıyan apartmanlardır. Konut edindirme politikası bu yönde belirlenmiş olmasına karşın, üretilen ve gelecekte de üretilmesi planlanan konut mobilyalarında ülkenin gereklerinden yola çıkan, minimal konut boyutları gözetilerek yapılmış mobilyalara karşılık gelen bir tasarım anlayışı ele alınmış değildir.

Kullanıcıların seçme eğiliminde olduğu mobilya, genelde üst düzeydeki konfor verilerine bile yanıt verebilecek; ancak konuta sığmayan, ya da sığsa bile konutta başka sorunlar yaratan (örn. depolama hacminin azalmasına ve buna benzer sorunlara neden olan) mobilyalardır. Burada uygun mobilyanın belirlenmesinde çıkış noktası insan olarak ele alınmıştır. Konfor düzeyini üst sınıra çekmeye çalışan, doğru yönlendirilmemiş kullanıcı, başka bir takım gereksinimlerinden vazgeçmek zorunda kalmaktadır. Hem de bu sorunlarla, birçok parasal harcamada bulunup konutuna yerleştikten sonra yüzleşmekte, yaptığı seçimin yanlışlığını yeni hatalarla giderme yoluna başvurmaktadır. Örnek vermek gerekirse, yatma için seçilen mobilyanın depolamaya elverişli olmaması yatak odasında çok değerli olan çalışma mekanından çalınmış yere konacak gereğinden büyük bir dolapla giderilmeye çalışılmaktadır.

Gözlemler şunu da ortaya koymuştur: Birçok konut çağın gerektirdiği içmekan donatılarına sahip değildir. Telefon ve anten çıkışları, konutun neredeyse tüm

mekanlarında bulunması gereken donatılardır. Bilgisayar kullanımının yaygınlaşması, her evde birden fazla televizyonun bulunması, artık ender rastlanan olgular değildir. Mobilyalar yaşamımızdan yeni içeri girmiş araçlara da uygun düşünülmelidir.

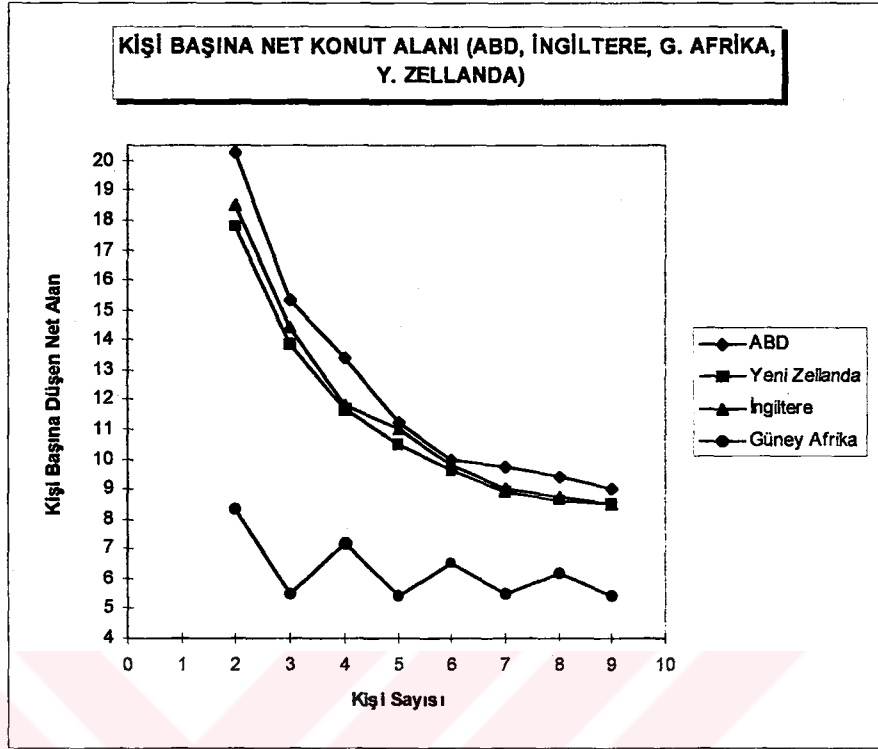
Kentsel yaşamla bütünleşmiş insanın konut kullanımı, oldukça değişiklik göstermiştir. Kent yaşamının sunduğu sosyal ve kültürel etkinliklerle bütünleştikçe zamanının daha büyük bir bölümünü konutunun dışında sürdürmektedir. Evde bulunduğu sürenin çoğunu ise yatma ve dinlenmekle geçirmektedir.

Zamanı değerli olan şehir insanının evde geçirdiği kısıtlı süre boyunca kendi özel ilgi alanlarına yönelmektedir. Zamanının bir bölümünü iş yaşamını destekleyici çalışmalarla geçirdiği de bilinmektedir. Aslında günümüz insanı için konutta yaşam, kentin yoğun ve yorucu atmosferinden kaçtığı, dinlenme ile ilgili işlevleri diğer işlevlere oranla daha çok gerçekleştirmeye başladığı bir biçim almıştır.

1.3 ARAŞTIRMANIN SINIRLARININ ÇİZİLMESİ

Günümüz konutlarında, yaşama ve yatak odalarına ait alan ihtiyacının aldığı değerler incelendiğinde gözlemlenen şu olmuştur: Minimal konutlarda yaşamak artık yaygın bir yaşam anlayışı halini almıştır. Çeşitli ülkelerde belirlenmiş toplu konut standartları'nın belirtildiği çalışmada Bayazit'in (1992), 'konut içinde yer alabilecek kişi sayılarına göre önerilen konut alanlarını karşılaştırabilmek için konut net alanının öngörülen kişi sayısına bölünerek, kişi başına elde edilen konut alanlarını' ortaya koyduğu grafiklerden yararlanılarak minimal konut büyüklükleri belirtilmiştir [4].

Aynı kaynakta, Türkiye'de önerilen konut alanı standartlarında kişi sayısı parametresi belirtilmediği için, herhangi bir karşılaştırma olanağı bulunmadığı da belirtilmektedir [4].

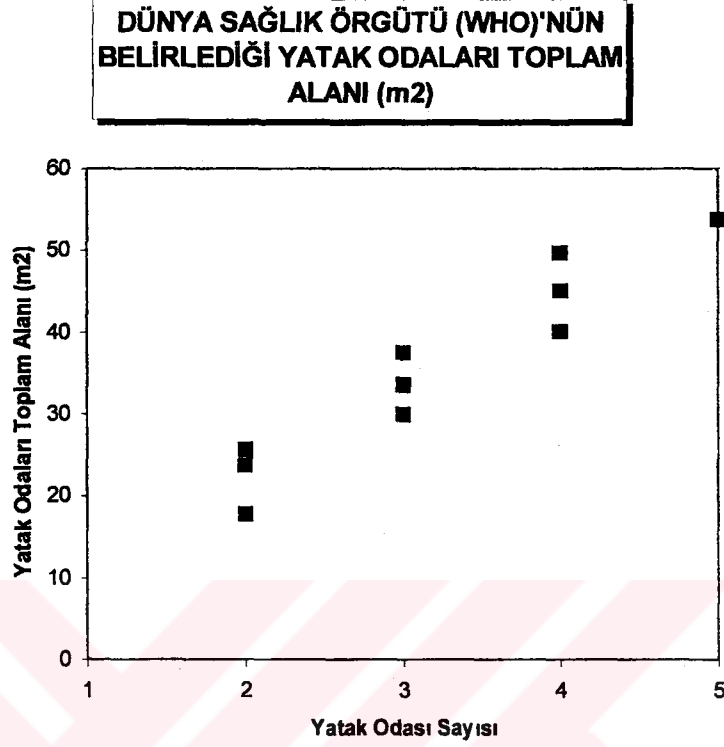
Şekil 1.1 ABD'de, İngiltere'de, Yeni Zellanda'da ve Güney Afrika'da kişi başına düşen net konut alanı [4, s. 55].

Şekil 1.1'de ilgi kurulan ülkelere ait standartlarda, 2 kişiden 9 kişiye kadar konut net alanları görülmektedir. Yalnız Güney Afrika'yla ilgili standartlar Avrupalı Olmayan Güney Afrikalılara aittir. Buna göre, ABD'nde 3 kişilik konut net alanı standardı $45.9m^2$; İngiltere, Yeni Zellanda ve Güney Afrika için sırasıyla $43.2m^2$, $41.6m^2$ ve $16.5m^2$ 'dir.

İki yatak odalı ve/veya tek yaşama mekanı, mutfak ve banyosuyla minimal konutlar araştırma konusu kapsamına alınacaktır. Bu türden konutlarda yaşadığı düşünülen orta tabakaya ait kişi veya ailelerin yatak odalarında veya (yoksa) yaşama mekanlarında yatma, oturma ve çalışmayla ilgili gereksinimlerin belirlenmesi, bunları karşılamaya yönelik tasarlanması düşünülen mobilyalar için gerekli verilerin toplanması bu araştırmanın da sınırlarını çizmektedir.

Daha belirgin biçimde ortaya koymak gerekirse, 3 ila 4 kişilik, $48-55m^2$ net konut alanına sahip konutlarda yatak odası mobilyaları incelenecektir. Buradan, 3-4

kişilik, 2-3 yatak odalı konutlarda yatak odaları net alanı standartlarının ne olduğunu incelemek araştırma konusunun sınırlarını belirginleştirmek açısından yerinde olur.

Şekil 1.2 Dünya Sağlık Örgütü'nün belirlediği konuttaki yatak odası sayısına göre yatak odaları toplam alanları [4, s. 59].

Toplu Konut Standartlarının verilerine göre 'yatak odaları toplam alanı' yatak odası sayısına göre verilmektedir. Diğer standartlarda olduğu gibi Dünya Sağlık Örgütü ve ABD dışındaki ülkeler yalnız 2 yatak odalı konutlar için standart belirlemişlerdir [4, s. 59].

Dünya toplu konut standartlarına bakıldığında, günümüzde minimal konut anlayışının ne kadar geçerli olduğu anlaşılır. Araştırma konusunun sınırlarını açıkça belirleyebilmek için bu veriler ele alınmıştır. 11-12m² lik yatak odalarında, orta tabaka insanının yatma, çalışma ve yaşama eylemlerini karşılayacak, minimal konutta yaşamının gereklerine uyan mobilya tasarımı araştırma konusunun sınırlarını belirleyen hususlardır.

1.4 GÖZLEMLER VE ÖN KABULLER

- Konutlar küçülmektedir; bunun yanında çağın gereklilikleri (kent yaşamı, nüfus artışı, düzenli olmayan gelir dağılımı) karşısında minimal konutların üretimi artmaktadır.
- İnsan yaşadığı çevreyi kendi gereksinimlerine göre değiştirme eğilimindedir. Bunu yaparken yaşadığı alanın boyutlarını artırmaya çabalayacaktır.
- Günümüz konutlarının yatak odalarında iletişim araçlarına uygun donanımların, gerekli sayıda düşünülmesi gerklidir. Bilgi çağına giren dünyada iletişimin önemi giderek artmaktadır. Yatak odalarında iletişim araçlarının artması göz önünde bulundurularak bunlara uygun mobilyalar tasarlanmalıdır.
- Minimal konut tüm dünyada geçerli bir konut politikasıdır. Minimal konut tanımını yaparken ülkemizle birlikte dünya konut standartlarını da temel almak gerekmektedir.
- Günümüz mobilya boyutları, minimal konutlara uymayan büyüklüklerde tasarlanmaktadır. Bu yanlış, mobilyanın konuta girmesinden başlayarak, konutta mobilyaya uygun yerin bulunamamasına ve diğer mobilyalarla entegre olamamasına varan bir dizi sorunu beraberinde getirmektedir.
- Mobilya boyutlarında, minimal konutlarda yaşayacak insanlar düşünülerek yeniden bir boyut düzenlemesi yapılabilir. Bu işlemi gerçekleştirirken insana ait antropometrik ve psikolojik verilerden harektle ne oranda küçültmeler yapılacağı belirlenebilir.
- Ülkemizde ve dünyada, konut standartlarına bakıldığında, konut tasarımında benimsenen modüler yaklaşım, mobilya tasarımına da uyarlanabilir. İnsanın gereksinimleri doğrultusunda modüler biçimde tasarlanmış mobilya aynı anlayışla tasarlanmış konutla bütünleşmede avantaj sağlayabilir.
- İnsanın psikolojik gereksinimleri minimal konutlar için düşünülen mobilya boyutlarında azalmayı kısıtlayıcı etki gösterir. Mobilyanın rengi, dokusu, formu insanların araçlarla girdikleri ilişkiye bağlı olarak, çoğunlukla psikolojik gereksinimleri incelenmek koşuluyla belirlenir.
- Küçük konutlarda yaşayan insan için depolama gereksinimi büyüktür. Yaşama alanının darlığı düşey boyutta da yer kullanımını depolama açısından kaçınılmaz kılmaktadır. Depolama; yatma işlevinin gerçekleştirildiği mekanlar olan yatak odalarında daha da önemlidir. Yatma ve çalışma mobilyalarında

depolanacak eşyanın niceliği ve özelliklerinin ortaya koyduğu verilere dayanarak çeşitli tasarlama kriterleri geliştirilebilir.

- Minimal konutlar için tasarlanacak mobilyalar, depolama hacimleri içermelidir. Depolama yaşama hacmini artırdığından minimal konutta yaşama söz konusu olduğunda önem kazanır.
- İnsanın yaşam biçimi, konutu için seçtiği mobilyayı da etkiler. Yaşam biçiminin ortaya koyduğu gereksinimlerini belirlemiş bir birey bilinçlidir. Ancak herkesten aynı bilinç düzeyinde olması beklenemez. Tasarımcılar kullanıcıların adına onların gereksinimlerini belirlerken yaşama biçimlerini de çok iyi incelemelidir.
- Minimal konutların yatak odalarında tasarlanacak mobilyaların hareketli olarak tasarlanması düşünülebilir. Böylece, belli bir alanda, çekilip itilme yoluyla, kullanılamayan bir alanı kullanılabilir hale getirebilirler.
- Yatak odası mobilyaları, özellikle çalışma birimi ele alındığında, katlanıp içiçe geçen bölümler içerebilir. Kullanılmaması durumunda mobilyanın yer kaplayan bir bileşeninin katlanarak mobilyanın kendi içinde gizlenmesi yaşama mekanında yer kazanmaya yönelik olarak geliştirilecek bir yöntem olarak düşünülebilir.
- Toplum yaşayışına ait veriler, modern yaşamın etkileri söz konusu olduğunda yatma ve çalışma mobilyaları için nelerdir? Geleneksel ile modernin içiçe geçmesi ne türden sorunlar ortaya koymaktadır? İnsanlar bu sorunları ne yollarla çözme eğilimindedirler? Tüm bu ve buna benzer sorular minimal konut için tasarlanacak donatılar için yanıtlanmalıdır.

BÖLÜM 2

İNSANIN ÖLÇÜLERİ

C. Alexander, Notes on the Synthesis of Form (Formun Bileşkesi Üzerine Notlar) başlıklı doktorasında “Bir araç, üzerinde kontrol kurabildiğimiz çevrenin bir parçasıdır. Çevre bu araç üzerinde çeşitli etkilere sahiptir. Aracın başarılı olması veya olmaması çevre ile karşılıklı uyuşup uyuşmamasına bağlıdır” demektedir [5]. Öyleyse bir aracın çevresinde neler bulunmaktadır?

Bir aracın çevresini oluşturan 3 şey bulunmaktadır:

1. İnsan
2. Araç
3. Mekan

Eğer aracın çevresindekilerle birlikteliğini bir ilişki olarak nitelendirirsek, İnsan-Araç, Araç-Araç, Araç-Mekan türünden 3 ayrı ilişki ile karşılaşırız. Aracın tasarım açısından ‘başarılı’ olabilmesi için bu üç ilişkinin iyi kurulması gerektiği söylenebilir.

2.1 ANTROPOMETRİ

İnsan-Araç ilişkisinin yeterince iyi kurulmasında insan boyutlarının incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Bayazıt’a göre tasarlanacak herhangi bir aracın ölçüleri, onu kullanacak olan için gerilim ve yorgunluğa meydan vermeyecek şekilde düzenlenmiş olmalıdır. Bayazıt, insanın vücut ölçülerini belirlemenin,

- Aracın ölçü ve biçimini kararlaştırmak,
- İnsanın çalışacağı mekanın ölçülerini belirlemek

için gerekli olduğunu ileri sürmektedir [5, s. 88].

Özellikle insan bedeninin ölçülerini, bireyler, gruplar v.b. arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmak için araştıran bilim dalına 'Antropometri' adı verilmektedir [6].

Panero ve Zelnik'in vurguladığı biçimde, antropometri açısından tasarımcının talihsizliği, bilim dalının uzun süre ergonomik araştırmalardan çok bir takım fizyolojik çalışmalara hizmet etmiş olmasıdır. Havacılık endüstrisi dışında endüstriyel tasarım için antropometrik verilere duyulan gerekliliğin gelişmesi ve artması 1940'lara kadar pek gerçekleşmemiştir. İkinci Dünya Savaşı, doğal olarak bu itkinin kaynağı olmuştur. Günümüzde de antropometrik araştırmaların çoğunun yapıldığı yer, askeri endüstri sektörüdür. Buna en iyi örnek, Amerikan Ulusal Havacılık ve Uzay Araştırmaları kuruluşu olan NASA 'nın yayınladığı üç ciltlik *Antropometrik Kaynak Kitabı*'dır [6, s. 34].

Aynı kaynakta tasarımcının verileri dikkatle ele almasının, tasarım sorununun daha üst düzey verileri gerektirdiği durumlarda, antropometri alanından bir yetkiliye danışmasının gerekliliği vurgulanmaktadır [6, s. 36].

2.1.1 Antropometrik verilerin türü

İnsana ait iki farklı ölçü bulunmaktadır.

Yapısal (statik) vücut ölçüleri: Panero ve Zelnik insana ait yapısal ölçülerin kafa, vücut, kalça gibi organlara ait boyutları içerdiğini belirtmektedir [6, s. 27].

Bayazıt (1969), birçok durum araştırmalarından elde edilen sonuçların, insanların ait oldukları gruplara göre, çok farklı ölçülere sahip olabileceklerini belirtmektedir. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

- Uluslararası farklar,
- Bölgelerarası farklar,
- Meslek grupları arası farklar,

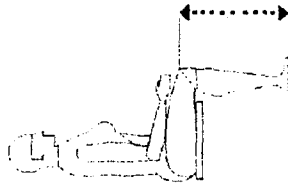
- Yaş farkları,
- Cinsiyet Farkları [5, s. 90].

İşlevsel (dinamik) vücut ölçüleri: Panero ve Zelnik insana ait işlevsel ölçüleri, çalışma durumlarında; veya belli işlerin yapılmasıyla ilgili hareketlerin gerçekleştirilmesi sırasında alınmış ölçüler olarak nitelendirmektedir [6, s. 27].

Dreyfuss ve Tilley, beden boyutlarının yatay x ekseninde sıfır'dan başlayarak sağa doğru artan bir grafikte ifade edilebileceğini söylemektedir. Olguların görülme sıklığının ise aynı grafik üzerinde düşey y ekseninde sıfır'dan başlayarak yukarı doğru çoğalan değerler olarak gösterilebileceğini belirtmektedirler. Belli bir boy uzunluğuna ait boyutun grafiğini çizmek istediğimizde çan şeklinde (Gauss eğrisi, normal dağılım eğrisi) bir eğri ile karşılaşırız. Böyle bir durumda, ortalama değer (mean), ortadaki değer (median), sıklık ortalaması (mode) üst üstedir. Ortalama değer (mean), tüm değerlerin aritmetik ortalamasıdır. Ortadaki değer (median), bir seride en ortada bulunan değeri ifade etmekte kullanılır. Sıklık ortalaması (mode), en çok görülen değeri belirtir. Eğer ağırlığa yönelik yada vücudun etle kaplı bölümlerindeki (kalça genişliği, kalça derinliği, karın büyüklüğü, v.b.) boyutlar çizimle ifade edilecek olursa, ortaya çıkan eğrinin simetrik olmadığı (eğrinin tepe noktasının ortanın dışında kaldığı) görülür. Bu durumda ortalama değer, ortadaki değer ve sıklık ortalaması çakışık değildir. Bu eğriler eğik (çarpık) eğri olarak nitelendirilir. Bir boyuttan elde edilen veriler diğer boyutlardan elde edilenlerle uyumlayabilir. Örneğin, küçük yapıya sahip bir kadın küçük kalça genişliği ve derinliğine sahip olabilir; büyük de. Ortalama bir birey için tasarım yaparken bu bilgilerin yararı olabilir.

Frekans dağılımları: Herkes için tasarım yapmak alışılmış bir yaklaşım değildir. Normal eğrinin iki ucunda kalan birkaç insan, sayı olarak o kadar az olabilir ki, onları da içine alan bir tasarım, üretimi açısından çok geniş olanaklara gereksinim duyacak ya da çok pahalı olacaktır. Dreyfuss ve Tilley bu nedenle ordunun Askeri Standartlara, bir uçtaki küçüklerle diğer uçtaki büyüklerden %5'lik kesimleri (toplam %10) dışarda tutarak ölçülen insanların %90'lık bir bölümünü aldığını belirtmektedir. [6, s. 10, 11]

DİZ YÜKSEKLİĞİ

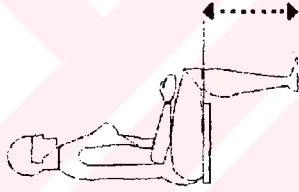

TANIM: Yerden dizkapağının orta noktasına kadar olan yüksekliktir

UYGULANABİLİRLİK: Özellikle oturan kullanıcının, vücudunun bir kısmının mobilyanın altında kalması istendiğinde, sıra masa gibi donatıların altlarının yerden yüksekliğini belirlemede kullanılır.

FREKANS DAĞILIMI: Yüksekliği herkese uygun kılmak için 95inci yüzdelikteki değer seçilmelidir [6, s. 79].

BACAK BOYU

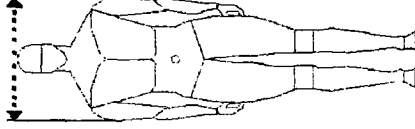

TANIM: Bacak boyu, beden oturma konumunda ve dikkten dizin hemen arkasında; baldırın altından yere kadar olan uzaklıktır

UYGULANABİLİRLİK: Bu veri özellikle oturma yüzeyinin yerden yüksekliğini belirlemede kritik bir öneme sahiptir.

FREKANS DAĞILIMI: 5inci yüzdelikteki değer seçilmelidir. Baldırın alt kısmında meydana gelebilecek basınç rahatsızlığının nedenidir. Bu durum oturma boyu yüksek olduğunda ortaya çıkar. Kısa boylu kullanıcıya göre ayarlanmış yükseklik uzun boylu kullanıcılara da uyacaktır [6, s. 79].

MAKSİMUM VÜCUT GENİŞLİĞİ

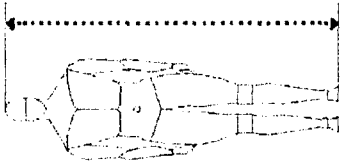

TANIM: Maksimum vücut genişliği, kolları da içine alan beden genişliğidir.

UYGULANABİLİRLİK: Bu ölçü, koridor genişlikleri, geçiş açıklıkları, kapı ve giriş genişliklerinin belirlenmesinde kullanılır

FREKANS DAĞILIMI: 95inci yüzdelikteki değer seçilmelidir [6, s. 80].

BOY

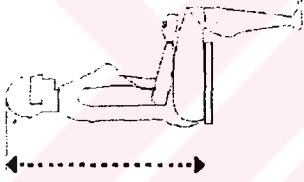

TANIM: Boy, ölçülen kişi dik durumda, karşıya bakarken alınan, yerden baş üstüne olan mesafedir.

UYGULANABİLİRLİK: Bu veriler, açılışların ve kapıların minimum yüksekliklerini belirlemede kullanılır. Doğal olarak, kapıların çerçeveleri bu yükseklikten çok daha fazladır. Yerden minimum yükseklikleri belirlemede çok gerekli olan bir ölçüdür.

FREKANS DAĞILIMI: Baş kurtarma, gibi yükseklik ölçülerini belirlemede kullanılacağından en üst yüzdelikteki değerler kullanılmamalıdır. Tasarımcı bir toplumun neredeyse %100'ünü dikkate almalıdır [6, s. 20].

DİK OTURMA BOYU

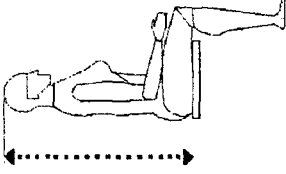

TANIM: Dik oturma boyu, kişi dik otururken, oturma yüzeyinden başın en üst kısmına olan uzaklıktır.

UYGULAMA: Bu ölçü, oturma yüksekliğinden yada oturma yüksekliği eklendikten sonra, yerden yukarıdaki bir kısıtlamanın izin verdiği yere kadar olan yüksekliği belirlemede yardımcıdır. Ranzalı yatakların tasarımı ve hacim kazanmak için yapılan düzenlemelerde öngörülen boyutlar için kritik bir veridir.

FREKANS DAĞILIMI: Baş kurtarma yüksekliği söz konusu olduğundan 95inci yüzdelikteki verileri kullanmak uygundur [6, s. 76].

NORMAL OTURMA BOYU

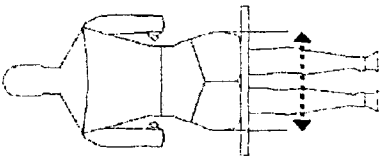

TANIM: Normal oturma boyu, kişi rahat bir biçimde otururken, oturma yüzeyinden başın en üst kısmına olan uzaklıktır.

UYGULAMA: Bu ölçü, koridor genişlikleri, geçiş açıklıkları, kapı ve giriş genişliklerinin belirlenmesinde kullanılır

FREKANS DAĞILIMI: 95inci yüzdelikteki değer seçilmelidir [6, s.76].

KALÇA GENİŞLİĞİ

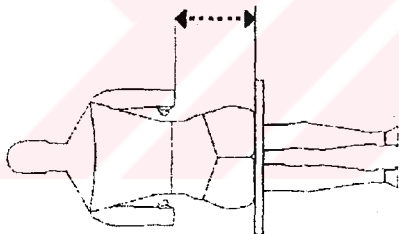

TANIM: Kalça genişliği bedenın kalça kısmının en geniş olduğu durumdaki ölçüsüdür. Ayakta iken de alınabileceğine dikkat edilmelidir. . Kalça genişliği hangi durumda en büyükse o dikkate alınmalıdır.

UYGULANABİLİRLİK: Bu veri özellikle iç sandalye genişliğinin ölçüsünü belirlemede kullanılır.

FREKANS DAĞILIMI: Genişliği herkese uygun kılmak için 95inci yüzdelikteki değer seçilmelidir [6, s. 78].

DİRSEK DAYAMA YÜKSEKLİĞİ

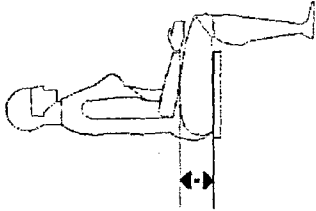

TANIM: Diz dayama yüksekliği oturma yüzeyinin üstünden dirsek altına kadar olan uzaklıktır.

UYGULANABİLİRLİK: Bu veri diğer belirlemelerle sandalye kollarının, sıra ve masalarla özel bir takım araçların tasarımında yararlı olabilmektedir.

FREKANS DAĞILIMI: Dirsek dayama yüksekliği, gerçekte ne temiz ne de erişme yüksekliğidir. 50. yüzdelikteki değerleri kullanmak uygundur [6, s. 78].

BALDIR YÜKSEKLİĞİ

TANIM: Baldır yüksekliği oturma yüzeyinden baldırın karnıla birleştiği yere ve en yüksek olduğu noktaya olan düşey uzaklıktır.

UYGULANABİLİRLİK: Bu veri, sıralar, konferans masaları veya çalışma yüzeylerinde, oturan kişinin çalışma yüzeyinin altına girmesi istendiği içmekan mobilyalarında kritik öneme sahiptir. Çalışma yüzeylerinin altına çekmece konulacak daha özel durumlarda bu veriye daha çok gerek duyulabilir.

FREKANS DAĞILIMI: Temiz yükseklik söz konusu olduğundan, 95inci yüzdelikteki veriler kullanılmıdır [6, s. 78].

2.2 ANTROPOMETRİK VERİLERİN YATAK ODASI MOBİLYALARINA UYARLANMASI

Buraya kadar olan bölümde, yatak odası mobilyalarının tasarımında gerekli olabilecek insan ölçüleri tanıtılmış ve değerlendirmelerinin nasıl yapılacağıyla ilgili bilgiler verilmiştir. Bu bilgilerin, yatak odası mobilyalarına nasıl uyarlanacağı bu bölümde tartışılacaktır.

2.2.1 Metod

Panero ve Zelnik ile Dreyfuss ve Tilley'in kaynaklarından edinilen antropometrik veriler çeşitli yüzdelikteki değer gruplarında daha önceki başlık altında incelenmiştir.

Belli statik vücut ölçüleri belli yüzdelikteki değerlerden seçilmektedir. Örneğin baş kurtarma yükseklikleri (ki bunlara temiz yükseklikler de denebilir) toplumun en uzun bireylerine (99 uncu yüzdelikteki değere) göre ayarlanırken, oturma yüzeyinin yerden yüksekliği toplumun en kısa bacak uzunluğuna sahip insanlarına (1 inci yüzdelikteki değere) göre belirlenmektedir.

Panero ve Zelnik, askeri satandartlardan kaynaklanan bir kabulü benimseyerek 5 inci ve 95 inci yüzdelikteki değerleri inceleme kapsamına alırken, Dreyfuss ve Tiley 1 inci ve 99 uncu yüzdelikteki değerleri de göz önünde bulundurarak toplumun yalnızca %2'lik bir bölümünü kapsam dışı bırakmıştır.

Daha önceki başlık altında belirlenen ve tablolarda çerçeve içine alınarak belirginleştirilen değerle Panero ve Zelnik ile Dryfuss ve Tiley'in değerleri karşılaştırmalı olarak verilecek ve sonuçta yatak odası mobilyaları için minimum boyutlar belirlenmeye çalışılacaktır.

Tablo 2.1 18-79 Yaş arası yetişkinlere ait vücut ölçümleri ortalama değerleri

	BOY cm	DİK OTURMA BOYU cm	NORMAL OTURMA BOYU cm	KALÇA GENİŞLİĞİ cm	DİRSEK DAYAMA YÜKSEKLİĞİ cm
99	erkek 189.5	98.8	95.5	43.2	31.8
	kadın 174.8	93.0	90.7	47.8	30.2
95	erkek 184.9	96.5	93.0	40.4	29.5
	kadın 170.4	90.7	88.1	43.4	27.9
90	erkek 182.4	95.5	91.2	39.4	27.9
	kadın 168.7	89.4	86.6	41.7	27.2
80	erkek 179.3	93.7	89.9	37.8	26.9
	kadın 165.4	87.9	85.6	39.6	25.7
70	erkek 177.0	92.7	88.6	37.1	25.9
	kadın 163.6	86.9	84.8	38.4	24.6
60	erkek 174.8	91.4	87.6	36.3	24.9
	kadın 161.8	85.9	83.1	37.3	24.1
50	erkek 173.5	90.7	86.6	35.6	24.1
	kadın 159.8	84.8	82.0	36.3	23.4
40	erkek 171.7	89.7	85.6	34.8	23.4
	kadın 155.5	84.1	81.0	35.6	22.6
30	erkek 169.7	88.6	84.6	34.0	22.6
	kadın 157.0	82.8	81.0	34.5	21.6
20	erkek 167.6	87.4	83.6	33.3	21.6
	kadın 155.2	81.8	78.7	33.5	20.8
10	erkek 163.8	85.9	81.8	31.8	20.3
	kadın 151.9	79.8	76.7	32.3	19.3
5	erkek 161.5	84.3	80.3	31.0	18.8
	kadın 149.9	78.5	75.2	31.2	18.0
1	erkek 156.7	81.0	77.2	29.2	16.0
	kadın 145.0	74.9	71.6	29.7	15.5

Tablo 2.1 18-79 Yaş arası yetişkinlere ait vücut ölçümleri ortalama değerleri (devam)

	BALDIR YÜKSEKLİĞİ cm	DİZ YÜKSEKLİĞİ cm	BACAK BOYU cm	OMUZ (MAX. VUCUT) GENİŞLİĞİ cm	
99	erkek 19.6 kadın 19.6	61.2 56.9	50.8 45.7	- -	
95	erkek 17.5 kadın 17.5	59.4 54.6	49.0 44.5	52.6 43.2	
90	erkek 17.0 kadın 16.8	58.7 53.3	47.8 43.2	- -	
80	erkek 16.3 kadın 15.2	57.0 52.1	46.2 42.2	- -	
70	erkek 15.2 kadın 14.7	55.9 51.1	45.2 41.4	- -	
60	erkek 14.7 kadın 14.2	55.1 50.3	44.7 40.6	- -	
50	erkek 14.5 kadın 13.7	54.4 49.8	43.9 39.9	- -	
40	erkek 14.0 kadın 13.2	53.6 49.0	43.2 39.1	- -	
30	erkek 13.5 kadın 13.0	52.6 48.5	42.4 38.4	- -	
20	erkek 13.0 kadın 11.9	51.8 47.2	41.7 37.3	- -	
10	erkek 11.9 kadın 10.9	50.8 46.2	40.6 36.1	- -	
5	erkek 10.9 kadın 10.4	49.0 45.5	39.3 36.6	44.2 37.8	
1	erkek 10.4 kadın 9.7	46.5 43.4	37.8 33.3	- -	

2.2.2 Antropometrik verilerin değerlendirilmesi

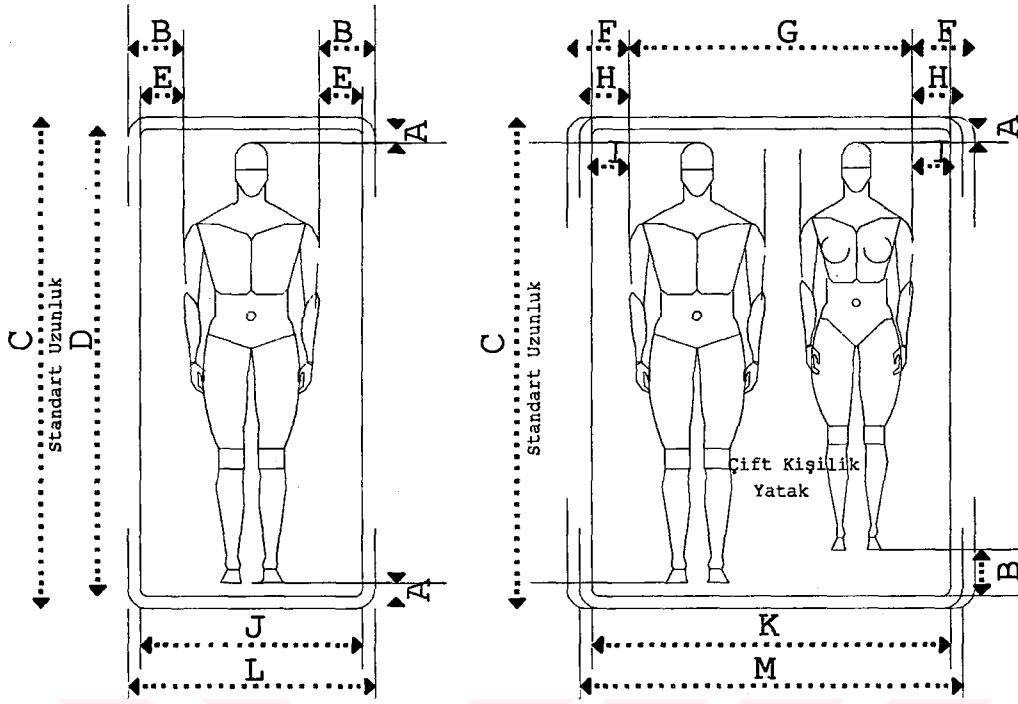
Tablo 2.2'de yatak boyu olarak belirlenen iki değerden büyük olanı (C) Panero ve Zelnik tarafından 213.4 cm olarak belirlenmişken Dreyfuss ve Tileý bunu standart uzunluk kabul etmiş ve 203 cm olarak vermiştir. Bu uzunluk için minimum değerin belirlenmesinde ise antropometrik verilerden 99 uncu yüzdelikteki değerdeki değeri alınmış bu değeri beden baş ve ayak kısmından yatak uçlarına bırakılması öngörülen mesafeyle toplanıp 202.3 cm değeri elde edilmiştir. Bu yatak standartlarına uymayan rahat bir yatağın sahip olacağı bir uzunluktur. Diğer yatak uzunluğu (D) için minimum değerin belirlenmesi ise, benzer biçimde ancak bu kez 70 inci yüzdelikteki değerlere dayanılarak elde edilmiştir. Bu yüzdelikteki değeri, yatak standardı olan 190 cm'lik değere en yakalaşık sonucu vermesinden dolayı seçilmiştir. Yatak genişliği (J) için minimum değeri 95 inci yüzdelikteki verilerden yararlanılarak belirlendiğinde ise %16'lık azalmayı öngören oldukça önemli bir fark ortaya ortaya çıkmaktadır. Bu ise minimal konut için üretilmesi düşünülen bir yatak için oldukça önemli bir azalmadır. Bu noktada, Panero ve Zelnik tarafından insana ait boyutlardan hareketle ulaşılacak yatak boyutunda insan bedeninin uyurken oluşturduğu postürlerin, ele alınan beden duruşundan çok farklı olacağı belirtilmektedir [6, s. 140].

Tablo 2.3'de yatak genişliğine özgü (B) boyut, standartlara uyulup 90 cm olarak belirlenmiştir. Yatağın yerleştiği kasa yüksekliğinin değişken olduğu ifade edilmiş; bu yüzden yerden yatak üstüne olan uzaklık (A) 36-48 cm arasında alınmıştır. Yatak düzeltme (C) ve yatak altını temizlemeye (D) ait eylem alanı ölçüleriyle ilgili ait minimum değerler de tabloda belirtildiği gibidir.

Ranza yatakları, yatak odalarında yer kazanmak için yapılan en yaygın düzenlemedir. Şekil 2.3 ve Tablo 2.4'te alt ve üst yatma yüksekliğine ait minimum değeri (C) belirlenmesinde, 95.inci yüzdelikteki değerden insana ait dik oturma boyu alınarak diğer verilerle karşılaştırılmış ve bu değeri 101.6 cm olarak saptanmıştır. Burada önemli olan bir diğer veriden daha söz etmek yerinde olur. Yatak altında depolama imkanının sağlanması düşünülebilir. Bunun için yatak kasesinin yüksekliğinin (E) bilinmesi gereklidir.

Belirlenen değerden en küçük olanını almak gereksinimin büyük olduğu depolama hacmini küçülteceğinden büyük olanı yatak altı depolama yüksekliği için belirlenen minimum değerdir. Bu değer incelenen verilerden 25.4 cm olarak bulunmuştur. Belirtilmesi gereken bir diğer konu ise üst yatağın yatak kasası içine alınarak düşeyde yer kazanımı sağlanacağıdır.

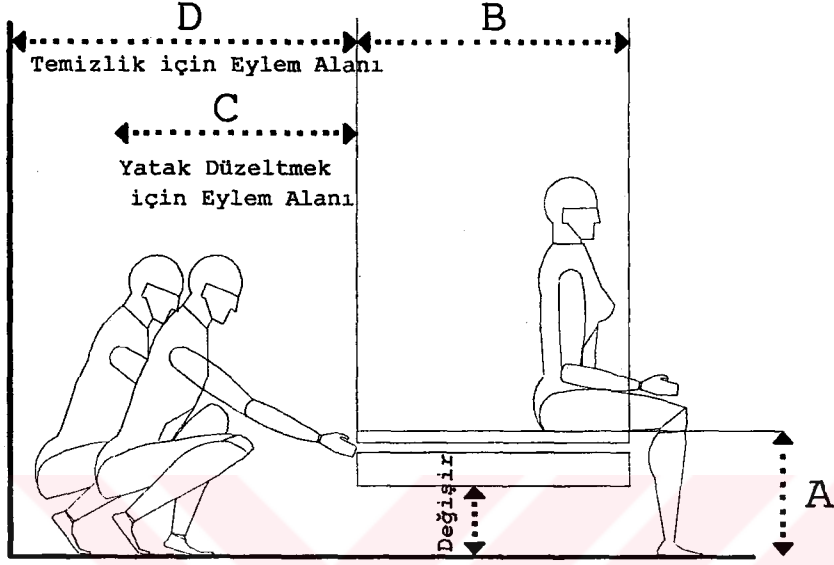
Şekil 2.4 ve Tablo 2.5 birlikte incelendiğinde konforlu uzanış için maksimum raf yüksekliğini (A) belirlerken depolama alanının kısıtlanmaması öngörüldüğünden 193.0 cm'lik değer alınmış görür. Oturan insanın konforlu uzanışı için maksimum raf yüksekliğini (B) belirlerken ise yine depolama alanını artırmak için elde edilen verilerden en küçük olan 150.6 cm alınmıştır. Minimum masa yüksekliği olan (H)71.1 cm'e masa-raf arası min. yükseklik (E) 38.1 cm'lik mesafe eklendikten sonra elde edilen yerden 109.2 cm'lik yüksekliğin raf başlangıcı olduğuna ve 150.6 cm'lik oturan insanın erişme yüksekliği olan 150.6 cm'e olan uzaklığın 41.4 cm olarak belirlendiğine dikkat edilmelidir. Bu mesafe standart dosya yüksekliği (yaklaşık 32 cm) için uygundur. Masa genişliğinin (K) ve çalışma eyleminin (J) belirlenmesi yatak odası mekanında yer edinimi için önemlidir. Bu boyutlar sırasıyla 61 cm ve 45.7 cm olarak belirlenmiştir.

Şekil 2.1 Tek ve çift yatakta yatış postürlerine ait antropometrik veriler [6, s. 148].

Tablo 2.2 Tek ve çift yataklara özgü boyutsal veriler.[6, s. 148], [7].

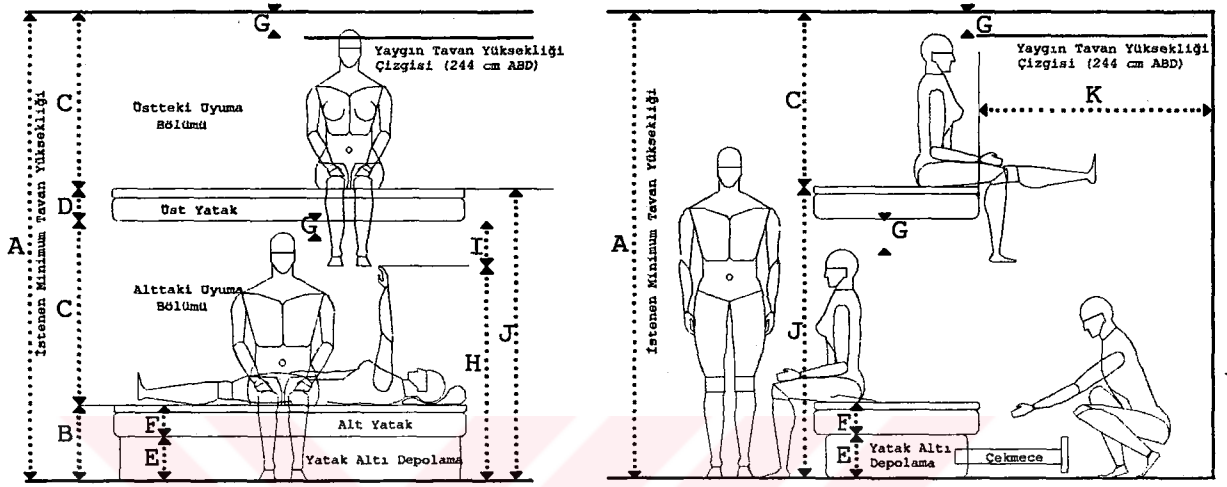
	PANERO ve ZELNİK	DREYFUSS ve TİLEY	BELİRLENEN MİN BOYUT
A	6.4 cm	-	6.4 cm
B	19.1 cm	-	19.1 cm
C	213.4 cm	203 cm	202.3 cm (99%lik)
D	198.1 cm	203 cm	189.8 cm (70%lik)
E	15.2 cm	-	15.2 cm
F	17.8-20.3 cm	-	17.8 cm
G	111.8-116.8 cm	-	111.8 cm
H	10.2-12.7 cm	-	10.2 cm
I	2.5-5.1 cm	-	2.5 cm
J	91.4cm	99 cm	83 (95%lik)
K	121.9	137 cm	116.8 cm
L	99.1 cm	-	99.1 cm
M	137.2	-	137.2

Şekil 2.2 Yatak yapma ve temizliğe yönelik boyutlar [6, s. 151].

Tablo 2.3 Yatak yapma ve temizlik postürlerine yönelik boyutsal veriler [6, s. 151], [7, s. 25].

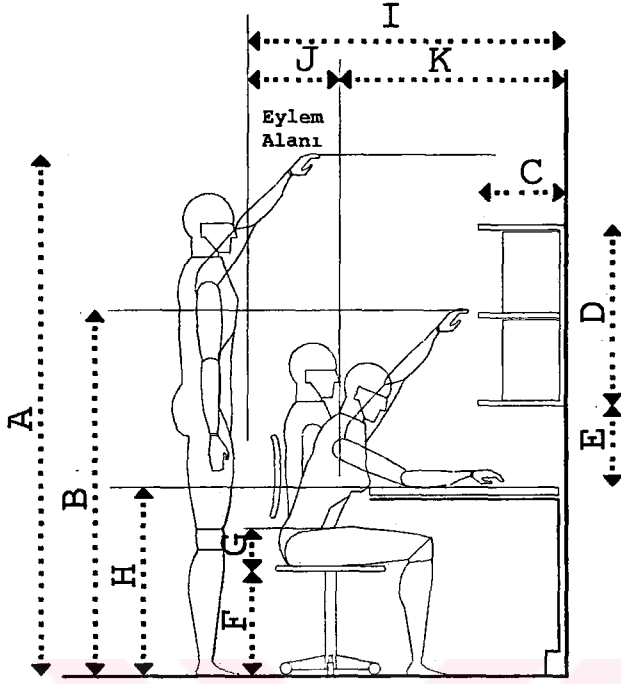
	PANERO ve ZELNİK	DREYFUSS ve TİLEY	BELİRLENEN MİN BOYUT
A	48.6 cm	-	36.6-48.6 cm
B	91.4-99.1 cm	99 cm	90 cm
C	66-76.2 cm	55.9 cm	55.9 cm
D	121-137 cm	122 cm	121 cm

Şekil 2.3 Yetişkinler için ranza yataklara yönelik boyutlar [6, s. 152].

Tablo 2.4 Yetişkinler için ranza yataklara yönelik boyutsal veriler [6, s. 152], [7, s. 36].

	PANERO ve ZELNİK	DREYFUSS ve TİLEY	BELİRLENEN MİN BOYUT
A	264.2 cm	-	264.2 cm
B	45.7-55.9 cm	-	45.7 cm
C	101.6-111.8 cm	105 cm	101.6 cm (95%lik)
D	15.2-20.3 cm	-	15.2-20.3 cm
E	20.3-25.4 cm	-	25.4 cm
F	25.4-30.5 cm	-	25.4 cm
G	5.1 cm	-	5.1 cm
H	71.1-96.5 cm	71.2-95.4 cm	71.1-95.4cm
I	15.2-30.5 cm	-	15.2-30.5 cm
J	162.6-188.0cm	-	162.6-188.0cm
K	116.8-157.5 cm	-	116.8 cm

Şekil 2.4 Çalışma birimine özgü boyutlar [6, s. 156].

Tablo 2.5 Çalışma birimine yönelik boyutsal veriler [6, s. 156], [7, s. 40].

	PANERO ve ZELNİK	DREYFUSS ve TİLEY	BELİRLENEN MİN BOYUT
A	182.9-193.0 cm	178.3 cm(1%lik)	193.0 cm
B	152.4-182.9 cm	150.6 cm(1%lik)	150.6 cm
C	30.5 cm		30.5 cm
D	45.7-50.8 cm		45.7-50.8 cm
E	38.1 cm (min.)		38.1 cm (min.)
F			
G			
H	71.1-76.2 cm	76.2 cm	71.1 cm
I	106.7-137.2 cm	-	106.7 cm
J	45.7-61.0 cm	-	45.7 cm
K	61.0-76.2 cm	76.2 cm	61.0 cm

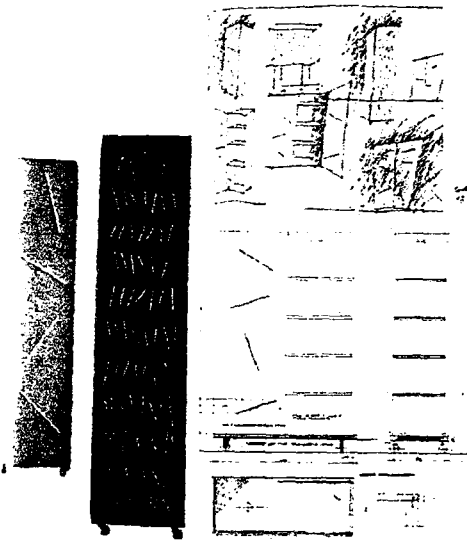
BÖLÜM 3

MINİMAL KONUTLAR İÇİN MOBİLYA TASARIMINDA ÖNGÖRÜLEBİLECEK YAKLAŞIMLAR

Bu bölüme kadar minimal konutlarda tasarlanabilecek mobilyalar için toplanan bilgilerin sistemli bir biçimde bir araya getirilmesi, bu bilgilerin sunumu ve değerlendirilmesi ele alınmıştır.

Bu bölümde ise, minimal konutlarda mobilya tasarımına yönelik olarak gerçekleştirilmiş tasarımlar incelenmektedir. Çeşitli tasarımcıların sorunu ele alış biçimleri belli başlıklara indirgenmiştir. Bu başlıklar, 'giriş' bölümünde ortaya konan ve 'araştırma' bölümünde sonuçları açıklanan kullanıcı anketiyle sınanmış, minimal konutlar için tasarlanan mobilyaların sahip olması öngörülen mobilya nitelikleridir.

3.1 HAREKETLİLİK

Şekil 3.1 Dolap tasarımı, Enrico Franzolini [8].

Hareketlilik minimal konutlarda mobilya tasarımının belki de en önemli özelliğidir.

Yandaki şekilde, ışıklı kutu olarak adlandırılan ve tekerleklerle hareketlilik kazandırılmış bir elbise dolabının çizimleri görülmektedir. Çerçevesi MDF'den ya da kontrplak sandviç panel olarak yapılması düşünülmüş, üzeri özel bir kaplama ile bitirilmiş; kapakların üzerine 6 mm'lik yarıklar açılmıştır. Tepesine metal aksamı spotlar yerleştirilerek hacmin içi aydınlatılmıştır [8, s. 63].

Minimal mekanda hareketliliğin sağladığı yarar, çeşitli işlevlerin üstüste bindiği mekanlarda, değişik zamanlarda değişik işlevlerin gerçekleştirilmesine olanak tanınmasıdır. Hareketlilik, bir işlevi gerçekleştirmeye yönelik olarak kullanılan mobilyanın kullanımı sona erdiğinde, bu mobilyanın itilerek ve/veya çekilerek eylem alanından uzaklaştırılmasıyla, gerçekleştirilmesi düşünülen diğer işlev için kullanılacak mobilyaya (araca), alana veya hacme yer ayrılmasına olanak tanımaktadır.

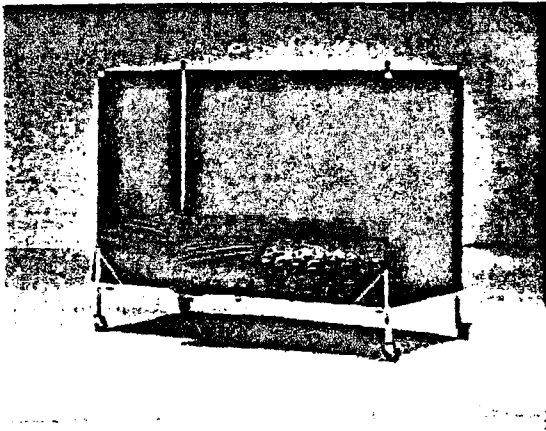

Şekil 3.2 TV sehpa, Thomas Eriksson [9].

Mobilyalar, hareketli bir şekilde tasarlanabilmeleri için, hantal olmamalıdır. Hafif malzemelerden üretilmiş olmalıdırlar.

Şekil 3.2'de bir televizyon sehpa görülmektedir. Televizyon izleme eyleminin, psikolojik bir takım tercihler

sonucunda mekan içerisinde çok farklı yerlerde gerçekleştirilmesi nedeniyle TV sehpasının 'hareketlilik' anlayışıyla ele alınmış olduğu gözlemlenmektedir.

Şekil 3.3 Napoleone yatağı [10]

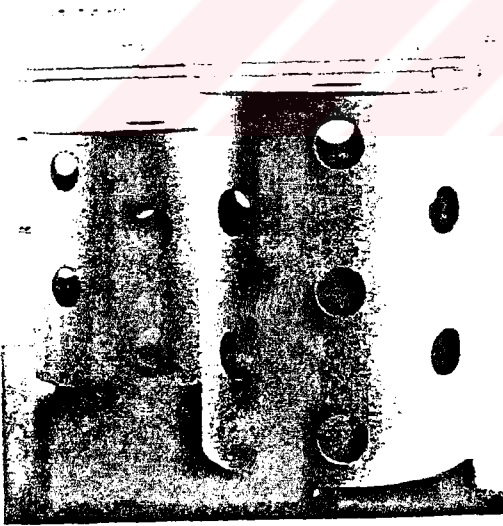
Şekil 3.3'te, Fransız kumandan Napoleone'nun savaş alanlarında yaşadığı kamp çadırlarındaki yatağından esinlenerek, günümüz için tasarlanmış bir yatak görülmektedir [11]. Çadır gibi küçük mekanlar için hareketli, katlanabilir, yanındaki panellerle mekandan kolayca soyutlanabilir nitelikte tasarlanmıştır.

3.2 ESNEKLİK

Minimal konutlar için mobilya tasarımında ön görülebilecek bir başka yaklaşım esnekliktir. 'Esneklik' eşyanın farklı eylemler için kullanımı olarak kısaca tanımlanabilir. Aracın tasarlandığı eylem için kullanılan bölümlerinin dışında kalan kısımlarının farklı eylemler için kullanılabileceğinin düşünülmesi yine 'esneklik' düşüncesi altında ele alınabilir. 'Esnek tasarımlı' diye nitelendirebileceğimiz bir araçta, eylem alanlarının üstüste geldiği düşünülerek gerçekleştirilmiş bir yaratma eyleminden söz edildiği düşünülmelidir.

3.2.1 Farklı eylemler için esnek mobilya Tasarımı.

Farklı eylemler için esnek mobilya tasarımı denince, anlatılmak istenen; belli bir aracın belli bir eylemden daha fazla eyleme hizmet etmesidir.

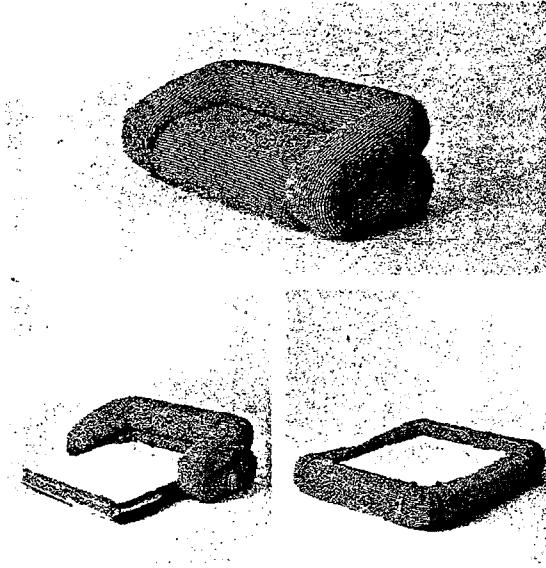

Şekil 3.4 *Multipurpose Storage Cabinet, Çok Amaçlı Depolama Kutusu*, [12]

Çok amaçlı kullanılabilecek depolama kutusu. Çocukların oyuncaklarının ya da kirli çamaşırların konabileceği bu kutular aynı zamanda tabure olarak da kullanılabilir. Burada depolama eylemi aynı kalmakta iken; farklı

Şekil 3.4 *Çok amaçlı depolama kutusu*, [12]

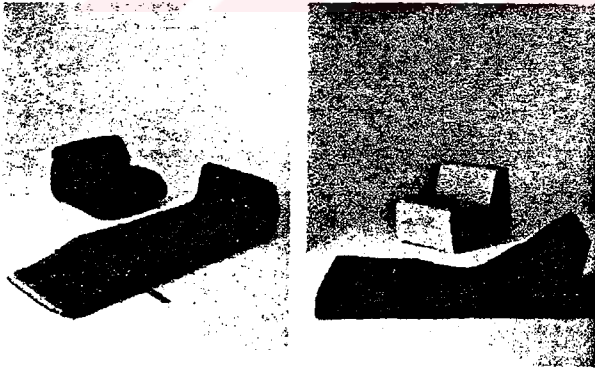
kullanıcıların hizmetine sunulmuş 'esnek' kullanımlı bir mobilyadan söz edilmektedir. Aynı zamanda, depolama eyleminin dışında oturma eylemi için de düşünülmüş olması nedeniyle farklı eylemler için esnek bir mobilya tasarımı anlayışının var olduğu söylenebilir.

Şekil 3.5 Üç pozisyonlu, açılabilen kanepeler, Alessandro Becchi, [13]

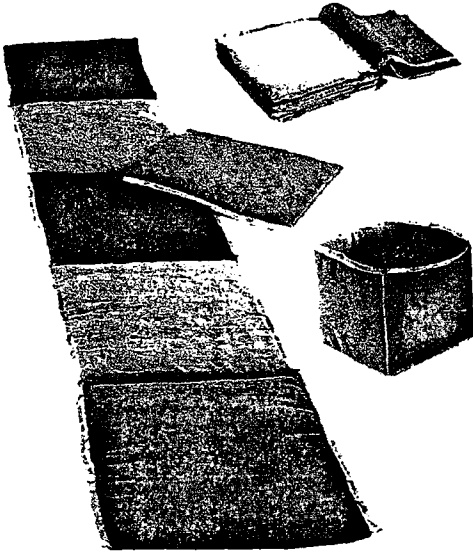
Poliüretan üzeri kumaş veya deri kaplı bu koltuk, 65x184x98 cm boyutlarındadır. Farklı eylemler için gerçekleştirilen esnek mobilya tasarımı denince belki de ilk akla gelen mobilyalar, toplumumuzda 'çek-yat' olarak adlandırılan araçlardır. Ancak 'çek-yat', kullanımındaki zorluklardan dolayı iyi tasarımılandırılmamıştır. Kanepenin yatağa dönüştürülmesi işlemi, yandaki örnekte olduğu gibi, basit bir anlayış içinde ve kullanım kolaylığı gözetilerek ele alınmalıdır. Şekil 3.5'te karşılaştığımız bu tasarım,

oturma ve yatmaya ek olarak 'çocuk oyun minderi' olarak nitelendirebileceğimiz bir işleve de yanıt verdiği ve bu üç işlevi birbirleriyle olumlu bir biçimde ilişkilendirebildiği için başarılı bir 'esneklik' örneği olarak gösterilebilir.

Üstü kumaş kaplı poliüretan yatak-koltuk. Açık: 56x80x260cm, Kapalı: 65x80x115 cm.

Şekil 3.6 Açılabilir döşek-kolyuk, Umberto Catalano - Gianfranco Masi Ghio, [13, s. 144]

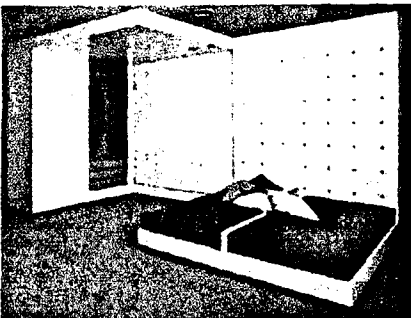
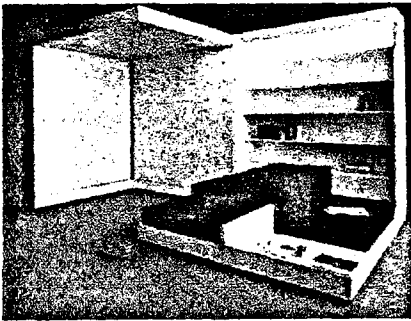

*"çocuklar için bir yatak
şans getiren;
içinde yaşanması bir kitap,
sayfaları arasında uyunabilen.
içinde ne düşler gizler,
kedilerle ilgili olan uslu bir tanesi,
kayıp gidecek kadar prüzsüz
ve uçacak kadar hafif olan bir diğeri..."*

Şekil 3.7, Çok amaçlı minderler

Aynı boyutlarda (70x70 cm) olan altı adet 2 cm kalınlığındaki minderin, üzeri çeşitli renklerdeki havlu-kumaşlarla kaplanarak oluşturulmuş bir düzenlemenin, fermuarlarla farklı şekillerde birleştirilmesini öngören bir tasarım. Bu yaratımda, minderlerin kutu halindeki kullanımı depolama işlevinin, uzunlamasına yan yana gelecek şekildeki birleşim yatmanın, üst üste koyma ise oturma işlevinin gerçekleştirilmesine olanak tanımaktadır [14].

3.2.2 Mobilyanın Kullanılmayan bölümlerine Farklı işlevler getiren esnek mobilya tasarımı

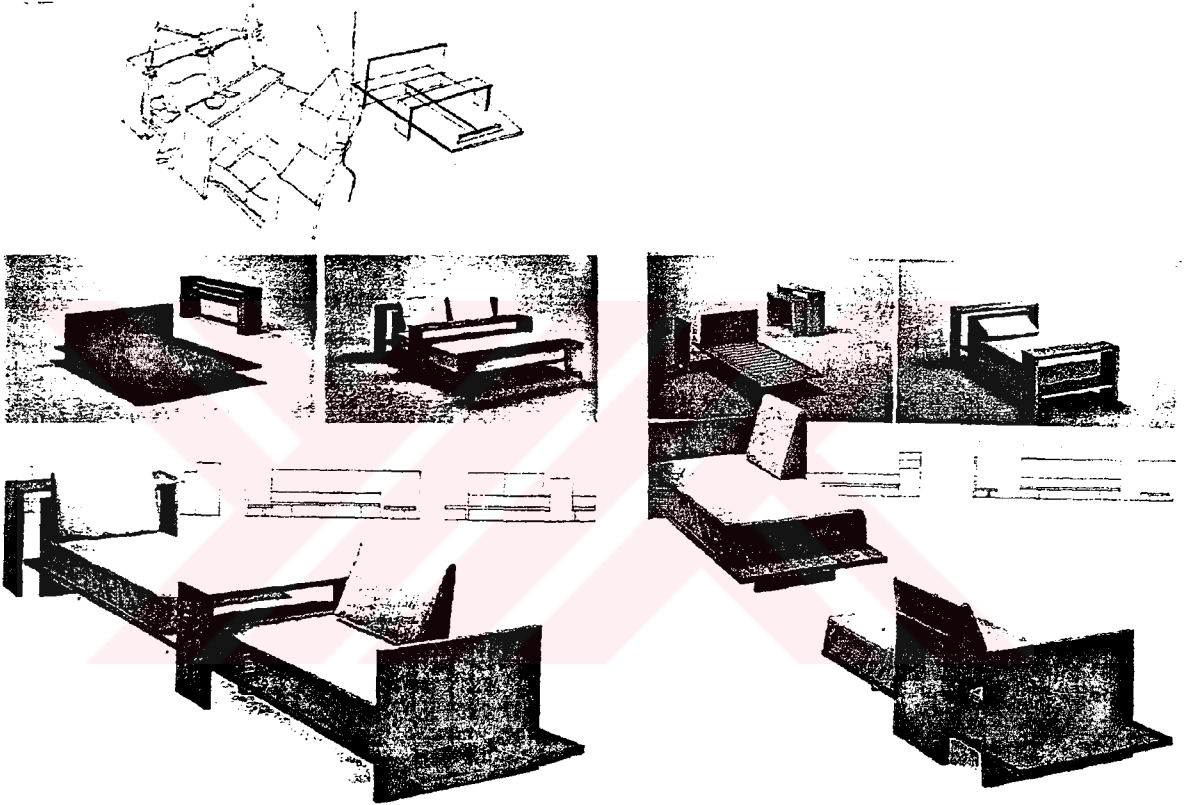

Kontrplak ve plastik lamine bu bileşke yatma takımında gördüğümüz gibi yatak, yatma işlevi dışında kalan bölümlerinde koltuk, müzik sistemi ve kitap rafları ile birlikte düşünülmüş ve esnek bir kullanıma yöneltmiştir.

Şekil 3.8 Yatak, dolap, kitap raflarından oluşan bileşke tasarım, [13, s. 130]

3.2.3 Eylem alanlarının üst üste bindirildiği esnek mobilya tasarımı

Eylem alanlarının üstüste bindirildiği mobilya tasarımının altında yatan düşünce, aynı eylem alanının kullanılarak farklı eylemlerin gerçekleştirilmesi; bu yolla yer kazanımının sağlanmasıdır. Birden fazla eylemin aynı alanda yapılabildiği, 'esnek' kullanımlı mobilyaların tasarımını gündeme getiren bu düşüncedir.

Şekil 3.9 Yatma sistemi, Claudio Lazzarini, [15]

Akçaağaç veya kiraz kaplama, çerçevesi metalle güçlendirilmiş yatak mobilyasının üzerinde kayan servis konsolları düşünülmüştür. İlk resimde, yatağın yanında başucu mobilyası olarak kullanılan hareketli elemanın, yatağın içine doğru hareketiyle, sırt dayama işlevine yanıt vereceği ön görülmüştür. Böylece yatak birden fazla eylemin bir arada gerçekleştirilebileceği bir araç olarak ele alınmıştır. Bu açıdan burada esnek bir mobilya tasarımı anlayışından sözedilebilir.

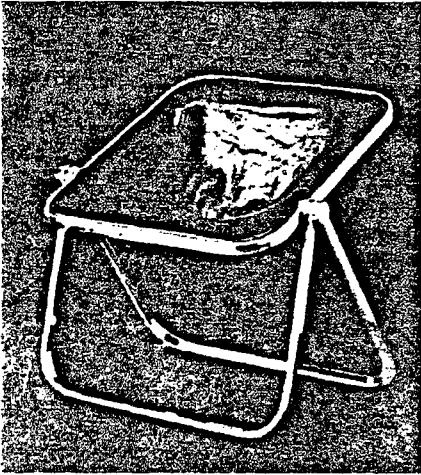
3.3 TOPLANABİLİRLİK

Minimal alanda mobilya tasarımında öngörülebilcek bir diğer düşünce, kullanılmadıkları zamanlarda mobilyaların çeşitli yollarla hacimlerinin küçültülerek, mekân kullanımının artırılmasıdır.

Mobilyaların toplanabilme niteliği ile tasarlanması düşünüldüğünde, bunun kullanışlı bir biçimde ele alınması gereklidir. Diğer niteliklerinde de olduğu gibi, mobilyanın ağırlığının, toplanabilirlik niteliğine olan etkisi göz önünde bulundurulması gereken bir konudur. Mekanda yer kazanımının sağlanması uğruna gerektiği her defasında, istenmeyecek derecede ağır mobilyaların ve/veya mobilya bileşenlerinin toplanması öngörülemez bir tasarım hatası olarak kabul edilmelidir. Toplanabilir mobilyaların, bileşenleri ve bütünü, hafif olacak şekilde düşünülmeli, toplanma sırasında kasların aşırı yüklenmesini önleyen çözümler önerilmelidir.

Minimal konutlarda mobilya tasarımı için öngörülebilecek yaklaşımlardan toplanabilirlik niteliği, 3 başlıkta ele alınabilir.

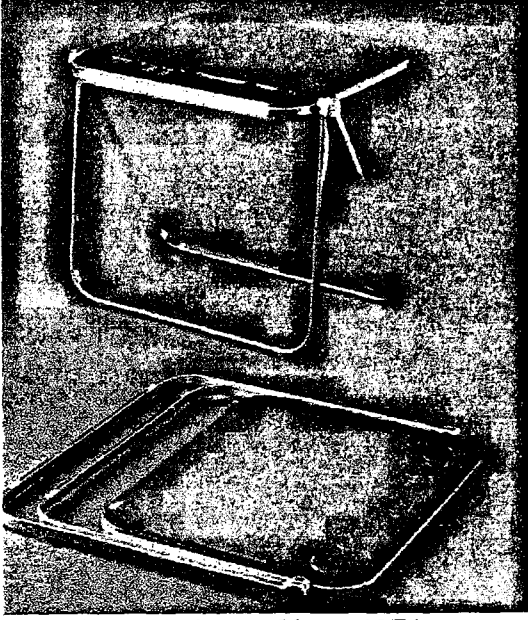
3.3.1 Katlanan mobilyalar

Şekil 3.10 Katlanan koltuk Giancarlo Piretti, [13, s. 34]

Mobilyalarda, katlanarak hacmin küçültülmesi konusu çok işlenen bir olgudur ve çok yaygın bir 'toplanma' anlayışına referans vermektedir.

Şekil 3.10'da, parlatılmış alüminyum stürüktürü ve deri kaplı oturma kısmı ile, katlanan bir koltuk görülmektedir. Boyutlar: 72x68.5x54.5cm.

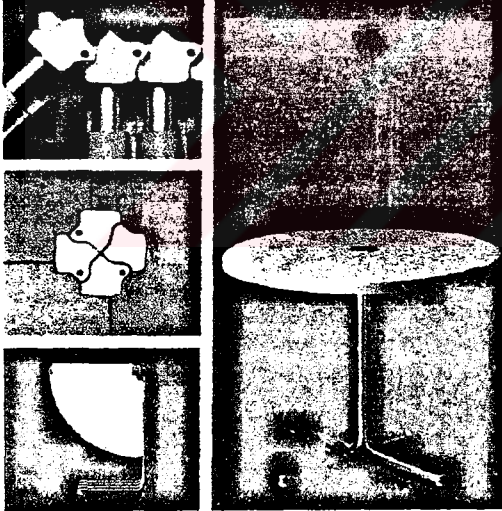

Şekil 3.11 Katlanan Masa 1971,
Giancarlo Piretti [13, s. 36].

Krom-çelik tübüler taşıyıcılar ve plastik plağıyla katlanan bir çalışma masası. Boyutlar: 71x83.5x65cm [13, s. 36].

Katlanan mobilyalar, kullanılmadıkları sürece depolamaya ayrılmış hacimlerde saklanabilirler.

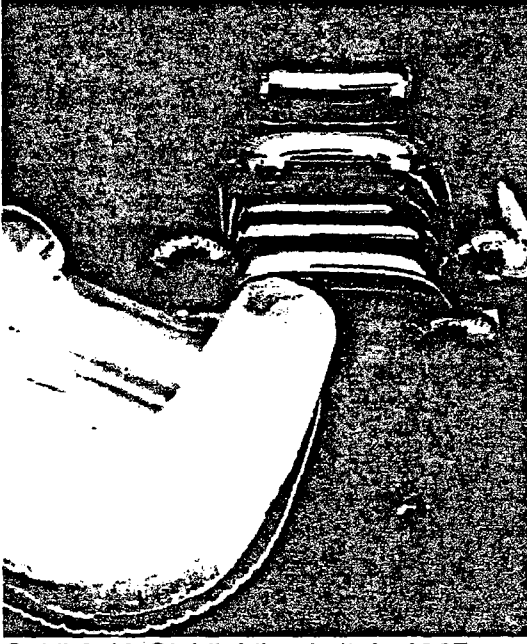
Ergonomik açıdan bakıldığında, katlanan mobilyaların hafif malzemeden yapılmış olmaları önemlidir. Ürün güvenliği açısından, katlanma sırasında el ve parmakların sıkışmasıyla ortaya çıkabilecek yaralanmaları önleyecek düzenlemeleri gerektirmektedirler.

Şekil 3.12 Katlanan Masa Giancarlo
Piretti [13, s. 36].

Şekil 3.12'de alüminyum ayaklı, katlanma noktası polyesterle güçlendirilmiş masanın geneli, detayları ve katlanmış halde yandan görünüşü incelenebilmektedir. 73x96cm boyutlarında olan masa katlandıktan sonra kullanım alanınının % 20'sine küçülebilmektedir [13, s. 36].

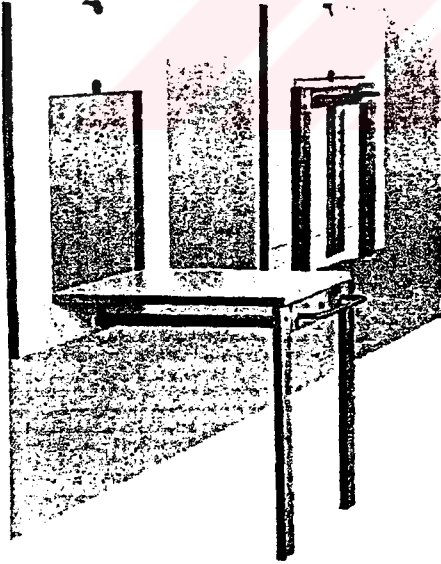
Katlanan mobilyalara şimdiye dek verilen örneklerde, katlanarak hacimleri küçültüldükten sonra bu mobilyaların nerede depolanacağı tasarlama anlayışı içinde düşünülmemiştir. Diğer bir deyişle, mobilyanın katlanabilecek biçimde tasarlandığı, ancak; katlanarak işlevi sonlandırılmış mobilyaların, mekansal kullanım içerisinde nerede saklanacağını üzerinde durulmamıştır. Bu anlayışta ele alınan ve değişik bir yolla da olsa, ancak katlanan mobilyalar sınıflamasında inceleyebilecek diğer bir mobilya türü de şişme (pnömatik) stüktürlü mobilyalardır.

Şekil 3.13 Şişirilebilen koltuk, 1967,
Paolo Lomazzi, Donato D'Urbino,
Johnathan De Pas, [13, s. 34]

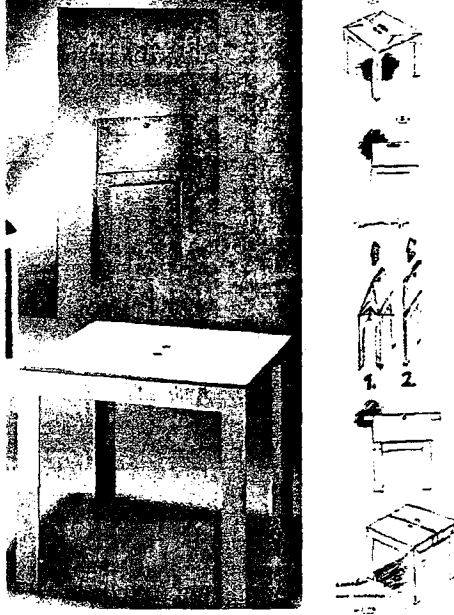
60x100x100cm boyutlarındaki şişme stüktürlü PVC koltuk. Söndürüldüğünde hacmi, içine aldığı hava kadar küçülür. Söndürüldükten sonra katlanarak çok küçük bir hacimde saklanabilir.

Katlananan mobilyaların nerede saklanacağı hususunun tasarımda göz önünde bulundurulduğu örnekler de yer almaktadır.

Şekil 3.14 Folding Table, Katlanan masa, PM Sköld, [16].

Şekil 3.14 'te minimal konutlar için katlanabilir biçimde tasarlanmış bir masa görülmektedir. Katlanan masa duvardaki küçük girintiye yerleşir ve üstteki mandalla sıkıştırıldığı yerde durması sağlanır. Daha önceden de belirtildiği gibi, bu örnekte katlanan mobilyanın nereye kaldırılacağı önceden düşünülmüştür. Katlanma eyleminin kolaylıkla gerçekleştirilmesi için masanın ön kısmına bir tutamak konmuştur.

Şekil 3.15 Katlanan Masa, [17]

MDF üzeri kaplama olarak düşünülen katlanan masanın üzeri sınıf yazı tahtası cilası ile kaplanabilir; böylece 'unutulmaması gerekenler' panosu veya kağıt oyunlarının oynanabileceği bir masa olarak da kullanılabilir.

Bu masanın tasarımındaki ilkesel değişiklik, masanın asılacağı yere sabit olmayacağı düşüncesi ile geliştirilmiş olmasıdır. Katlanan masa, konut içerisinde çeşitli mekanlarda kullanılabileceği gibi farklı mekanların duvarına da asılabilir.

749 sayılı Domus dergisinde, toplanabilir mobilyalarla ilgili makalesinde Hauke Murken şunları aktarmaktadır:

"Çok yıllar önce Ettore Sottsass 'batılı evlerde odaların, giderek içinde tüm hatıraların yaşatıldığı bir müzeye, mosoleuma yada bir mezarlığa dönüştüğünü' söylemiştir. İnanılmaz bir biçimde bu düşünce günümüzde geçerliliğini halen korumaktadır. Bunun yanında kimileri de görünüm ve ağırlık açısından, hafif mobilyalarla donatılmış, ferah mekanları düşleyebilmektedirler."

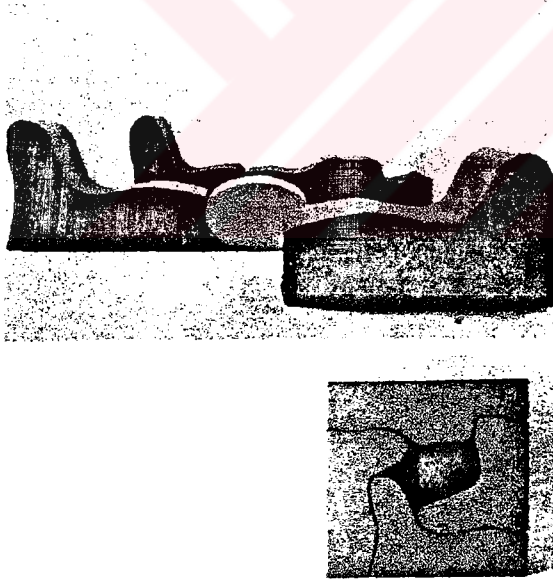
Katlanın mobilyalarla ilgili olarak "Tavana asılmış mobilyalar da bu anlayış içinde ele alınabilirler" biçiminde bir yorumda bulunmaktadır [17, s.66].

Makale yazarının da aktardığı gibi Ettore Sottsass'ın, konut kullanımı ile ilgili düşüncelerinde gerçeklik payı bulunmaktadır. İnsan, sahip olduğu araçlardan fiziksel ömürleri sona erse bile vaz geçememektedir. Bu da bir süre sonra konutların işlevini yitirmiş mobilya ve araçlarla dolmasına neden olabilmektedir. Küçük konutlarda bu sorun, depolama hacminin azlığından ötürü kendini daha hissedilebilir biçimde göstermektedir.

3.3.2 Mobilya veya mobilya bileşenlerinin iç içe geçerek toplanması

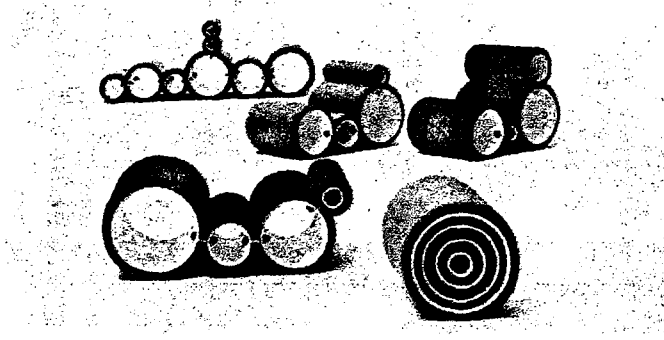
Mobilyaların toplanabilirliğinden ya da Toplanabilir Mobilya kavramından söz ediliyorsa incelenecek bir başka husus, mobilyaların bir bütün olarak veya bileşenler ölçeğinde birbirinin içine geçerek daha küçük hacimlere indirgenebilmesidir.

Hauke Murken makalesinde, "yeni mobilya tasarımı anlayışında toplanabilirlik kavramını ele alırken, uzaktan kumanda kullanımındaki artışla, mobilyaların toplanabilirliği arasında doğrusal bir oran" olduğunu öne sürmektedir. Bununla yazarın ortaya koymak istediği düşünce teknolojinin yaygınlaşması ile mobilya tasarımı arasındaki güçlü ilişkidir. Burada yazar, teknolojinin ilerlemesiyle, daha esnek ve daha hafif mobilyaların tasarımının gündemdeki yerini koruyacağını dile getirmektedir [17, s.66]

Şekil 3.16'da, mobilya veya mobilya bileşenlerinin iç içe geçerek toplanmasına bir örnek görülmektedir. Çeşitli minder formlarının, kullanılmadıkları zaman bir küp formunda kompaktlaşması ve toplanmasıyla mekan kazanımı amaçlanmaktadır.

Şekil 3.16 Birleştirilebilir koltuklar ve divan, Sebastiano Matta, 1966, [13, s. 115]

**Şekil 3.17 Silindir Formlu birleştirilebilir
elemanlardan oluşan koltuk, Joe Colmbo, 1969,
[13, s. 116]**

Üzerine kumaş geçirilmiş poliüretan kaplı PVC plastik silindirler birbirlerinin içine geçebilir nitelikte tasarlanmıştır. Boyutlar 64x50cm olup bileşenler çok çeşitli şekillerde bir araya getirilebilmektedir.

**Şekil 3.18 Değişiklik göstermeksizin
halen üretimde olan tabure, [18].**

İç içe geçerek toplanan mobilyalar deyince, belki de ilk akla gelen mobilyalar iç içe geçen taburelerdir. Şekil 3.18'de, 44cm yükseklik ve 38-42cm oturma çapıyla görülen tabure için yapılan nitelendirmeler şunlardır: "Milan Mobilya Fuarında en yeni parçalardan birinin, 60 yaşını doldurduğunu düşünmek insanı şaşırtmaktadır. Biçimsel yenilik, teknolojik araştırma, davranışsal tepki ve sınırları aşma, hepsi etkileyici bir biçimde bu objeyi oluşturmak için, tabure ya da alçak servis masası olarak

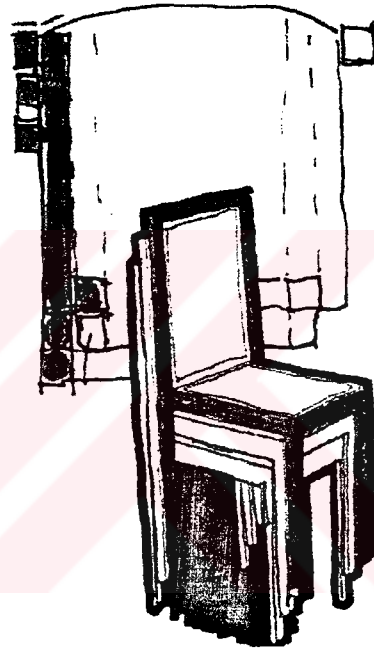
nitelendirebileceğimiz bu mobilyada bir araya gelmiş gibidir. İstiflenebilen, sakın, ölümsüz, taklit edilemeyen ekonomik ve sembolik... Gereksiz büyüklük düşüncelerinin tümüne birden karşı çıktığı ileri sürülen bir sembol." [19]

Tüm bu övgü dolu sözcükler günlük yaşantımızda çoğumuzun defalarca üstüne oturup kalktığı tabureye adanmıştır. Son derece işlevsel olan bu mobilya, toplanabilirliği ve boyutsal olarak tüm gereksiz büyüklükleri dışlayan özelliğinin yanı sıra ekonomikliği ile tüm zamanlarda kullanılabilecek bir mobilyadır.

Ayrıca bu mobilya, hem tabure hem de servis masası olarak nitelendirilmektedir. Bu noktada, kullanım açısından esnek bir tasarım anlayışının varlığından söz edilebilir. Basit bir taburenin, bir çok açıdan bakıldığında bizleri, oldukça başarılı bir tasarım anlayışıyla buluşturması ilgi çekicidir.

Minimal konutlar açısından incelendiğinde, iç içe geçmesi ve depolama yüksekliğine bağlı olarak bir tek taburenin sığıldığı alana birçok başkasının sığdırılabilmesi niteleğiyle olumlu bir tasarımıdır.

Şekil 3.19'da Kontraplak destek üzerine neopren ile uygun kalınlık verildikten sonra, özel bir kumaşın, ince ahşap bir tabakayla sıcak preste birleştirilerek elde edilen kılıfla kaplanmasını öngören, ahşap iskeletli bir iskemle tasarımı görülmektedir.

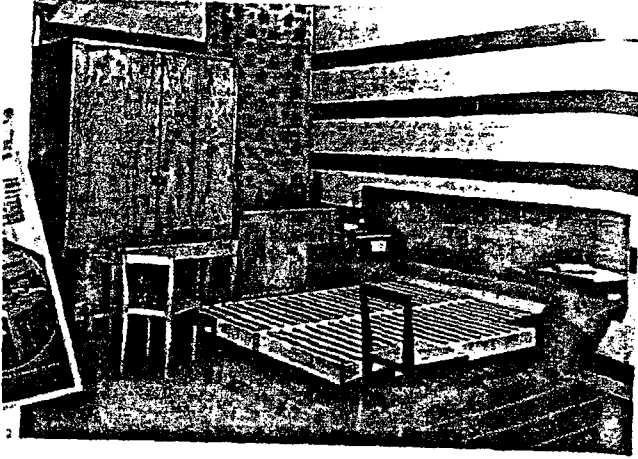

Şekil 3.19/stiflenebilen sandalyeler, [20]

Mobilyaları üst üste bindirme, üçüncü boyutun, depolama için kullanımına son derece iyi bir örnektir. Tek mobilya için ayrılan alanda, birden fazla mobilyanın istiflenebilmesine olanak tanımak, yaşamaya ayrılan alanın artmasını sağlayacağından, minimal konutlar için öngörülecek mobilya tasarımlarında geçerlilik taşıyan bir görüş olarak karşımıza çıkmaktadır.

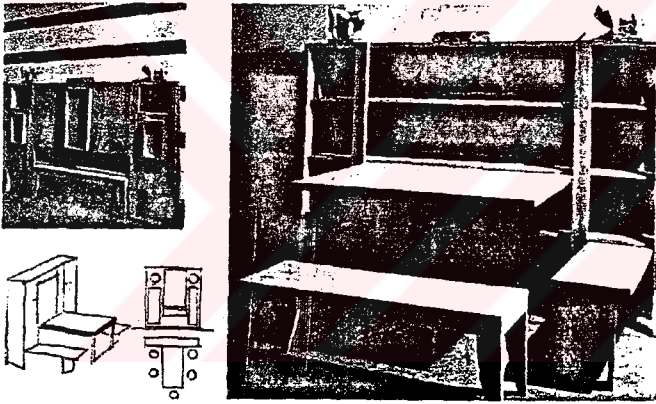
3.3.3 Bir hacmin içerisinde toplanabilme (Riponibili projesi)

Mobilyaların toplanabilirliğinde, ele alınabilecek en kapsamlı bakış, mobilya ve/veya mobilya bileşenlerinin, kendileriyle bütünleşik ya da ayrı hacimler içinde toplanmasıdır.

Şekil 3.20 Toplanıp kaldırılabilen yatak odası, Riponibili Furniture Programme'dan, Gio Ponti, 1943, [21]

İki kapılı bir dolap, bir komodinin, bir tuvalet masası, iki yatak ve iki sandalyeyi içine alacak nitelikte tasarlanmış bir düzenleme.

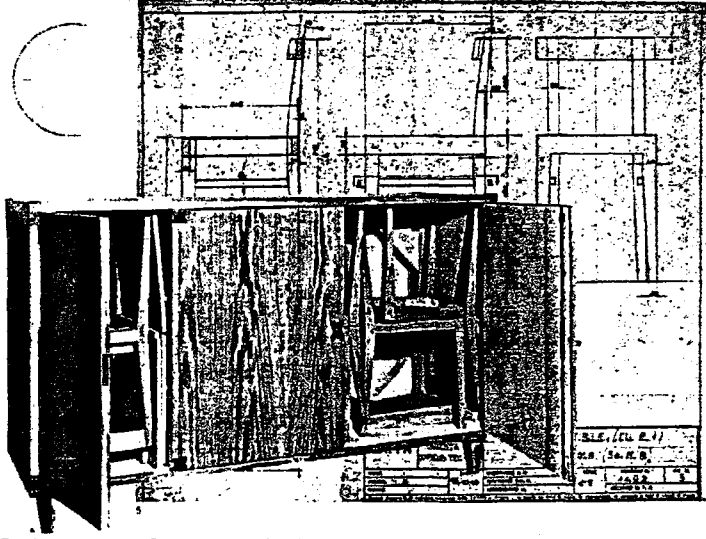

Şekil 3.21 Toplanıp kaldırılabilen yemek masası, Riponibili Furniture Programme'dan, Gio Ponti, 1943, [63]

Giampiero Bosoni, Francesca Picchi, Marco Strina, yayınladıkları makede, Gio Ponti tarafından ortaya konan Riponibili Mobilya Projesinden söz açmaktadırlar. Yazıya göre büyük yıkım ve acıların yaşandığı savaş yıllarında, editörlüğünü kendisinin

yaptığı *Stile* dergisinde yayınladığı, "Yıkım ve Yeniden Yapım" başlıklı makalesinde Ponti, "savaş sonrasında 20 milyondan fazla konutun yapılması gereğini" ilk dile getiren kişi olmuştur. [21, s. 64]

Bu gereklilikten yola çıkarak, konut edindirme sorununa cesurca atılabilecek bir inşaat şirketi olarak gördüğü *Saffa* ile anlaşıp; mobilyalarıyla birlikte tasarlamayı düşündüğü prefabrike konutlar üzerinde çalışmalarına başlamıştır. [21, s. 64]

Şekil 3.22 Toplanıp kaldırılabilen yemek odası ve çizimleri, Riponibili Furniture Programme' dan, Gio Ponti, 1943, [21, s.63]

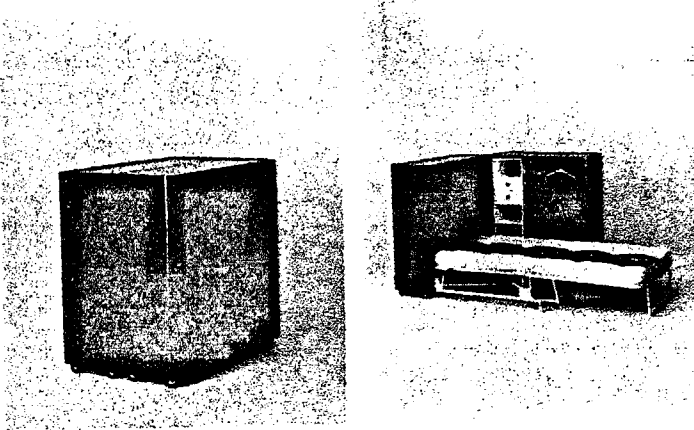
Ponti, "modern" yaşam kavramını ifade edebileceğini düşündüğü, değişik işlevleri kendinde toplayan, kısıtlı alan gereksinimleri karşılayıp, çok farklı yaşama ortamlarına uyum sağlayabilecek minimal mobilyalarla birlikte, bir dizi standart oda tasarımı geliştirmiştir. Riponibili projesi, düşük maliyetle kitlesele üretimin

yapılabileceği standart mobilyaları içermektedir. Bu proje kapsamındaki mobilyalar, minimum boyutlara karşın maksimum hareketlilik ve değişebilirlik özelliğine sahip olacaklardı. Riponibili mobilya programı 1943 ortalarından 1945'e dek süren, durmaksızın değişiklik gösteren ve koşullarına savaşın hükmettiği bir ekonomik ve sosyal iklimde gerçekleşmiştir.

Bu projede tasarlanan mobilyalar, hiç üretilmemiştir. *Stile* dergisinde kazandığı popülariteye rağmen, üretici firmayla yaşanan anlaşmazlıklar nedeniyle hiç üretilmemişlerdir [21, s. 65].

Mobilyanın ve/veya mobilya bileşenlerinin bir hacim içinde toplanmasına örnek olarak verilebilecek, üretimi gerçekleştirilmiş tasarımlar da bulunmaktadır.

Toplanabilirlik niteliği, minimal konutlar için mobilya tasarımı anlayışının geliştirilmesinde çok önemli bir yere sahiptir. Bir hacimde toplanan mobilyalar, duvarla dolap benzeri kavrayıcı mobilya arasında gerçekleştirilebileceği gibi (Şekil 3.21), daha kompakt ve dış formu ile yemek veya servis masası olarak da kullanılabilen başka mobilyalar içine giren tasarımlar biçiminde de ele alınabilir (Şekil 3.22).

Şekil 3.23 Gardrop ve yatak, Alberto Salvati, Ambrogio Tresoldi [13, s. 127].

Günümüzde, bir hacim içinde toplanabilir mobilyaların tasarımı halen geçerliliğini korumaktadır. Şekil 3.23'te kapalıyken 95x64x90cm boyutlarında bir hacimde toplanabilen bir yatak ve yakın çevresi tasarımı görülmektedir.

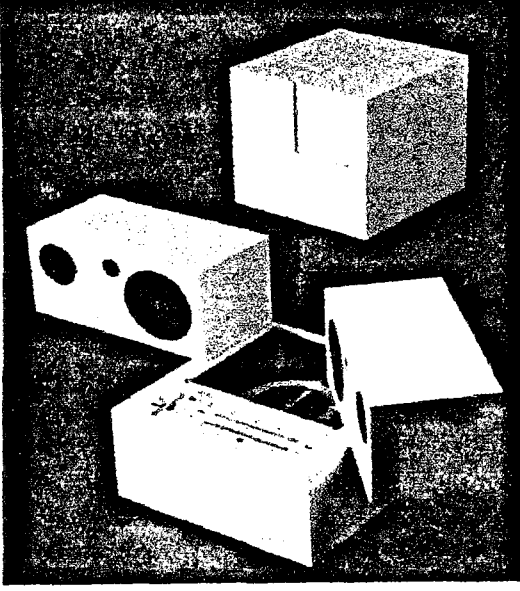

Şekil 3.24 İnternet üzerinde www.sico-wallbeds.com adresindeki web sitesinde rastlanan bir toplanan yatak reklamı [22].

Görüldüğü gibi, duvar yatağı, duvar masası, gibi adlar altında ele alınan tasarımlar, genelde duvara ankastré duran bir kuruyucu düzenleme içinde gizlenen mobilya anlayışına dayanmaktadır. Bunun dışında, mobilyayı bir başka mobilya içinde gizlemek de

mümkündür. Bunlar da 'dolap içinde yemek masası', 'dolap içinde yatak' gibi adlar altında ele alınmış olan mobilya gruplarıdır.

Bunun dışında, mobilya niteliği taşımayan kimi araçların da çeşitli şekillerde dolaplar içinde toplandığı görülmektedir. Bunlar için en iyi örnek televizyon ve müzik setleridir. Bu araçlar bir kere toplu halde kendileri için tasarlanan mobilyalar içine yerleştirildikten sonra bir daha çıkarılmayacakları öngörülür. Ancak aşağıdaki örnekte durum biraz değişik bir açıdan ele alınmıştır.

Şekil 3.25'te gözlemlenen müzik setinin hoperlörleri ayrılabilir. Kullanıl-madığı zaman set üstüne çekilip kapanarak, kompakt bir form oluşturmakta ve sehpa formunu alarak farklı bir kullanıma sahip olmaktadır.

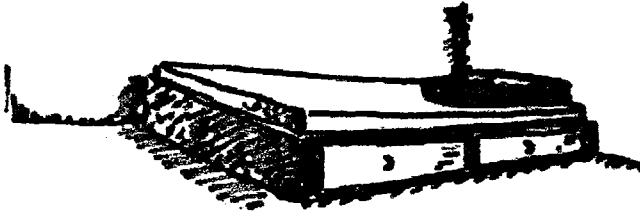
Şekil 3.25 Ayrılabilir kolonlarıyla müzik seti tasarımı, [13, s. 68].

3.4 DEPOLAMA

Depolama alanı ve hacimlerinin azlığı, günümüzde tasarlanan minimal konutlarda karşılaşılan bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Depolama sorunu, mekanda kullanılmayan alanların depolama mobilyalarıyla donatılarak değerlendirilmesiyle giderilebilir. Ürün tasarımı açısından ele alındığında depolama mobilyalarının, insan vücuduna göre tasarlanmış olması gerekmektedir. Raflar, dolap kapakları ve çekmecelerin yükseklikleri, insan vücudunun uzanma, postür ve ölçülerine uygun olmalıdır.

3.4.1 Mobilyanın kullanılmayan bölümlerinin depolamaya ayrılması.

Depolama, çeşitli mobilyalarda kullanılmayan bölümlerin depolamaya ayrılmasıyla giderilebilecek bir sorundur. Örneğin yatak kasası ile şilteyi destekleyen taşıyıcı plak arası, neredeyse zorunlu bir biçimde, depolama hacmi olarak düşünülmesi gereken yerlerdir.

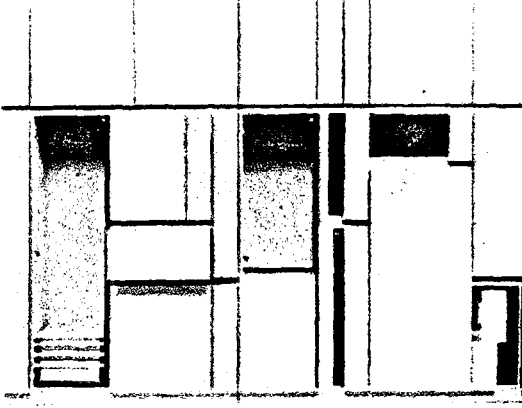

Şekil 3.26 Yatak altının depolamaya ayrılması.

Decorative Arts and Furnishings (Dekorasyon Sanatı ve Mobilyalar) başlıklı makalenin, Residential Interiors (Konut İç Mekanları) adlı bölümünde minimal konutlarda depolama sorunları adı altında ele alınabilecek konular şöyle özetlenmektedir:

Açık planlama ile tasarlanmış evler (yaşama, yemek yeme ve uyumanın birbirinden ayrılmamış odalarda gerçekleştiği), mahremiyetin arandığı çok çocuklu bir aile için uygun bir yanıt olmasa da bazı insanlar için oldukça iyi çözümlerdir. Depolama, bir çok ev için, kitap raflarından, bisikletler için düşünülecek depolama alanlarına, müzik kayıtlarının saklanacağı yerlerden spor araçlarının korunabileceği hacimlere dek uzanan bir çeşitlilik göstermektedir.” [23]

Depolanacak eşyalar düşünüldüğünde, çalışma çevresini ilgilendiren araç ve ekipmanlarla birlikte tekstil ürünleri başta gelmektedir. Kitaplar depolama sorununun temelinde yer alan nesnelerdir. Bunun yanı sıra, Erik Lassen Other Accesory Furnishings (Diğer Yanal Mobilyalar) başlıklı makalesinde depolanacak ürünleri “yazı kağıdı, mektup ve çeşitli dokümanlar, oyun kartları, oya kasknakları, kumaşlar, iğneler, raptiyeler, makas ve bunun gibi birçok evsel gereksinmelere yönelik araçlar” olarak adlandırmaktadır. [24].

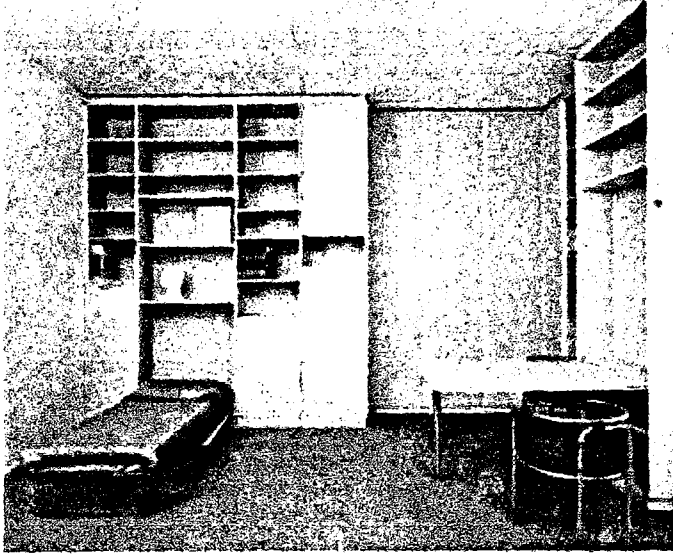

Şekil 3.27 Duvar sistemi gardrop, [13, s. 129].

Duvar sistemleri, tüm duvarın bir depolama mobilyasıyla kaplanmasını öngören yaklaşımdır. Bu yolla yapılan tasarımlarda, duvarın bütünü depolamaya ayrılabilirdiği gibi oluşturulan boşluklara, yerine göre yatak, çalışma birimi gibi mobilyalar sokulabilmektedir.

Şekil 3.27'de bileşenlerden oluşan duvar sistemi görülmektedir. Lamine ahşaptan yapılmış bu sistem modüler bir anlayışla ele alınmıştır ve üçüncü boyutu depolama hacmi olarak kullanmada oldukça başarılıdır. Bölünmeler insan ölçüleri düşünülerek düzenlenmiştir. Böylece hacimlerin elbiselere de uygun boyutlarda olması sağlanmıştır.

Yerden tavana kadar, mekanın bir uzamının tümünün depolamaya ayrılması, o mekanın kullanımına olumlu bir biçimde etki etmektedir. Dolapların, üçüncü boyutta belirsiz bir yükseklikte bitirilmesi mobilyanın üstünün toza karşı korunmasında olumsuzluklara yol açmasının yanında, depolamada yetersizliklere neden olmaktadır. Günlük yaşamda sıklıkla kullanılan eşya ve giyisiler, insan boyunun yeteceği yüksekliklerde saklanırken, uzun süreli depolama gerektirecek eşyalar daha üst bölümlerde saklanabilir. Bu yüzden dolaplar, döşemeden tavana kadar ele alınmalıdır.

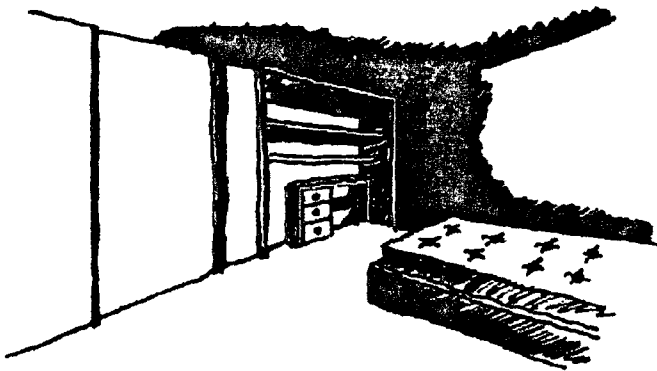

Şekil 3.28 Duvar Sistemleri, [13, s. 128]

Şekilde, dolapları, rafları, yatağın ve katlanabilir bir çalışma masasının girebileceği bölümleriyle bir duvar sistemi görülmektedir.

Dolapların mümkünse tüm kısımları kapaklı olmalıdır. İçinde barındırdığı kumaş eşyalar kolaylıkla statik elektrikle yüklenebildiğinden, mobilyanın içi toza karşı korunmalıdır.

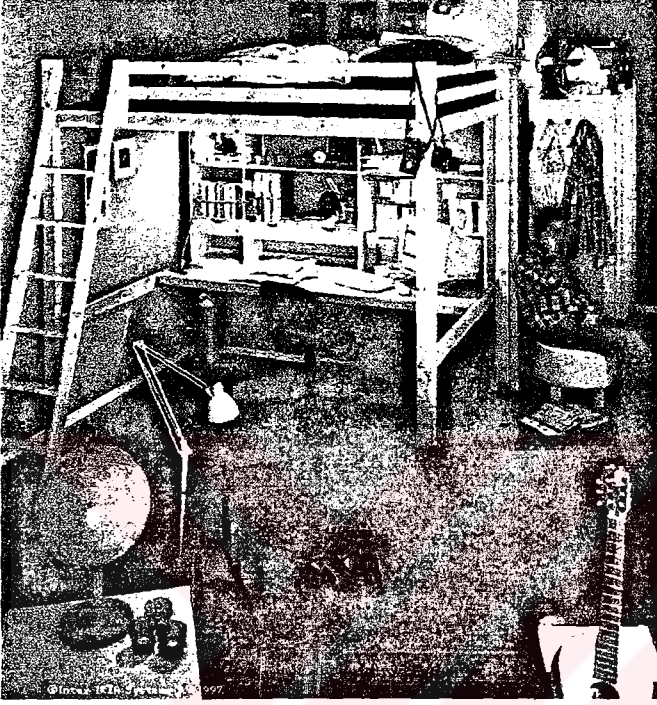
Duvar Sistemleri başlığı altında ele alınabilecek bir diğer depolama mobilyası anlayışı gömme dolaplardır. Duvarda bir niş içinde gizlenecek biçimde tasarlanan gömme dolaplar, batı evlerinde yatak odasına birleşik ayrı bir mekan olarak düzenlenen 'Closet'ler gibi ele alınabilir. Eski Türk evlerindeki 'Yüklük' ise günümüz konutlarında kullandığımız gömme dolaplara karşılık gelmektedir.

Şekil 3.29 Sürgü kapaklı Gömme Dolap, [25]

Gömme dolap kapakları, eğer sürgülü olarak ele alınacaksa kapak genişliğine dikkat edilmelidir. Büyük kapak genişlikleri, dolaplarda erişilemeyen alanlar yaratmaktadır. Sürgülü kapaklar, kapanıp açılma sırasında parmakların sıkışmasına

neden olabilmektedir. Bunun için, sürgü kapak yerine katlanarak açılan kapaklar düşünülebilir.

Şekil 3.30 IKEA'nın Web Sitesinde karşılaşılan minimal konutta yatak odası çözümü, [26].

Minimal konut anlayışında, yaşama alanından kazanım için, tasarım ilkelerinin alt üst edilmesi, kimi zaman son derece uygun çözümler ortaya çıkartmaktadır.

Şekilde, küçük bir konutu paylaşan öğrenciler için ön görülmüş bir yatak odası düzenlemesi görülmektedir. Bu düzenlemede, yatma ana eylemi yukarı kaldırılarak, üçüncü boyutun etkin kullanımı sağlanmıştır.

Yaşama alanında kazanılan yer, çalışma ve depolama eylemiyle değerlendirilmiştir. Çalışma, çevresinde mutlak olarak, depolama mobilyası gerektiren bir eylemdir. Bu örnekte, alışlagelmiş kalıpların dışına çıkılarak, oldukça uygun bir çözüme ulaşılmıştır. Değişmeyen ilke 'üçüncü boyutun değerlendirilmesi'dir.

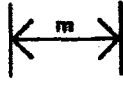
3.5 MODÜLERLİK

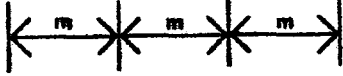
Yapı üretiminde, belli boyutsal standartlar bulunmaktadır. Buradan yola çıkıldığında, mobilya üretiminin boyutsal standartlar içerisinde ele alınması söz konusu olabilir. B. Martin standardı, "genel olarak, diğerlerine örnek teşkil etmesi herkes tarafından kabul edilmiş, ortak bir kavramın, sürecin veya belli niteliklerdeki bir cismin tanımlanması" olarak ortaya koymaktadır. [27]

Standartlaşma, konut üretim maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla minimal konut üretimine odaklanmış yapımcı firmaların, yapı bileşeni ölçeğinde boyutsal koordinasyona gitmelerine neden olmuştur. Günümüz konutlarında, döşeme ile tavan arasındaki yükseklik, artık belli bir standarda uygun olarak üretilmektedir. Mekan boyutlarında da standartlaştırmaya gidilmiştir. Minimal konutlar için üretilecek mobilyalarda, konutlarıinkiyle örtüşecek belli boyutsal standartların oluşturulması öngörülebilir.

Ürün tasarımında standartlaşma ile ürünün özgünlük niteliği arasında ters orantılı bir ilişkiden söz edilebilir. Bu, bir ürün için ne kadar çok standart getirilirse, o ürünün kendine 'benzerlerinin' o kadar artacağı anlamına gelir. Oysa ki özgün tasarım anlayışının altında yatan bu değildir. Öyleyse, minimal konutlar için mobilya tasarımında ele alınabilecek standartlaştırma, yalnızca boyutsal düzeyde yapılmalıdır. Boyutsal standartlaşma bizi modüler mobilya tasarımı kavramına götürmektedir. Modüler tasarımlar, mekanın farklı ihtiyaçlar için kullanımıyla kolaylıkla bütünleşen çözümler getirmektedir.

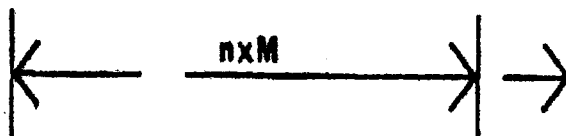
Tanımlar [28]

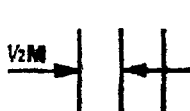
 Modül (Module), artış veya katsayı olarak kullanılabilecek uygun boyuta verilen addır.

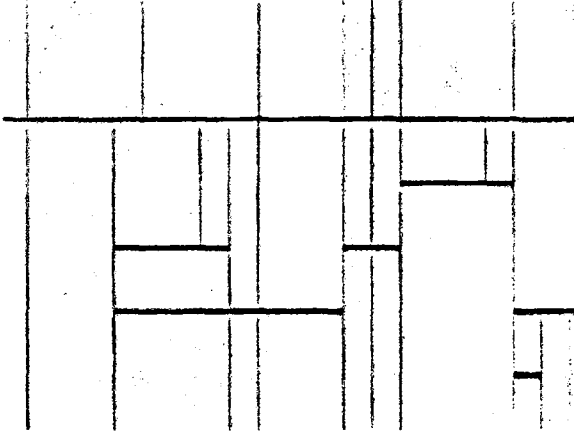
 Temel Modül (Basic Module) (M), bileşenlerin boyutlarını koordine etmede kullanılan, uluslararası kabullerde 10cm (4 inç) olarak belirlenmiş bulunan modül.

 Katlı Modül (Multi-Module) Temel modülün katlı olarak çoğaltılmış halidir. Uluslararası kabullere göre benimsenen çoklu modül 300mm (1ft)'dir.

 Modüler Boyut (Koordinasyon Boyutu: Modular Size, Coordinating Size), Temel Modüle veya katlarına eşit olan boyut.

 Modülatı Boyut (Sub-modular Size), Temel Modülün basit kesirleri biçiminde olan boyutlardır.

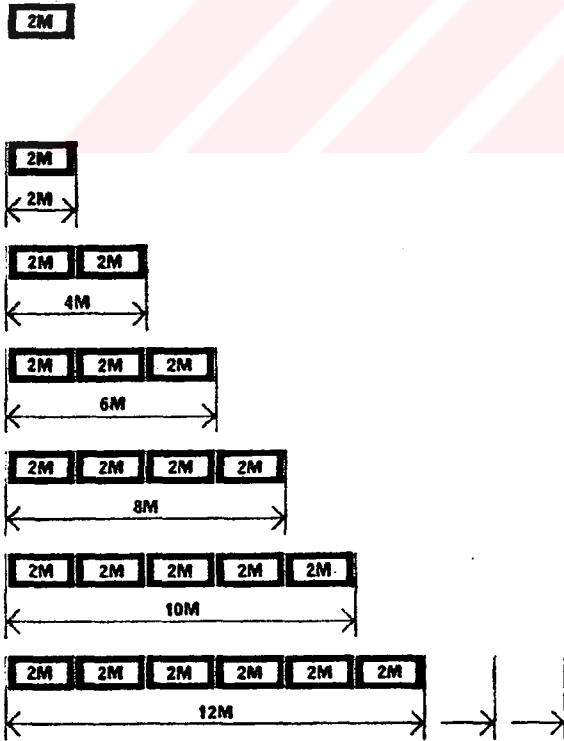

Şekil 3.31 Bileşenlerden oluşan duvar sistemi, dolap [13, s. 128].

Modüler boyutlardaki ahşap bileşenlerin her biri 33.5x15.5, 45, 60, 90 veya 120x60 cm botutlarındadır.

Modüler yaklaşımla çok değişik boyutlardaki mekanlar için mobilyalar üretmek mümkün olabilmektedir. Bunun için aşağıdaki yöntemlerin birinden yararlanılabilir.

Bileşenlerin aynı boyutta tasarlanması düşünülüyorsa, mobilyanın yerleştirileceği mekanın bu bileşen boyutuyla tanımlanabilir olması gerekir [28, s. 57].

Şekil 3.32 Modüler boyutların bileşenlere uyarlanması yöntemi: Bileşen boyutlarının aynı olması durumu.

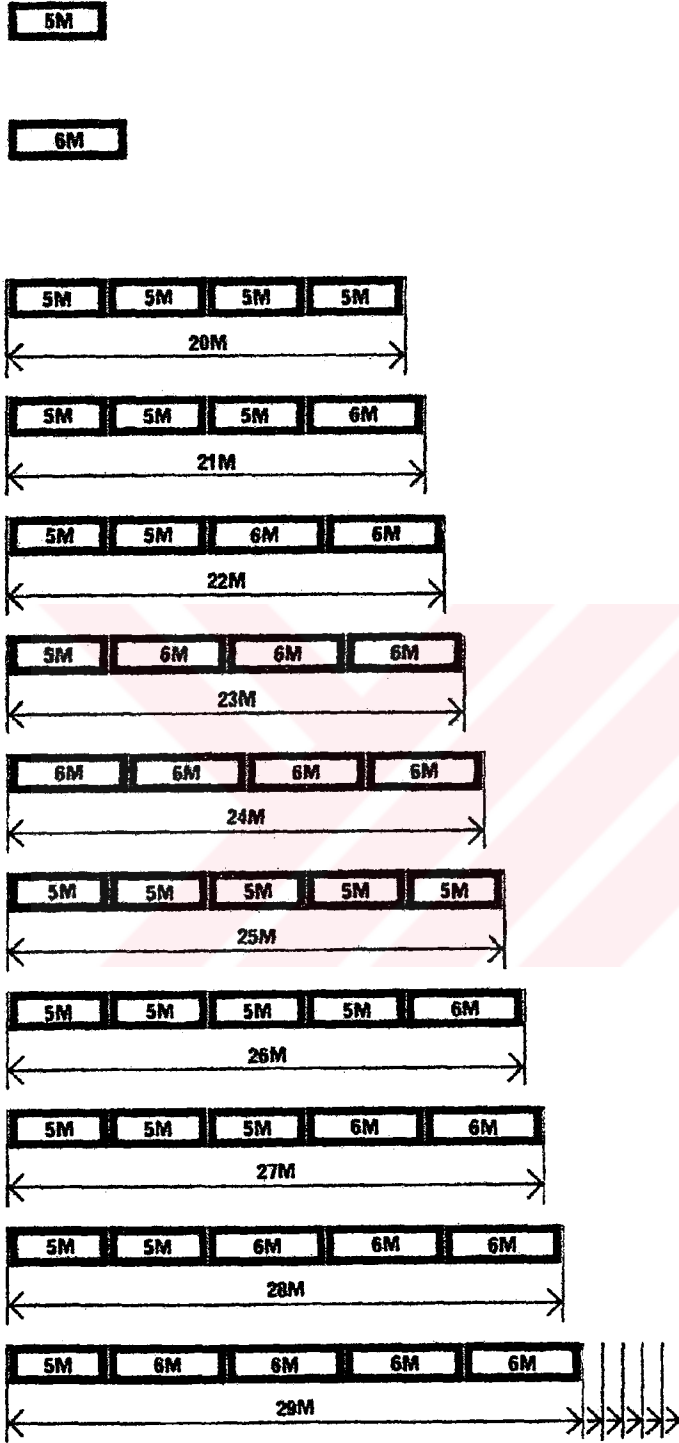
2M

3M

2M
2M3M
3M2M 2M
4M2M 3M
5M3M 3M
6M2M 2M 3M
7M2M 3M 3M
8M3M 3M 3M
9M2M 2M 2M 2M 2M
10M2M 2M 2M 2M 3M
11M

Bileşenlerin boyutları eğer birbirinden farklıysa, mobilyanın yerleştirileceği mekanların boyutları kullanılan boyutların kombinezonlarına bağlıdır [28, s. 57].

Şekil 3.33 Modüler boyutların bileşenlere uyandırılması yöntemi: Bileşen boyutlarının farklı olması durumu.

Şekil 3.34 Modüler boyutların bileşenlere uyarlanması yöntemi: Bileşen boyutlarının ortak faktörü olmayan iki sayı olması durumu.

'a' ve 'b' gibi ortak faktörü olmayan iki sayı kombinasyonlar halinde kullanıldığında, kendinden sonra gelen her modüler boyut tarafından mekanın doldurulabileceği, kritik nokta diye de nitelendirilebilecek N başlama noktası aşağıdaki formülle saptanabilir.

$$N=(a-1)(b-1)$$

Örnek olarak,

$$a=5$$

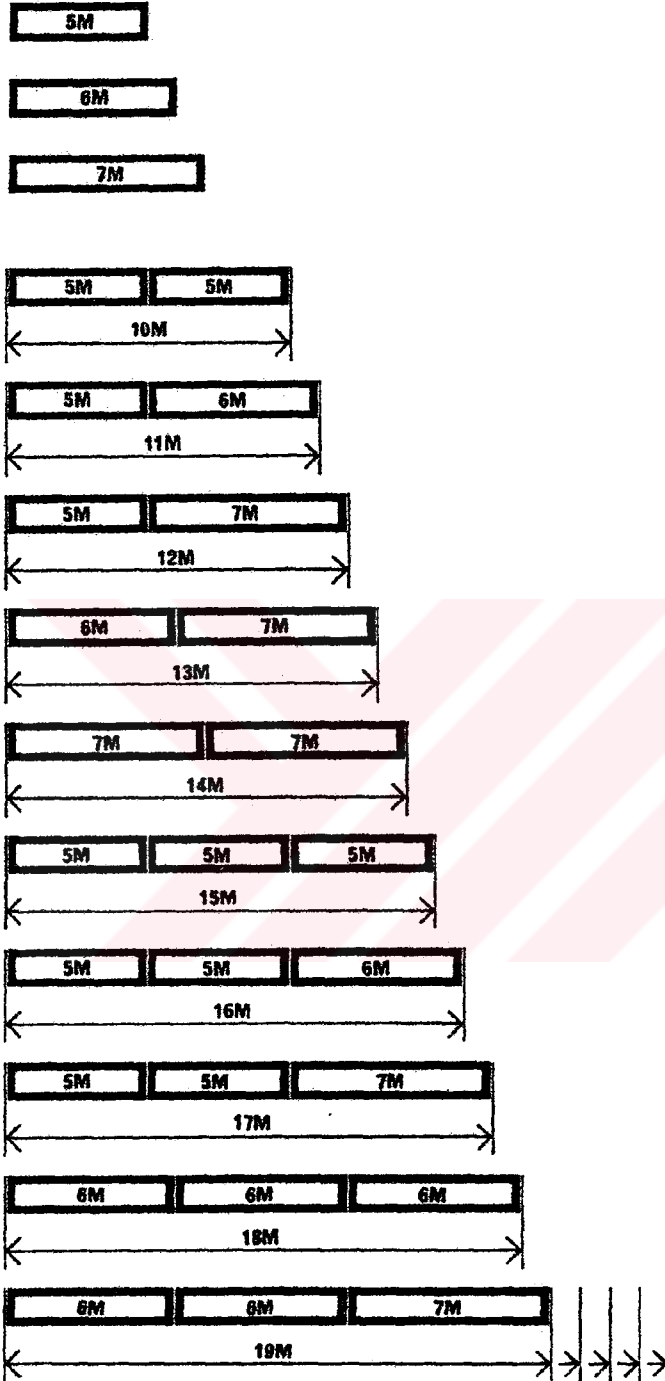
$$b=6 \text{ ise,}$$

$$N=(5-1)(6-1)$$

$$=4 \times 5$$

$$=20$$

Bunun anlamı, örneğin 5M ve 6M genişliğine sahip bileşenlerin oluşturduğu kombinasyonun, 20M üzerindeki ve M'nin katlarından oluşan tüm mekanlara yerleştirilebilir olmasıdır [28, s. 58].

Şekil 3.35 Modüler boyutların bileşenlere uyarlanması yöntemi: Bileşen boyutlarının, ardaşık üç sayıdan oluşması durumu.

Üç ardaşık sayının kombinasyonları kullanıldığında, kendinden sonra gelen her modüler boyut ($n \times M$) tarafından mekanın doldurulabileceği başlama noktası N veya kritik nokta, aşağıda verilen formül ile saptanabilir.

'a'nın çift sayı olduğu durumlarda:

$$N = a^2/2$$

'a'nın tek sayı olduğu durumlarda:

$$N = a(a-1)/2$$

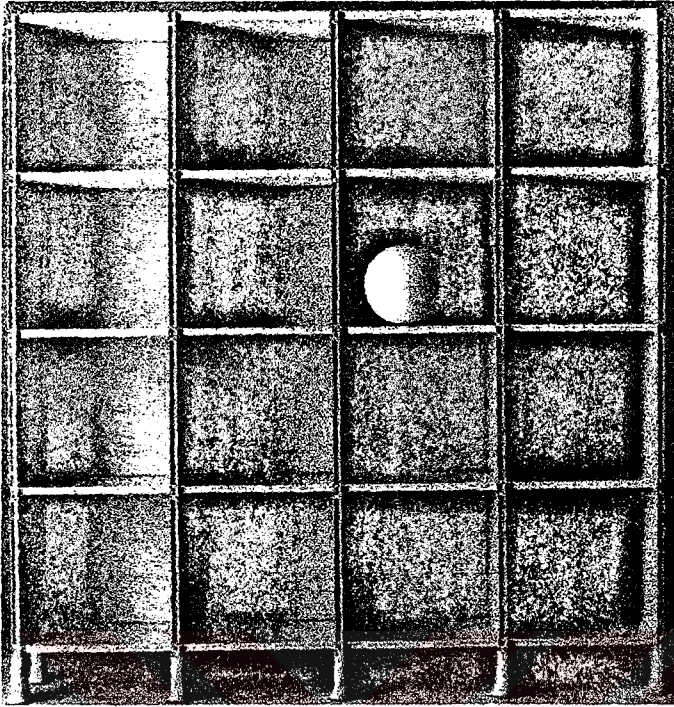
Örneğin eğer $a=5$ ise;

$$N = 5(5-1)/2$$

$$= 5 \times 4/2$$

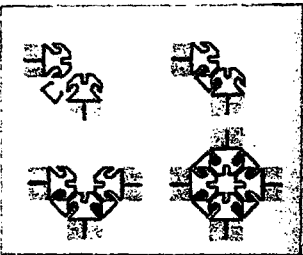
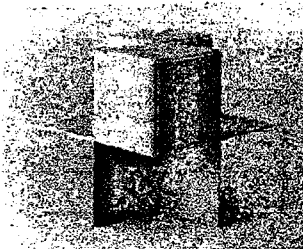
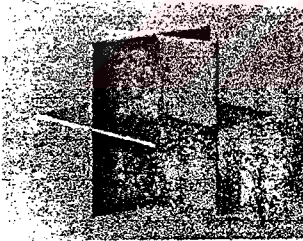
$$= 10$$

Eğer bir araya gelişlerdeki üç sayı ardaşık değilse, başlangıç noktası N veya kritik nokta rastlantısallaşır [28, s. 59].

Herbiri 37x37x36cm boyutunda olan plastik küplerden oluşan bu düzenlemede bileşen boyutlarının aynı olması durumu geçerlidir (Şekil 3.32) Bu mobilya ile bir duvarı tamamen kaplanacak bir mekanın, ilgili boyutu (yüksekliği, boyu ya da eni) 37cm'in katları olmalıdır.

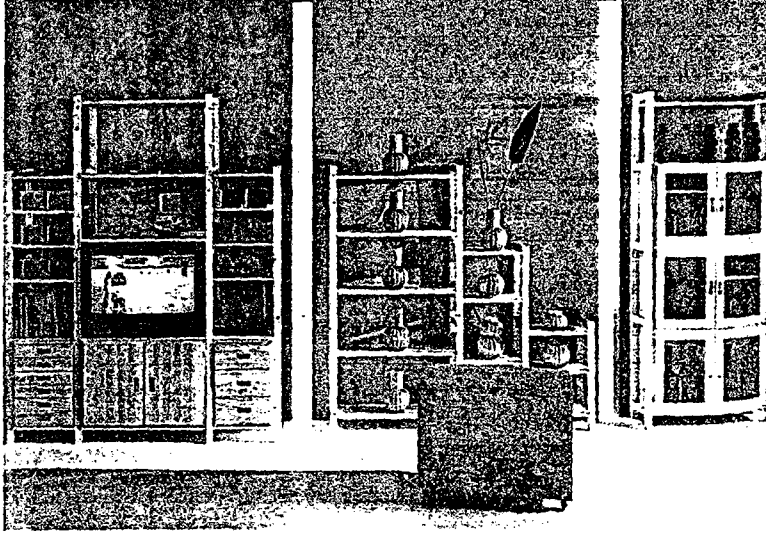
Şekil 3.36 'Glyph' demountable storage cubes, 'Yiv' demonte edilebilir depolama birimleri, [13, s. 54].

Boyanmış ahşap modüllerin içi plastik, birleşimler ise PVC'dir. Her birim 240x45,60 veya 90x45 olarak ele alınmıştır.

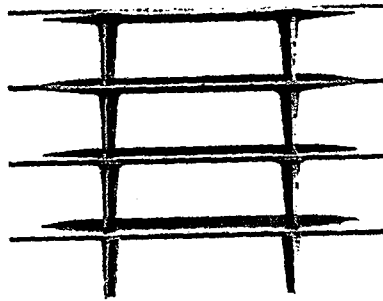
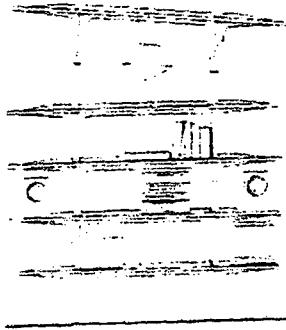
Modülerlik , kullanıcıların zamana göre değişiklik gösteren, mobilyaya yönelik boyutsal gereksinmelerine, belli ölçüde yanıt verebilecek bir anlayışı ortaya koymaktadır. Zaman içerisinde artan depolama ihtiyacı, özellikle depolama mobilyalarının modüler bir anlayışta ele alınmasını beraberinde getiren bir unsurdur. Ayrıca, günümüz konutlarının, belli boyutsal standartlarla kitlesel üretimi, mekan boyutlarını temel alan modüler mobilya üretimine geçerlilik sağlamaktadır.

Şekil 3.37 'Cub 8' bileşenli duvar sistemi [13, s. 128].

Şekil 3.38'de görüldüğü gibi, ihtiyaca göre eklentilenebilen modüler bir raf sistemi depolama sorununa çözüm getirebilir.

Şekil 3.38 Modüler Raf Sistemi, [29]

Rengarenk lake boya ile boyanmış MDF raf sisteminin modül boyutu 180x33x36cm.

Şekil 3.39 Modüler Kitap Rafı, [30]

3.6 AYARLANABİLİRLİK.

Minimal konutlar için mobilya tasarımı düşünüldüğünde, ayarlanabilirlik üzerinde durulması gereken bir niteliktir. Aynı mekan içerisinde gerçekleştirilen farklı eylemler için farklı vücut posturleri oluşacaktır. Mobilyalar, gerçekleştirilen eyleme göre fizyonomik gereksinimlerde meydana gelen değişiklikleri karşılayabilecek nitelikte olmalıdır.

Örneğin çalışma sandalyesi olarak kullanılan mobilya, herkesin kolayca yapabileceği ayarlamalarla, dinlenme sırasında kullanılacak bir koltuk haline dönüştürülebilir olmalıdır.

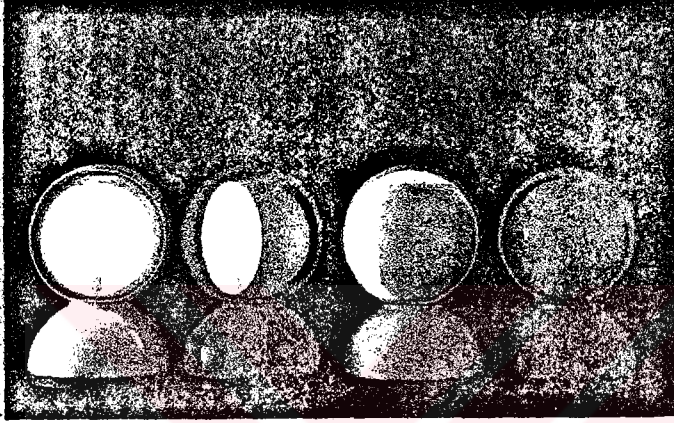
Aydınlatma söz konusu ise, çalışma sırasında kullanılan bir lamba, ışık düzeyinin ayarlanması ile kolayca bir gece lambasına dönüştürülebilmelidir. Aydınlatma mobilyaları, çalışma alanına hizmet ederken, belli ayarlamalarla uzayarak baş ucu lambası olarak da kullanılabilir.

Ayarlanabilirlik, mobilyaların farklı vücut ölçülerine daha kolay adapte olmalarını da sağlar. Büro mobilyalarında olduğu gibi, alçalıp yükselebilen, inip kalkabilen, yatıp doğrulabilen mobilyalar, çalışma sırasında yüklenen vücut kaslarının, konum değiştirerek rahatlmasına da yardımcı olacaktır.

Ayarlanabilirlik, esnek mobilyaların üretilmesini öngörmektedir. Esnekliği incelerken mobilyaların farklı işlevlere yanıt verebilecek nitelikte tasarlanması gerektiği belirtilmiştir. Mobilyalarda ayarlanabilirlik söz konusu olduğunda, o mobilyanın çeşitli işlevler için gerekli boyutlara indirgenip, yükseltgenmesi düşünülmelidir.

Ele alınan mobilya, bir ses ya da ışık kaynağı olma niteliğini üzerinde taşıyorsa, bu ürünü ayarlanabilirlik kapsamında düşünebilmek için ürettiği ses ya da ışık düzeyinin ayarlanabilir ve yönünün değiştirilebilir olması gereklidir. İnceleme kapsamına girmese de, müzik ekipmanları (radyo, kasetçalar, CD çalar vb) ayarlanabilir nitelikleri olan bir üründür. Sesin hacmi ve yönü hoparlörlerin oynaklığı ve ses kontrol düğmesi ile istenilen yönde ayarlanabilir.

Aydınlatma elemanları ise, ayarlanabilir mobilyalar için en iyi örnektir. Işığın yönü ve aydınlık düzeyi, çeşitli ayarlamalarla rahatlıkla değiştirilebilir. Ayarlanabilir aydınlatma elemanlarında, ışığın yönünü değiştirmek de yeterli değildir. Farklı bölgelerin aynı elemanla aydınlatılabilmesi olanaklıdır.

Şekilde görülen masa lambası, çalışma sırasında ve gece lambası olarak kullanıldığı zamanda farklı aydınlık düzeyi üretir.

Şekil 3.40 Ayarlanabilir gölgesiyle masa lambası, [13, s. 128].

3.7 DİĞER HUSUSLAR

Minimal konutlarda mobilya tasarımı, yatak odası örneğinde incelendiğinde, saptanan en önemli nokta, depolama alanlarının yetersizliğine ilişkin olmuştur. Bu husus iki biçimde kendini göstermektedir. İlki, depolama mobilyalarının kullanıma yönelik bir takım yetersizliklere sahip oluşu ve verimli bir depolama işlevini gerçekleştirememesidir. İkinci olarak depolama mobilyaları ve hacimleri yeterli bulunmamaktadır. Depolama, minimal konutlarda başta gelen sorundur.

Minimal konutlar için tasarlanan mobilyalara ait boyutsal ölçüler yeniden gözden geçirilmelidir. Modüler ko-ordiasyon başlığı altında ele alınan boyutsal düzenlemelerin yanında, halihazırda piyasada üretilen mobilyaların boyutları, minimal konutlarda kullanılması düşünülen mobilyalar için uygun değildir. Boyutsal

düzenlemeler için 'Ergonomik Gereklilikler' bölümünde ele alınan yöntem ve veriler yardımcı olabilir.

Taşınabilirlik, genelde günümüz konutları için, özellikle de minimal konutlar için tasarlanması öngörülen mobilyalarda düşünülmesi gereken, önemli bir niteliktir. Büyük, ağır ve hantal mobilyalar, minimal konut mekanlarına yerleştirilememektedir. Uluslararası mobilya tasarım firmalarından IKEA, bu unsura titizlikle yaklaşmaktadır. Mobilyalar bileşenlerine ayrılabilmekte, çok uygun şekilde paketlenmekte ve kullanım yerinde kolayca birleştirilebilmektedir.

Bunun yanısıra, minimal konutlar için mobilya tasarımında sorunları değişik bakış açılarından ele almak, sürekli olarak özgün yapıtlar ortaya koymak bakımından önemli bir noktadır. 'Depolama' niteliğini irdelerken çalışma ünitesi üzerinde ele alınmış yatak düzenlemesiyle farklı bir anlayış sergileyen özgün tasarımların, ne kadar olumlu sonuçlar doğurduğu belirtilmiştir. Tasarımda özgünlüğü hedefleme, diğerlerinden farklı olma arayışı, ürünü daha düzeyli bir konuma getirmektedir. Minimal konutta yaşayan ve bilinçli olarak nitelendirilen kullanıcıların en çok önem verdiği hususlardan biri özgün nitelikteki estetik ürünlerdir.

BÖLÜM 4

ARAŞTIRMADA İZLENEN YOL

Minimal konutlarda mobilya tasarımı konulu inceleme iki temel araştırmadan oluşmaktadır. Bunlar, Yazınsal Yapıt Araştırması ve Anket Çalışmasıdır.

4.1 YAZINSAL YAPIT ARAŞTIRMASI

Bu araştırmada, minimal konutlarda yaşamın incelenmesi gereği görülmüştür. İnsanların yatak odalarındaki mobilyalarla ilişkilerinin belirlenmesi, mobilyaları kullanma alışkanlıkları, onlarla kurdukları bağların neler olduğu, zaman içinde bu beklentilerin ne türden değişiklikler gösterdiği ve insanların mobilyalarına işlevlerinin dışında yüklediği anlamların neler olduğunun belirlenmesi açısından yazınsal yapıtların incelenmesi ön görülmüştür.

Bu nedenle, yazınsal yapıtların taranması ve içlerinde, yatak odası yaşamı ve mobilyalarıyla ilgili bölümlerin belirlenerek incelenmesi düşünülmüştür. Kitap seçiminde, belli bir ayırım yapılmamıştır. Konu, yazar, yer ve zaman ayrımı göz önünde bulundurulmadan, rastlantısal bir biçimde seçilen eserlerde, sözü edilen tarama gerçekleştirilmiştir.

Yatak odasıyla ilgili pasajların ayrılmasından sonra, bir tablo üzerinde mobilyaların sırasıyla diğer mobilyalarla, insanla ve mekanla olan ilişkisi çözümlenmeye çalışılmıştır.

Literatür çalışması sonucunda belirlenen ve minimal konut mobilyalarının tasarlanmasında kullanılabileceği öngörülen niteliklerin, yazın eserlerinde saptanan mobilya tasvirlerinde bulunup bulunmadığına bakılmıştır. Belirlenen niteliklerden bulunanı varsa tabloda gösterilmiştir.

Ardından, mobilyaların listesi çıkarılmış ve her mobilya ile ilgili tanımlar ortaya konmuştur. Yapılan alıntılar yalın hali, incelenmek üzere ekler bölümüne ilştirilmiştir.

4.2 ANKET ÇALIŞMASI

Araştırmada örneklem için seçilen yer, Emlak Bankasının yürütücülüğünde yapımı gerçekleştirilen ve İstanbul'un en yeni uydu şehri olan Ataşehir'dir. Ataşehir, İstanbul Anadolu yakasında E5 ve E6 yollarının birbirine Kozyatağı'nda bağlandığı bölgede yapılmakta olan; tamamlandığında 20,000 konutluk bir yerleşim olarak hizmet vermesi planlanan bir projedir.

Projenin tamamlanan birinci ve ikinci etaplarında 1994 yılından beri yerleşime başlanmıştır. Ataşehir'in araştırma kapsamına alınmasının nedeni tek odalı konutlarının, tezde öngörülen konuları sınamak için elverişli olduğunun düşünülmesidir. Bunun yanı sıra, konutların çok yakın bir geçmişte ve en yeni anlayışlar çerçevesinde tasarlanıp yapılandırılmış olması, elde edilecek verilerin güncelliği açısından büyük öneme sahip olacağı düşünülmüştür.

4.2.1 Ankette izlenen yol

Araştırma kapsamına alınan konut tipleri Ataşehir Proje Yönetimi Müdürlüğünce, B, B0, C1, C2, C3, E1, E2, F1, F2, F3, F4, F5, F6, F7, L1, L2, L3, L4 olarak adlandırılmış bulunan uygun plan tipli konutların belirlenmesiyle işe başlanmıştır. Konutların gerçekte 5 farklı plan tipine verilmiş değişik adlar olduğu saptanmıştır. Sonuçta elde edilen B, C, E, F, L plan tipli konutların tüm Ataşehir kapsamında bulunduğu yerlerin, 1/2000 ölçekli bir vaziyet planı üzerinde belirtilmesi işlemi gerçekleştirilmiştir. Bunun üzerine, aranan konutların yerinde bulunabilmesi için blok ve daire isimlerinin belirlenmesi çalışmalarına geçilmiştir. Araştırmada ele alınan konutların planlarını ve bunların vaziyet planı içindeki konumunu ekler bölümünde incelemek mümkündür.

Araştırma kapsamı içinde incelenecek olan konutların yer aldığı bloklar, üzerinde işaretli olarak bulundukları 1/2000 ölçekli vaziyet planı yardımıyla tek tek ziyaret edilmiştir. Bunun sonucunda Proje Yönetiminin temin edilememiş bütün blok isimleri ve eldeki planlar yardımıyla, araştırmaya uygun olan tüm konutların kapı numaralarının tespit edilmesiyle konut belirlenmesinin en önemli bölümü gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmanın ardından ilgili konutların kapı numaraları, rastlantısal seçim sonucu belirlenmiştir.

Anket sorularının uzunluğu nedeniyle anket formları, kullanıcılara 3 günlük bir süre için verilerek, sabah ve akşam olmak üzere her gün iki kez toplama yapılacağı belirtilmiş, eksik kalan hususlar, toplama sırasında, anketin gerçekleştirildiği kişiyle tamamlanmıştır. Bu yöntemle dağıtılan 60 adet anket formundan 32 adedi toplanabilmiştir. Bu sayı araştırma için yeter kabul edildiğinden değerlendirmeye geçilmiştir.

4.2.2 Araştırma formunun tanıtılması

Ankette hedeflenen kitle 20-45 yaş arası insanlardan oluşmaktadır. Öğrenimini sürdürmekte olan ve çalışan orta sınıf insanların inceleneceği ön görülmüştür. Anket formu oluşturulurken cinsiyet ayrımı göz önünde bulundurulmamıştır.

Araştırmada inceleme altına alınan konular 5 bölümden oluşmaktadır. Bunlar:

- Giriş
- Görüşmenin Özellikleri
- Hane Halkı Tablosu
- Yatak Odası Eylemleri
- Yatak Odası Mobilyaları
- Gözlemlerdir.

Giriş bölümünde araştırmanın uygulanacağı kişiye yönelik olarak, araştırmanın konusu 'Küçük Konutlarda Yatak Odası Mobilyaları Tasarımı' olarak belirtilmiştir. Daha önceden üzerine pek gidilmemiş, bu konuyla ilgili olarak verecekleri bilginin tasarımcılara sağlayacağı yardımlardan bahsedilmiştir. Ayrıca anketin uygulanacağı kişiye, onun kimliğini belirlemeye yönelik hiçbir soru bulunmadığı belirtilmiş; verilecek bilgilerin gizli tutulacağı ve araştırma kapsamı dışında hiçbir yerde kullanılmayacağının altı çizilmiştir.

Görüşmenin özellikleri başlığı altında inceleyebileceğimiz araştırma metninin bu bölümü 4 sorudan oluşmaktadır. Görüşme tarihi, görüşme saati ve anketin kime teslim edildiğinin yanısıra; konutun adresini belli bir yöntemle kodlayan bir kod numarasından oluşmaktadır.

Hane halkı tabloları bölümünde, araştırmaya katılan kişinin ve onunla birlikte aynı konutta sürekli olarak yaşayan hane halkının cinsiyeti, eğitim durumu, doğum yeri, doğum yılı, kaç yıldır İstanbul'da olduğu, şu anda yaşadığı konutta kaç yıldır bulunmakta olduğu, çalışma durumu, mesleği ve aylık kazancı gibi sosyal durumlarını belirlemeye yönelik sorular yöneltilmiştir.

Yatak odası eylemleriyle ilgili bölümde, araştırmaya katılan kişilere, oturdukları konutta kaç yatak odası olduğu sorulmuştur. Elde konutların planlarına ilişkin detaylı bilgiler olmasına karşın bu soru, yatak odasının gerçekten üstlendiği işlevle algılandığından emin olmak içindir. Aynı zamanda bu bölümde araştırmaya katılanlara yatak odasının kimler tarafından kullanıldığı ve evin bu bölümünde hangi işlerin gerçekleştirildiği sorulmuştur. Hangi işleri yapmakta güçlük çektikleri ve bu güçlüğü neyin deden olduğu da araştırılmıştır.

Yatak odası mobilyaları bölümünde, araştırmaya katılanların yatak odalarında bulunması olası görünen mobilyalarla ilgili olarak, önceden belirlenen bir kısım nitelikler sınanmaya çalışılmıştır. Bu nitelikler, araştırmanın başından beri küçük konutlar için tasarlanması düşünülen mobilyalarda bulunması gerektiği düşünülen ve tezin belkemiğini oluşturan ürün özellikleridir. Araştırılan konutlarda kullanılan mobilyalar kişiliği altında, eğer günümüz mobilyaları, küçük konutlara yeteri kadar uyumluysa, bu niteliklerin varlığı belirgin bir biçimde saptanabilmelidir. Bunun bir sonucu olarak insanlar yaşadıkları konutların büyüklüklerinden memnun olmalı ve daha fazla depolama alan ve hacimlerine gereksinim duymamalıdır. Bu niteliklerin eksikliği, eğer belirgin biçimde kendini gösteriyorsa yatak odası mobilyalarının yatak odasına, dolayısıyla konuta, uyumundan söz edilemeyecektir.

Gözlemler bölümünde sınanmak istenen, giriş bölümünde ortaya konmuş olan ön kabullerin geçerliliğidir. Örneğin yatak odasında hangi iletişim araçları bulunmaktadır? Bunlar için gerekli elektrik ve anten çıkışları bulunmakta mı? İnsanlar bunlar için düşünülmüş mobilyalar kullanıyorlar mı? Daha geniş bir

konutta yaşama ihtiyacı hissedilmekte mi? Depolama hacimleri yeterli mi? Mobilya büyüklüklerinin, yaşanan küçük konutlarda sorun oluşturabileceği düşünülmekte mi? Yatak odasında iş hayatını destekleyici çalışmalar yapılmakta mı? Çeşitli uğraşların gerçekleştirilmesi için yatak odası ne ölçüde kullanılıyor? Bu gibi sorular, giriş bölümündeki gözlemleri sınamak için araştırmaya katılanlara yöneltilmiştir. Ayrıca genel olarak depolama hacimlerinin yeterliliği sorularak, yatak odası mobilyaları bölümündeki depolama niteliği ile ilgili verilen yanıtların sağlanması yapılmıştır.

BÖLÜM 5

YAZINSAL YAPIT ARAŞTIRMASI

Bu bölümde, İnsanların yatak odalarındaki mobilyalarla ilişkilerinin belirlenmesi, mobilyaları kullanma alışkanlıkları, onlarla kurdukları bağların neler olduğu, zaman içinde bu beklentilerin ne türden değişiklikler gösterdiği ve insanların mobilyalarına işlevlerinin dışında yüklediği anlamların neler olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yazar, konun içeriği, konunun geçtiği zaman ve mekan ayrımı yapılmadan 28 adet yazınsal eser taranmıştır. Yatak odalarında yaşantıyı ve/veya yatak odası mobilyalarını tasvir eden bölümler belirlenmiştir. Bu bölümlerde geçen mobilyaların, diğer mobilyalarla, insanla ve içinde bulundukları mekanla arasındaki ilişkilerin gösterildiği bir tablo oluşturulmuştur. Taranan eserlerde saptanan bölümler ekler kısmında verilmiştir.

Bu incelemenin yapılmış olması, sorunla yüzleşme yolunda ve araştırma konusunun tam olarak belirlenmesinde oldukça önemli yararlar sağlamıştır.

Ayrıca yatak odasında gerçekleştirilen eylemlerin ne olduğunu belirlerken, bu inceleme sırasında elde edilen bilgilere başvurulmuştur. Yatak odası mobilyalarının neler olduğunu belirlemede yine bu çalışma yol gösterici olmuştur. Bu incelemeye dayanarak yatak odası mobilyaları belirlenmiş ve tanımlamalarını yapmak mümkün olabilmektedir.

Yazınsal eserlerin incelenmesinden edinilen bilgilerin önemi, yazın sanatçıları olan yazarların, mekan ve mobilyaları tanımlamalarındaki yansız ve varoluşsal tutumla ilgilidir.

5.1 YAZINSAL YAPITLARIN İNCELENMESİ; MOBİLYA - İNSAN- MEKAN İLİŞKİLERİ VE MOBİLYA NİTELİKLERİNİN BELİRLENMESİ.

Tablo 5.1 Yazınsal eserlerde yatak odası mobilyalarına ilişkin belirlenen nitelikler ve ilişkiler.

Yazınsal Yapıt, Yazarı, Referans	Mobilya	Belirlenen Nitelik	İlişkiler		
			Mobilya-İnsan	Mobilya-Mobilya	Mobilya-Mekan
Son Yaprak, O'Henry , [31]	Ayna	-	Yansıma özelliğinin bozuk olması	-	Odanın Pencerelemi Arasında durması
Yabancı, A. Camus, [32]	Yemek Masası Hasır İskemle Aynalı Dolap Tuvalet Masası Pirinç Karyola	Hareketlilik - - - -	Yemek odasından yatak odasına taşıma gereksinimi - - - -	- Ayna-Dolap - - -	Mekanın büyüklüğünü giderme - - - -
Bilinmeyen Bir Tanrıya, J. Steinbeck [33]	Yatak Lamba İskemle Akağaç Karyola Yüksek Konsol	- - Hareketlilik - -	Ağlama ve rahatlama - Taşıma eylemi - -	- Yatağa yakın - - -	- Pencerenin yanında - -
Taras Bulba, Gogol, [34]	3 Tane Dolap Çeşitli süs eşyaları	Depolama -	- -	- Dolap raflarına dizili	Odanın üç köşesine yerleştirilmiş olması -
Cennet Çayırları J. Steinbeck, [35]	İskemleler Yazı Masası Tahta Takidi Çelik Karyolalar Çerçevesi, oymalı Aynalar	- - - - -	- - - - -	- - - - -	Tüm eşyaların biraraya gelişinin mekana, batının köy evlerine bugün bir izlenim vermesi

Tablo 5.1 Yazınsal eserlerde yatak odası mobilyalarına ilişkin belirlenen nitelikler ve ilişkiler (Devam).

Yazınsal Yapıt, Yazarı, Referans	Mobilya	Belirlenen Nitelik	İlişkiler		
			Mobilya-İnsan	Mobilya-Mobilya	Mobilya-Mekan
Eski Zaman Beyleri, Gogol, [36]	Altında Ateş Yanan Tuğla Sedir	Esneklik	Sıcaklığın kahramanı, gece uykudan uyanıp dolaşmak zorunda bırakması	-	Yatağın mekanı ısıtması
Besleme, A. Çehov, [37]	Yeşil Lamba	-	İşğinin ilüzyonlara neden oluşu	Soba ile ilişkili	İşğinin titreşiminin, mekanda rüzgarlıymış gibi bir etkinin oluşması. Odayı baştan başa çapraz biçimde kat ediyor
	Çamaşır Kurutma İpi	-	-		
	Soba Beşik 2 Ad. Karyola	- - -	- - Yatıldığıda huzur duyulması		
Büyülü Adalar, Maugham, [38]	Cibinnikli Yatak Bacağı Kırık Masa Koltuk	- - - -	- - - Üzerinde, vücudunu kendi içine büzüp oturmuş bir kadın bulunmakta	- - - -	- - - Odanın Ortasında
Hayata İsyan, Maugham, [39]	Eşyalar (Genel) Gardrop Masa 2 Ad. İskele	- - - -	- - - -	- - - -	eşyaların odayı doldurması

Tablo 5.1 Yazınsal eserlerde yatak odası mobilyalarına ilişkin belirlenen nitelikler ve ilişkiler (Devam).

Yazınsal Yapıt, Yazarı, Referans	Mobilya	Belirlenen Nitelik	İlişkiler		
			Mobilya-İnsan	Mobilya-Mobilya	Mobilya-Mekan
Hayata İsyen, Maugham, [39] (devam)	Yatak	-	İçinde yatan kişiye küçük gelmesi	-	-
	İskemle Masa	-	-	-	-
		-	-	Bir çok boya malzemesi üzerinde yayılı durmakta	-
Taşralı Kız, Moravia, [40]	Yatak	-	çok yorgun gelip üstüne yığılarak hemen uyuma	-	-
	15. yy Taklidi Mobilyalar		Kasvetli bir izlenim yaratmakta	-	-
İzlanda Balıkçısı, P. Loti, [41]	Ocak	-	-	-	Odanın dip tarafında yer almakta
	Yataklar	3. Boyutun Kullanımı	-	Kat kat oluşları	
	Masa	-	-	-	Odanın ortasında
1984, G. Orwell, [42]	Koltuk Saat	-	-	-	Şöminenin yanında
	Kocaman Karyola	Mekana Uyum Eksikliği	Tıkırtısının hoşnutsuzluk yaratması	-	Pencerenin altında, odanın dörtte birini kaplıyor.
			-	-	-
Faust, Göthe, [43]	Yazı Masası	-	Huzursuzluk	-	-
	Koltuğu	Depolama eksikliği	Sıkışıklık	-	
	Kitap yığını Kavanoz, kutular	Depolama eksikliği	Kuşatılmışlık	-	-

Tablo 5.1 Yazınsal eserlerde yatak odası mobilyalarına ilişkin belirlenen nitelikler ve ilişkiler (Devam).

Yazınsal Yapıt, Yazarı, Referans	Mobilya	Belirlenen Nitelik	İlişkiler		
			Mobilya-İnsan	Mobilya-Mobilya	Mobilya-Mekan
Faust, Göthe, [43] (Devam)	Masa	-	-	-	Odayı sıkışıklaştırıyor
	Lamba	-	Solgun bir izlenimi var	Masa üzerinde	-
	Sevgilisinin yatağı	-	Sevinçten ürpertmesi	-	-
Döl Bereketi, E. Zola, [44]	Karyola	-	-	-	-
	Aynalı dolap	-	-	-	-
	Mazı ağacından lavabo	-	-	ayna-dolap ilişkisi	Oda bu eşyalarla tıklım tıklım dolacak küçüklüktedir.
İlyada, Homeros, [45,46]	Diphros (taht)	-	Ev sahibinin ve eşinin oturduğu mobilya	-	-
	Klinter (Sedir) Klismos (İskemle)	-	-	-	-
	Post ve örtüler	-	Ev hanımının kullandığı mobilya	-	-
	Yatak	-	Ev sahibi yapmış olduğu bir mobilya	-	Sedir ve iskemlelerin üstüne serilir. Yatak, bir zeytin ağacından oyulmuş, çevresinde yatak odası geliştirmiştir.
		Sağlamlık		Sedir, şilte, keçe, postal, menevişli çarşafar yatağı oluşturmaktadır	
Kiyoto, Kavabata, [47]	Ayna	-	saç tuvaleti, yüz inceleme	-	-
	2 ad. Döşek	-	-	-	3 döşelik yeri 2 döşekle döşeme.

Tablo 5.1 Yazınsal eserlerde yatak odası mobilyalarına ilişkin belirlenen nitelikler ve ilişkiler (Devam).

Yazınsal Yapıt, Yazarı, Referans	Mobilya	Belirlenen Nitelik	İlişkiler		
			Mobilya-İnsan	Mobilya-Mobilya	Mobilya-Mekan
Yaz Ortasında Ölüm, Mişima, [48]	Dolap Yatak	- Toplanabilirlik	- Tek kişinin yerden kaldırabilecek nitelikte olması	- Yatağın dolaba yerleştirilmesi	- -
Kıldan İnce Kılıçtan Keskince, G. Sururi, [49]	Gül Ağacından Küçük Sehpa Yatak ve Çeyiz Sandığı Tuvalet Masası Bohem Tuvalet Takımı Yazı Masası Aynalı dolap Cam kapılı kitaplık Somya	- - - - - - -	Bir kadının tüm yaşamında ship olduğu tek eşya. - - - Mobilyaya Sevgi duyulması - -	- - Tuvalet masasının üstünde - - - -	Odanın bir köşesine yerleştirilmesi Yatak bir köşede, çeyiz sandığı tam karşısında - - İki pencere arasında - -
Odalarda, E. Öz, [50]	Ayna Üçgen Raf Sedir (Gece Yatak) Ceviz Sandık	- Depolama Esneklik -	- - - -	- - - Sedirin az ötesinde, sandığın üstünde	Duvaya asılı Mekanın köşesinde -
Yaban, Y. K. Karaosmanoğlu, [51]	Kitap Sandığı Seyyar karyola	Esneklik Taşınabilirlik	- Hiç terk edilmemesi	Masa olarak da kullanılması, kapağından raf olarak yararlanılması -	-

Tablo 5.1 Yazınsal eserlerde yatak odası mobilyalarına ilişkin belirlenen nitelikler ve ilişkiler (Devam).

Yazınsal Yapıt, Yazarı, Referans	Mobilya	Belirlenen Nitelik	İlişkiler		
			Mobilya-İnsan	Mobilya-Mobilya	Mobilya-Mekan
Perili Köşk, Ö Seyfettin, [52]	Sandık	-	Komod ve aynalı dolap yerine kullanıldığı	-	Sandık için özel sandık odasının bulunması
Bir Gün Tek Başına, V. Türkali, [53]	Kitaplık	Depolama eksikliği	-	-	Duvardaki küçük kitaplık yetmemektedir, kitaplar odada bir yığın oluşturmaktadır
	Masa	-	-	-	-
	Divan	-	-	-	-
	İki Kişilik Karyola	-	-	-	Pencere önünde
	Komidinler	-	-	-	-
	Lambalar	-	-	-	-
	Küçük Elbise Dolabı	Depolama	-	-	Duvaya gömülü
Raziye, M.C. Anday, [54]	Yer Yatağ	-	-	Üç Şilteden oluşması	Odada tam ortada bulunması Tüm duvarları süslemesi
	Seramik Süs tabakları ve Röprodüksiyon- lar	-	-	-	-
	Karyola	-	Görkemli bir izlenim sergilemesi	-	-
	Ayak İskemlesi Tuvalet Masası	-	-	Karyolanın önünde Baş ucunda	-

Tablo 5.1 Yazınsal eserlerde Yatak Odası Mobilyalarına ilişkin belirlenen nitelikler ve ilişkiler (Devam).

Yazınsal Yapıt, Yazarı, Referans	Mobilya	Belirlenen Nitelik	İlişkiler		
			Mobilya-İnsan	Mobilya-Mobilya Tuvalet Masasıyla ilişkili	Mobilya-Mekan
Raziye, M.C. Anday, [54] (Devam)	Camlı dolap Yer yatağı	- -	- -	Tuvalet Masasıyla ilişkili -	- Girişe göre sağda duvara bitişik
İçimizdeki Şeytan, [55]	Kanepe ve İskemleler Sedir Küçük Masa	- - -	Ucuz görümlü aşırı derecede fantezi -	- -	- Pencerenin Yanı Odanın bir köşesinde
Kumpanya, S. Faik, [56]	Sedir Dikiş Makinası, koyun postu ve iki minder	- -	- -	- -	Odanın girişine göre tam karşıda Yerde
Kayıp Aranıyor, S. F. Abasıyanık, [57]	Soba Kitaplık	- Depolama	Boy:1.70, Eni:100 -	- -	Odanın bir köşesini kaplaması Tavana kadar olması
Gecenin Şarkısı, N. Cumalı, [58]	Sandalye Masa	- -	- -	- -	- -

Mobilyalarda belirlenen niteliklerin incelenmesi sonucunda, küçük mekanlarda, eşyaların depolanmasının değişmeyen bir sorun olduğu, kullanıcıyla yatak odası arasında mahrem ve kişiye özel bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Bunun yanında yatağın her açıdan, dinlenme ve rahatlamanın gerçekleştiği bir mobilya olarak görüldüğü belirlenmiştir. Ayrıca, yatak odası mobilyalarından koltuk ve iskemlelerin, mekan içerisinde sürekli bir yerlere itilip çekildiği saptanmıştır. Bu belirlemenin, araştırmanın diğer kısımlarında ele alınan, mobilyanın 'hareketlilik' niteliği ile örtüştüğü görülmüştür. Toplanabilme ve depolama niteliklerinin de ele alındığı pasajlar bulunmaktadır. Mekanlarda kullanılmayan köşelerin, köşe raflarla döşenerek değerlendirilmesi, depolama yerleri oluşturmak için mekanda kullanılmayan hacimlerin değerlendirilmesiyle ilgili olduğu görülmüştür.

Mobilya-İnsan ilişkileri açısından yapılan incelemelerin sonucunda yatakla ilgili olan eylemlerde rahatlama ve huzur duyulduğu, yatağın dinlenmenin vazgeçilmez unsuru olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, mobilyaların üstlendikleri işlevlerin ötesinde, içinde bulundukları mekanı kasvetli, neşeli, karanlık, düzenli, dağınık, huzurlu, temiz, nitelikli, gösterişli veya görkemli gösterebildikleri belirlenmiştir. İnsan ruhundaki niteliklerin mekanda mobilya ve mobilya düzenlemesiyle somutlaştığı gözlenmiştir.

Ayrıca bu incelemenin sonucunda hangi mobilyaların birlikte ele alındığı, mekan organizasyonu içerisinde nereye yerleştirildiğiyle ilgili veriler de elde edilmiştir.

5.2 MOBİLYA TANIMLARI

Ait olduğumuz kültürde, mobilya tasarımı ve üretimine çok yakın tarihe kadar rastlanmamaktadır. Yaşam, Türk evinde sekiler ve minderler üzerinde geçip, gece yüklükten çıkarılıp yere serilen döşeklerde uyunduğundan, bunun dışındaki mobilya kavramları gelişmemiştir. Bu yüzden mobilya tanımları yapılırken, İngilizce ve Fransızca karşılıkları da verilmiştir.

Komodın, (İng. Chest of drawers; Fr. commode), 17. y.y.'ın ortalarında, bir sandığa, çekmecelerden oluşan bir bazanın eklenmesiyle geliştirilmiş bir mobilyadır. Raf ve çekmecelerden oluşan kapaklı, alçak dolaplardır [59]. 19. yy'da formu iyice sadeleşen komodin, tüm süslemelerinden arınarak bütünüyle işlevsel bir mobilya halini almıştır.[60]

Gardrop, (İng. wardrobe, cupboard; Fr. garde-robe, armorie) Kralların elbiselerinin ve değerli eşyalarının bulunduğu yan oda olarak ortaya çıkmıştır [61]. Genelde hareketli, rafli, askı yerleri bulunan, kimi zaman çekmeceleri de olan, iki kapaklı dolaplardır. Fransa'da ilk olarak silahların depolanabileceği (armorie) mobilyalar olarak tasarlanmışlardır [62].

Keson, (İng. casson, coffer; Fr. caisson) İtalyan mobilyası. Evliliklerde, gelinin eşyalarını taşımak için kullanılan bu mobilya, Rönesans'ta üzerine en çok süsleme yapılanıdır [63]. Günümüzde çalışma birimlerinin yanında, hareketli depolama mobilyaları olarak kullanılmaktadır.

Tabure, ayak iskemlesi, (İng. foot stool, stool; Fr. escabeau, tabouret) Kolçaksız ve sırt dayama yeri olmayan, tek kişilik oturma mobilyası. Ayak iskemlesinin köklerini eski Mısır'da, antik Yunan'da ve Roma'da ve Viking mobilyalarında bulmak mümkündür. [64]

Sandalye, koltuk (İng. chair, arm chair, seat; Fr. chaise, fauteuil), arkalıklı, tek kişi için tasarlanmış oturma mobilyası. Mobilyalar arasındaki en eski formlardan biridir. Eski Mısır'da M.Ö. 2575 yılından beri bulunmaktadır. Eski Mısır'da ayakları hayvan şekilleriyle süslü sandalyeler sıklıkla kullanılmaktaydı. Eski Yunan mobilyalarından 'klismos' en zarif sandalye tasarımlarından biridir. Makas sandalyeler, çapraz bir taşıyıcı çerçeve üstüne konmuş oturmalığıyla Roma çağında kullanılmışlardır. 19. yy'ın büyük bir kısmında İngiltere ve Fransa, sandalye tasarımında baskınlıklarını sürdürmüşlerdir. Birinci Dünya Savaşından sonra, mimar ve tasarımcı Marcel Breuer ilk tübüler çelik sandalyeyi geliştirdi. L. Mies van der Rohe'nin 1929 tarihli 'Barcelona' sandalyesi naif bir biçimde bükülmüş çelik taşıyıcısı ve butonlu deri kaplı oturma

kısmı ile klasikleşmiş bir modernidir. Le Corbusier'den sonra, Fin tasarımcı Alvar Aalto'nun da yaptığı gibi, çelik taşıyıcılı lamine ahşap tasarımlar geliştirmişlerdir. Amerikalı tasarımcı Charles Eams ve Fin tasarımcı Eero Saarinen, hem sıkıştırılmış yonga hem de dökme plastik malzemeleri kullanarak çeşitli tasarımlar geliştirmişlerdir. Günümüzdeki son gelişmelerden biri, şişirilebilen plastik koltuk ve sandalye tasarımlarıdır [65].

Kitaplık, (İng. bookcase; Fr. bibliotheque), rafı, genelde cam kapaklı, kitap depolamaya yarayan mobilya [66].

Sehpa (ortadan tek ayaklı masa), (İng. pedestal table, Fr. guéridon), genel olarak üstüne şamdan veya süs eşyalarının konduğu küçük masa [67].

Peyke (seki, sıra, bank), (İng. bench, Fr. banquette), herhengi bir yerden bağımsız bir şekilde durabildiği gibi, duvara monte edilebilen veya yaslanabilen oturma mobilyasıdır. İlk kez Roma'da kullanılmaya başlanmıştır. Seki yada peyke, üzerinde sadece oturulmayan ancak uyumak için de kullanılabilen bir mobilyadır [68].

Yatak (karyola), (İng. bed; Fr. lit), bir kişinin üzerine yatıp uyuyabileceği mobilyadır. Yüzyıllardır evlerin en önemli mobilyası olarak görülmüştür. Eski uygarlıklarda yatak, sadece yatıp uyumak için değil, uzanarak yemek yemek için de kullanılmıştır

Orta doğuda yere serilen döşekler üzerinde uyumak bir gelenektir. Hem Fars hem Hint minyatürlerinde, alçak döşeklerde yatan aşıklar gösterilmiştir. Çin'de yerden yüksek ve üstü kapalı yataklar günümüzden 2000 yıl önce kullanılmıştır. Geleneksel Japon yatakları, 20. yüzyılın sonuna kadar varlığını sürdürmüştür. Japon evinde, 'futon' adı verilen ve doğrudan yere serilen yumuşak sergi üstüne, aralıklı bir dokuya sahip olan ve 'tatami' denen örtü ile kaplanan yataklar üzerinde yatılmaktadır. Gün içerisinde futonlar kalkmakta ve yaşam tatamiler üzerinde sürmektedir. 20. yüzyılın sonlarında, futnolar batıda çok popüler olmuşlardır.

Günümüz yataklarının üzerine, içi sarmal yaylardan oluşan döşekler sererek uyunmaktadır. Yatağın bir diğer popüler biçimi de divanlardır. Bunlar gün içinde oturma mobilyası olarak kullanılırken gece yatak olmaktadır. Açılıp kapanan divanlar da bir yatak mobilyası biçimi olup, kapalıyken oturma, açıldığı zamanda ise yatak olarak kullanılmaktadır [69].

Çalışma masası, (İng. desk, Fr. bureau), üzeri eğimli veya düz olabilen, ve özellikle yazmaya veya halka açık okumaya yardımcı olacak biçimde tasarlanmış, genelde çekmeceli veya depolamaya ayrılmış gözler ve bölümler içeren mobilya türüdür.

Modern çalışma masaları, günümüz stillerini yansıtmaktadırlar. Yazım için gerekli yüzey, yazma materyali ve diğer ekipmanlar için depolamaya ayrılmış çekmecelerden ve daktilo, bilgisayar donanımları gibi modern çalışma yaşamının gereklerini yansıtan araç gereçler için düşünülmüş kısımlardan oluşmaktadır [70].

Kanepe, (İng. couch, Fr. canaper), sedir veya divanın modern kullanımına verilen addır. Uzun, kabartılmış minderleri olan, yatma için de kullanılabilen, arkaya doğru eğimli ve sırt dayama kısmı, oturulduğunda başı dayayarak dinlendirmeye yetecek kadar yüksek olan mobilyadır [71].

Tuvalet Masası, (İng. dressing table, Fr. table de coiffeuse, table de toilette), İki veya üç çekmeceli küçük masalara, ilk defa 17. yüzyılda verilmiş olan addır. Makyaj ve bakım yapmak için kullanılır [72].

BÖLÜM 6

ANKET ÇALIŞMASI

6.1 BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

Araştırmaya katılanların verdiği yanıtlar, hazırlanan değerlendirme tablolarına işlenmiştir. Değerlendirme tabloları, anket formunda bulunan soru bileşkelerinin açılarak, her birinin birer tablo haline getirilmesi yoluyla hazırlanmıştır.

6.1.1 Demografik verilere ait bulgular ve değerlendirmeler

Araştırma kapsamına alınan konutlarda yaşayan insanların hepsinin üniversite öğreniminden geçtiği saptanmıştır. Bu da bize bilinçli, kültürlü ve oldukça eğitilmiş bir kitleyi araştırmakta olduğumuz gerçeğiyle karşı karşıya koymaktadır. Üniversite mezunu olanların oranı %58'dir. Sadece %10'luk bir kesim üniversite öğrenimini bırakmış olup önceden de belirtildiği gibi üniversite kültürü almış insanlardır. Araştırmaya katılanlardan %16'lık bir bölüm ise halen üniversite öğrenimini sürdürmektedir. (Tablo 6.1)

Tablo 6.1 Hane halkının eğitim durumuna ilişkin tablo.

Eğitim durumu	Yanıt adedi	%
Lisede Okuyor	1	3.2
Üniversiteden Terk	3	9.7
Üniversitede Okuyor	5	16.1
Üniversite Mezunu	18	58.1
Yüksek Lisans Yapıyor	2	6.5
Doktora Yapıyor	1	3.2
Doktorasını Verdi	1	3.2
Toplam	31	100

Tablo 6.1'deki verilerin değerlendirilmesi sonucunda, araştırma kapsamına alınan konut sakinlerinin eğitim durumunun, ülkemiz gerçeklerini ortaya koymadığı görülmektedir. Buradan, eğitim düzeyi, ortalamanın çok üstünde olan bir kullanıcı kitlesinin incelenmekte olduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen veriler sonucunda, incelenen grubun yüksek bir bilinç düzeyinde olduğu, kültürlü, kentsel yaşamın gereklerini özümsemiş, birlikte yaşamının sorumluluklarının farkında, bilgili ve eğitilmiş insanlardan oluştuğu sonucuna varılmıştır.

Ankete katılarak, anket formlarını düzgün ve düzenli bir biçimde doldurup, zamanında elimize geçmesini sağlayan kişilerden %65'i kadın, %35'i erkektir. %60'ı bekâr, %3'ü boşanmış; kalan %27'lik bölümü ise evlidir. Araştırma sorularına yanıt verenlerin yaklaşık %50'si doğduğundan beri İstanbul'da yaşamaktadır. Bir yıldan az zamandır Ataşehir'de yaşayanların oranı ise yaklaşık aynıdır. Ankete katılanların %75 gibi büyük bir bölümü bir işte çalışmaktadır.

Meslek gruplarına göre dağılımda, anket sorularını yanıtlayanlardan %10'unun devlet memuru, %50 gibi büyük bir bölümünün özel sektör çalışanı, %3'ünün işçi, %13'ünün serbest meslek sahibi, %20'sinin ise şirket sahibi olduğu anlaşılmıştır. Bu verilerden, araştırmaya katılanların hemen hemen hepsinin bir işte çalışan, üretken bireyler olduğu belirlenmiştir. Diğer bir deyişle, araştırılan grubun geniş dünya görüşüne sahip, üretken, zeki ve toplumsal ilişkileri güçlü, dünyadaki yenilikleri izleyen, atılcı kişiliğe sahip bireylerden oluştuğu sonucuna varılmıştır. (Tablo 6.2)

Tablo 6.2 Hane halkının mesleki durumu

Mesleği	Yanıt adedi	%
Devlet Memuru	3	10
Özel Sektör Çalışanı	15	50
İşçi	1	3.3
Serbest Meslek Sahibi	4	13.3
Şirket Sahibi	6	20
Diğer	1	3.4
Toplam	30	100

Şu anki mesleklerinin, konut sakinlerine ne kadar bir aylık gelir sağladığı sorusunda, ankete katılanların %95'inden yanıt alınabilmektedir. Veriler değerlendirildiğinde, 25-35 Milyon Lira kazanç sağlayanların, bütünün yaklaşık %6'sını oluşturduğu öğrenilmiştir. 36-50 Milyon Lira kazanca sahip olanlarla 51-80 Milyon Lira kazananların %12.5'luk bir orana sahip olduğu belirlenmiştir. 81-120 Milyon Lira kazananların bütün içindeki oranının yaklaşık %28 olduğu ortaya çıkarılmıştır. 121-170 Milyon Lira kazanmakta olan konut sakinlerinin oranının %16.5 olduğu görülmüş, 171 Milyon Liradan fazla kazananların %25'lik bir bölümü oluşturduğu saptanmıştır. Bu verilerin ülkemiz gerçeklerini yansıtmadığı saptanmıştır. (Tablo 6.3)

Tablo 6.3 Konut sakinlerinin aylık gelirleri

Aylık net gelir	Yanıt adedi	%
25-35 Milyon	2	6.3
36-50 Milyon	4	12.5
51-80 Milyon	4	12.5
81-120 Milyon	9	28.1
121-170 Milyon	5	15.6
171 Milyondan Fazla	8	25
Toplam	32	100

Mayıs 1997 tarihindeki ekonomik durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Anket çalışmasından elde edilen demografik verilerin analiz edilmesi sürdürüldüğünde şu bulgularla karşılaşmaktadır. Seçilen konutlarda yaşayan insanların yarıya yakın kısmı kendi mülkleri olarak niteledikleri evlerde yaşamaktadır. Diğer yarıya yakın olan kısmı da kiracı olduklarını belirtmiştir. %3.4'lük bir kesim evin başkasına ait olduğunu ancak; kira ödemediklerini açıklamış, kalan %3.4'lük bölüm ise diğer sıfatlarla bulundukları konutlarında yaşamlarını sürdürmekte olduklarını açıklamışlardır. Elde edilen veriler doğrultusunda varılan sonuçlar; örnekleme yapılan topluluğun yarıya yakın bir kısmının, minimal konutta yaşamayı, sosyal konumu ve kişisel tercihleri doğrultusunda, kendine bir yaşam biçimi olarak seçmiş olduğunu göstermektedir. (Tablo 6.4)

Tablo 6.4 Hane halkıyla yaşadıkları konut arasındaki mülkiyet ilişkisi

Mülkiyet durumu	Yanıt adedi	%
Kendi Mülkü	14	48.3
Kiracı	13	44.8
Ev başkasına ait ancak; kira ödemiyor	1	3.5
Diğer	1	3.4
Toplam	29	100

6.1.2 Yatak odasında gerçekleştirilen eylemlerle ilgili bulgular

Bu bölüme ait veriler genellikle açık sorulardan elde edilmiştir. Yatak odasının hane halkından kim veya kimler tarafından kullanıldığının belirlenmesi, hafta içi ve hafta sonunda olmak üzere yatak odasında hangi eylemlerin gerçekleştirildiğinin öğrenilmesi, hangi eylemlerin yapılmakta güçlük çekildiğinin ve nedenlerinin neler olduğunun saptanması hedeflenmiştir.

Yatak odasının hane halkından kimler tarafından kullanıldığının öğrenilmesi amacıyla sorulan soruya verilen yanıtlardan, hane reisine olan akrabalıklarına göre %76'lık bir kesimin hane reisinin kendisi tarafından, %16'lık bölümünün eşi tarafından kalan %8'lik bölümünün ise çocuğu tarafından kullanıldığı bulgulanmıştır. (Tablo 6.5)

Tablo 6.5 Yatak odasının, hane reisine akrabalığına göre, kim veya kimler tarafından kullanıldığına ilişkin tablo.

Yatak odasını kullananlar	Yanıt adedi	%
Hane Reisi	28	75.7
Hane Reisinin Eşi	6	16.2
Hane Reisinin Çocuğu	4	8.1
Toplam	38	100

Konutların yatak odasında gerçekleştirilen eylemleri belirlemeye yönelik sorular, hafta içi ve haftasonu olmak üzere iki ayrı başlık altında ele alınmıştır. Yatak odasında gerçekleştirilen eylemlerden en çok uyuma, giyinme-soyunma ve depolamanın işaretlendiği gözlemlenmiştir. Yatak odalarında hafta içinde ortalama, 7 saat 25 dakika ile uyumanın ardından ortalama 2 saat 15 dakika ile çalışmanın gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Hiç birşey yapmadan oturma başlığıyla incelenen eylemin 20 dakika ile en az yoğunlukta gerçekleştirildiği görülmüştür. Buradan, minimal konutlarda yatak odası olarak kullanılan mekanların, yatma eylemi dışında, çalışma hayatını destekleyici bir takım işlerin görüldüğü yerler olarak da ele alınması gerektiği anlaşılmaktadır. Yatak odaları, salt uyunan, kılık kıyafetlerin depolanacağı mobilyaları bünyesinde toplayan mekanlar olmanın dışında, günlük çalışmaların, hobilerin yapıldığı, boş vakitlerin kitap okunarak, müzik dinlenerek değerlendirilmeye çalışıldığı ikincil yaşama mekanlarıdır.(Tablo 6.6)

Çeşitli mahremiyet nedenlerinden ötürü, araştırma kapsamında ele alınamayan cinsel yaşamla ilgili eylemlerin geçtiği mekanların, yatak odaları olduğu unutulmamalıdır. Minimal konutlarda yaşamını sürdürmekte olan insan, sağlıklı yaşamın gerektirdiği biçimde zamanının belli bir bölümünü cinsel gereksinimlerini ve isteklerini karşılamak amacıyla kullanacaktır.

Tablo 6.7 Hafta sonunda, yatak odasında hangi eylemin, ortalama ne kadar zaman gerçekleştirdiğine ait ortalama değerler.

Eylemler	Dakika					Saat									Ortalama
Kişi sayısı	10	20	30	40	50	1	2	3	4	5	6	7	8	9+	
Uyuma											2	3	9	14	8s 40dk
Çalışma						2			1	1	2				3s 50dk
Dinlenme							5	1	1						2s 25dk
TV İzleme						4	3			1					1s 10dk
Müzik Din.		1				1	3			1					2s 25dk
Telefonla K.	1	2	2			3		1							40 dk
Rekreas.			1			1	1	1			1				2s 30dk
Bakım	2	2	4			1									25dk
Depolama	4	3	4			3									25dk
Giy.-Soy.	6	8	7			3									25dk
Hiç birşey			2				1								30dk
Oda Temizl.	1	2	6		1	7									35dk

Hafta sonunda, yatak odasında gerçekleştirilen eylem süreleri incelendiğinde, uyuma yine ortalama 8 saat 40 dakika ile en yoğun gerçekleştirilen eylemdir. Ayrıca hafta içinde, yalnızca 1 kişi 9 saatin üzerinde uyku uyuma gereksinimi duyarken, hafta sonunda bu sayının 14'e çıktığı gözlenmiştir. Çalışma, 3 saat 50 dakika ile uyumanın ardından gelmektedir. Depolama, kişisel bakım ve giyinme-soyunma ortalama 25'er dakika ile en az yoğunlukta gerçekleştirilen ve hafta içine göre yapılma sürelerinde değişiklik gözlemlenmeyen eylemlerdir. Yaratıcı eylemler olarak da nitelendirebileceğimiz rekreasyonel etkinliklerin, hafta içinde ortalama 1 saat 15 dakika yapılırken, haftasonunda 2 saat 30 dakika yapılmasıyla meydana gelen 1 saat 15 dakikalık belirgin artışa dikkat edilmelidir. Aynı biçimde çalışma eyleminde de hafta içine oranla hafta sonunda 1 saat 35 dakikalık bir artış gözlemlenmektedir. Tüm bu veriler ışığında, hafta sonunda yatak odasında gerçekleştirilen eylemlerden, çalışma,

çeşitli hobilerin yapılması gibi yatak odasında yaşamaya yönelik olanlarda bir artış olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak, yatak odasındaki eylemler gözetildiğinde, minimal konutlar için tasarlanacak, çalışma masası, kütüphane, çalışma koltuğu, dolap ve raflar gibi yatak odası mobilyalarının, mekanda bir çok eylemin bir arada gerçekleştirilmesine olanak tanıyan nitelikte düzenlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. (Tablo 6.7)

Yatak odasında yapılan eylemlerin hangisinde güçlükler yaşandığını ve bu güçlüklerin nedenlerini ortaya çıkarmak için sorulan açık uçlu soruda, anketi yanıtlayanların %75'inin yatak odasında birtakım rahatsızlıklar yaşadığı belirlenmiştir. 'Yatak odanızda gerçekleştirmekte güçlük çektiğiniz işler ve nedenleri nelerdir?' biçiminde yöneltilen soruya alınan yanıtların olduğu gibi aktarılması uygun bulunmuştur.

Yakınmalar değerlendirildiğinde, sürgülü olarak tasarlanmış gömme dolap kapaklarının, dolap içlerinde, depolamanın çok zor olduğu, eşya sokup çıkartmanın güçlüklerle gerçekleştirilebildiği ölü hacimler oluşmasına yol açtığı belirlenmiştir. Sürgülü dolap kapaklarının, zaman zaman ellerin sıkışmasına yol açacak kadar ergonomiklikten uzak bir biçimde ele alındığı belirlenmiştir.

Ayrıca depolama alanlarının kesinlikle çok yetersiz olduğu, bir kez daha saptanmıştır. Kullanıcılar bu sorunlarını 'yer darlığı, küçük yaşama alanları, eşya fazlalığı' biçiminde dile getirmekte ve bunların depolama eylemini gerçekleştirmekte güçlüklerle yol açtığını söylemektedir. Burada göze çarpan nokta, konut darlığı, eşya çokluğu gibi bir takım nedenlerin, depolamada sorunlara yol açtığının düşünülmesidir. Gerçekte karşı karşıya olunan sorun, minimal konutlarda yaşayacak bireylerin depolama ihtiyacının yeterince irdelenmemesi ve gereksinimi karşılayacak nicelikte depolama mobilyalarının planlanıp üretilmemiş olmasıdır.

Diğer yakınma nedenlerinin genelde yer yetersizliğinden ya da mobilyanın konuta göre büyük olmasından kaynaklandığı saptanmıştır. Dolap kapaklarının temizliği engelleyici nitelikte bir hata içerdiği de belirlenmiştir.(Tablo 6.8)

Tablo 6.8 Yatak odasında gerçekleştirilmekte güçlük çekilen eylemler ve nedenleri.

Gerçekleştirmekte güçlük çekilen eylemler	Nedenleri
Depolama Nevresim, yastık, kıyafet düzenleme sorunu var Giyisi, nevresim, havlu v.b yerine koyma Depolama Eşya yerleştirme Gardrobun yerleştirilmesi Eşyaları Yerleştirme Giyisilerin yerleştirilmesi Yazlık, kışık elbiselerin yerleştirilmesi Yazlıkların, kışıkların ayarlanması Giyisileri yerlerine koyma Yerleştirme Seyahat valizlerinin yerleştirilmesi Giyinme-soyunma Yaratıcı (rekreatif) eylemler Jimnastik Hobiler Çocuğun oyun oynaması Dinlenme Dinlenme Kitap okumak zor oluyor TV izleme, kişisel bakım Çalışma Yazmak Çalışmak Temizlik Odanın temizliği Dolapların altlarının temizliği	Gömme dolap yeterli olmuyor Küçük oda Raylı gömme dolapta herşeyi bir arada görememe Raylı dolap kapaklarına ellerin sıkıştırılması Üst rafların yüksek olması Odanın küçük olması; dolapların yetmemesi Dolap hacimlerinin yeterli olmaması Gömme dolap olması yüzünden Dolaptaki burçların alınıp konmasının zorluğu Yer darlığı (gardrop) Yer darlığı (gardrop) Koyacak yer olmaması Dolap kapakları Yer yetersizliği Ortamın uygun olmaması Oda küçük; oyuncak çok Dinlenme koltuğunun olmaması Fiziksel rahatsızlık var; ışık sorun oluyor Odaya göre mobilyaların küçük olması Masa odaya koymak için uygun büyüklükte değil Yer darlığı Yerler halıflex; düz renk; kir gösteriyor, zor siliniyor Dolap altlarının yere tam değmesi

6.1.3 Yatak odası mobilyalarıyla ilgili özelliklerin belirlenmesi

Yapılan anket sonucunda araştırmaya katılanların yatak odalarında kullandıkları Yatak, komodin, çalışma masası, şifonyer, sehpa, tuvalet masası, gardrop, PC masası gibi mobilyaların tümünün 1995-1997 yılları arasında satın alındıkları öğrenilmiştir. Mobilyalarının nereden alındığına yanıt verenler arasından %6'sının mobilyalarını özel olarak imal ettirdikleri kalan %94 gibi büyük bir kısmının mobilyalarını Carrefour, İstikbal, Yataş, Modoko, Kervan, Kelebek, Tepe Mobilya, Mekan, İdaş gibi mobilya mağazalarından sağladıkları belirlenmiştir.

Soru formunun ilgili bölümünde, araştırmaya katılan insanlara mobilyalarla ilgili bazı özellikler yöneltilerek bu özelliklerin kendi mobilyalarında bulunup bulunmadığını belirtmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler kendi aralarında değerlendirildikten sonra, yatak odası mobilyalarında bu niteliklerin bulunup bulunmadığına dair bir genelleme yapılmıştır. Bu genellemeye ilgili verilere *hareketlilik niteliği* ile başlanabilir.

Küçük konutlarda, yatak odası mobilyalarının tasarımında, belli eylemleri yaparken, belli mobilyaların eylem alanlarından uzaklaştırılmasıyla yapılmakta olan eylem için daha fazla alanının oluşturulması düşüncesi önerilebilir. Bu nedenle; 'mobilyanızın gerektiğinde biryerden biryere itilebilme ve/veya çekilebilme kolaylığı' olarak tanımlanan '*hareketlilik*' niteliğine verilen yanıtlar değerlendirilmiştir. Sonuçta, genel olarak yatak odası mobilyalarında hareketlilik niteliğinin bulunduğu katılanlar yaklaşık olarak genelin %62'sini, katılmayanlar %25'ini oluşturmaktadır. Kalan %11'lik kesimin bu konuda bir düşüncesi bulunmamaktadır (Tablo 6.9).

Tablo 6.9 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'hareketlilik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler

Minimal yatak odası mobilyalarında hareketlilik niteliğine katılma dereceleri											
(Genel)											
Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
51	34.7	40	27.2	16	10.9	28	19	12	8.2	147	100

Yurt dışında yapılan mobilya tasarım ve üretimlerinde, 'hareketlilik' unsurunun sıkça ele alınmış olmasına rağmen ülkemizde bunun örneğine rastlamak çok güç olmaktadır. Tablo 6.9'daki veriler incelendiğinde, örneklem içine alınan kullanıcıların, hareketlilik ile ilgili görüşlerinin, bu düşüncelyi desteklediği görülür.

Görüşlerine başvurulmuş grubun sosyo-kültürel durumunun son derece yüksek olmasından dolayı, belki hayatlarında ilk kez karşılaştıkları 'hareketli' mobilya tanımında kavramsal bir anlayış eksikliği içine düşmedikleri, 'fikrim yok' yanıtını hayli düşük bir oranda vermelerinden anlaşılmaktadır. Bu ankette sorulmuş soruların çoğu için geçerlidir.

Mobilya niteliklerine ilişkin detaylı dökümleri içeren tablolarda, kullanıcıların katılma dereceleri, hem yanıt adedi, hem de bir mobilya için belirtilen düşüncelerin yüzdesel ifadesi olarak verilmiştir (Tablo 6.10). Örneklem sayısının azlığı, bir genelleme yapmayı zorlaştırsada, burada verilmek istenen, ürünlere ait nitelikleri ölçmede kullanılan yöntemdir.

Anket formunda 'mobilyanızın birden çok işleve uygun olması ve/veya uygun hale getirilebilmesi' biçiminde tanımlanmış olan 'esneklik' niteliğinin, mobilyalarında bulunduğu düşüncesine katılanların oranı %17.9'dur. Bu düşüncede olmayanların bütün içindeki payı %77.9'dur. Bu nitelik ile ilgili olarak belirli bir düşünce taşımayanların oranı %4.3'tür (Tablo 6.11).

Tablo 6.11 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'esneklik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler

Minimal yatak odası mobilyalarında esneklik niteliğine katılma dereceleri (Genel)											
Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Fikri Yok		Katılıyor		Kesinlikle Katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
61	43.6	48	34.3	6	4.3	21	15	4	2.9	140	100

'Esneklik' niteliğinin, yatak odası örneğinde, konut mobilyalarında var olup olmadığına yönelik olarak sorulan ilgili sorudan alınan yanıtlar değerlendirilmiştir. Varılan noktada, minimal konutlarda yaşayanların sahip oldukları mobilyalarda böyle bir özelliğin var olmadığı gözlemlenmiştir.

Bir çok işlevin aynı alanda gerçekleştirildiği minimal konutlarda, bu duruma uygun mobilyaların kullanılmadığı saptanmıştır. Minimal konut mobilyalarının sahip olması öngörülen diğer niteliklerle birlikte, 'esneklik özelliğinin' bu mobilyalarda bulunmaması, 'konuta iyi yerleşememe, yer darlığı çekme, sahip olunan alanların etkin biçimde kullanılamaması' türünden yakınmalara neden olmaktadır.

Tablo 6.12 Minimal konut mobilyalarında 'Esneklik' niteliğine ilişkin dökümler.

Esneklik: Mobilyanın birden çok işleve uygun olması ve/veya uygun hale getirilebilmesi.

Mobilya	Katılma dereceleri										Top.
	Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		
	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	
Çift K. Yatak	9	50	6	33.3			2	11.1	1	5.6	18
Tek K. Yatak	1	16.7	3	50			2	33.3			6
Komodin	3	37.5	3	37.5	1	12.5	1	12.5			8
Etajer	2	40	2	40			1	20			5
Şifonyer	2	33.3	2	33.3			1	16.7	1	16.7	6
Gardrop	5	41.6	4	33.3			2	16.7	1	8.4	12
Göm. Dolap	2	28.6	1	14.3			4	57.1			7
Tuv. Masası							1	100			1
Keson			1	50			1	50			2
Ç. Masası	1	33.3	1	33.3			1	33.3			3
Ç. Ç. Masası	3	50	2	33.3	1	16.7					6
Ç. Mas. Ü. Dol	1	50	1	50							2
Ç. Mas. A. Dol	2	66.7	1	33.3							3
Ç. Mas. Ü. Raf	4	66.7	2	33.3							6
Not Panosu	3	60	2	40							5
Ç Sandalyesi	4	57.1	1	14.3	1	14.3	1	14.3			7
Sandalye	3	50	2	33.3			1	16.7			6
Koltuk	1	33.3	1	33.3			1	33.3			3
Tabure							1	100			1
Puf							1	100			1
Dek. Ürünler			1	33.3	1	33.3	1	33.3			1
Kitaplık	6	66.7	3	33.3							9
Çöp Sepeti	2	40	1	20	2	40					5
Baş Ucu A. El.	4	50	3	37.5			1	12.5			8
Çal. A. El.	2	50	2	50							4
TV Sehpası	1	100									1
Diğer			2	66.7					1	33.2	3

Bir eylemin sona ermesiyle, o eylemin yapılmasında kullanılan mobilya ya da mobilya bileşenlerinin veya belli parçalarının birbiri içine geçerek toplanabilmesi, böylece kullanımı sırasında kapladığı yerin azaltılması, küçük konutlarda kullanılan yatak odası mobilyaları için geçerli bir çözüm olabilir. Buradan hareketle 'toplanabilirlik' niteliği ölçülmek istenmiştir. 'Mobilyanızın katlanma, eğilip bükülme veya sıkıştırılma yoluyla ilk halinden daha küçük bir hacme indirgenmesi' olarak tanımlanan bu niteliğin mobilyalarında bulunduğu katılanların oranı %5.8 olarak belirlenmiştir. Bu düşüncede olmayanların bütün içindeki yeri %92.7 olarak ölçülmüş, konuyla ilgili düşüncelerinin olmadığı belirtenler, %1.5 olarak bulgulanmıştır (Tablo 6.13).

Tablo 6.13 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'toplanabilirlik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler

Minimal yatak odası mobilyalarında toplanabilirlik niteliğine katılma dereceleri (Genel)											
Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
70	51.5	56	41.2	2	1.5	5	3.7	3	2.1	136	100

Toplanabilirlik kavramının, anketi yanıtlayanlarca oldukça iyi denebilecek düzeyde anlaşıldığı gözlemlenmiştir. Genel değerlendirmeye bakıldığında, 'fikrim yok' yanıtını verenlerin son derece az olması, bu değerlendirmeyi yapmamızı olası kılmaktadır.

Toplanabilirlik niteliğinin, sahip olunan mobilyalarda gözlemlenemediği, belirgin bir kanı olarak izlenmektedir. Bu niteliğin eksikliği kendini, daha çok çalışma ünitesi ve çevresindeki eşyalarda, yatak ve oturma grupları başta olmak üzere, hemen hemen tüm mobilyalarda göstermektedir (Tablo 6.14).

Tablo 6.14 Minimal konut mobilyalarında 'Toplanabilirlik' niteliğine ilişkin dökümler.

Toplanabilirlik: Mobilyanın katlanma, eğilip bükülme veya sıkıştırılma yoluyla ilk halinden daha küçük bir hacme indirgenebilmesi.

Mobilya	Katılma dereceleri										Top.
	Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		
	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	
Çift K. Yatak	10	52.6	7	36.8			2	10.6			19
Tek K. Yatak	4	100									4
Komodin	4	57.1	3	42.9							7
Etajer	3	42.9	3	42.9					1	15.2	7
Şifonyer	3	60	2	40							5
Gardrop	6	50	6	50							12
Göm. Dolap	5	55.6	4	44.4							9
Tuv. Masası	1	100									1
Keson	1	100									1
Ç. Masası	1	50							1	50	2
Ç. Ç. Masası	3	42.9	4	57.1							7
Ç. Mas. Ü. Dol	2	50	2	50							4
Ç. Mas. A. Dol	1	33.4	2	66.6							3
Ç. Mas. Ü. Raf	2	40	3	60							5
Not Panosu	3	60	2	40							5
Ç Sandalyesi	4	80	1	20							5
Sandalye	3	50	3	50							6
Koltuk	2	50	2	50							4
Tabure			1	100							1
Puf	1	50	1	50							2
Dek. Ürünler			1	33.3	1	33.3	1	33.3			3
Kitaplık	3	50	3	50							6
Çöp Sepeti	1	33.3	1	33.3	1	33.3					3
Baş Ucu A. El.	4	50	4	50							8
Çal. A. El.	2	50	1	25			1	25			4
TV Sehpası	1	100									1
Diğer							1	50	1	50	2

Depolama yerlerinin eksikliği, küçük konutlarda gözlemlenen en büyük sorundur. Sahip olunan herşeyin saklanmak istenmesi ve asla elden çıkarılamaması gibi bir sorunun sonucu olarak depolama yerlerinin, hiçbir biçimde yeterli sayı ve kapasitede düşünülmediği gözlemlenmiştir. Bunun saptanması için kullanıcıya 'mobilyanızın uygun yerlerinde çekmece ve/veya rafli depolama yerlerinin düşünülüş olması' olarak tanımlanan 'depolama' niteliğiyle ilgili olarak sorulan sorudan alınan yanıtların %55.3ü, bu niteliğin yatak odası mobilyalarında bulunmadığını göstermektedir. Bununla ilgili olarak kullanıcılardan belli bir düşünceye sahip olmayanların oranı %3.8'dir. Kalan % 40.9'luk kesim mobilyalarında bu niteliğin bulunduğu düşüncesine katılmaktadır (Tablo 6.15)

Tablo 6.15 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'depolama' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler

Minimal yatak odası mobilyalarında depolama niteliğine katılma dereceleri (Genel)											
Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
31	23.5	42	31.8	5	3.8	23	17.4	31	23.5	132	100

Yataklar, çalışma masası gibi mobilyaların, depolama niteliğinden yoksun oldukları belirtilmiştir. Özellikle bu iş için tasarlanmış olan, gömme dolap, gardrop, etajer, şifonyer gibi mobilyaların da, depolama işlevini tam olarak yerine getiremediğine yönelik bulgular saptanmıştır (Tablo 6.16)

'Küçük bir mekanda kullanılması düşünülen mobilyalarda, belli modüllerin tekrarı ile oluşturulacak sistemlerle, gelişen ve değişen ihtiyaçların, mobilyalara yapılan modüler eklentilerle, daha kolay karşılanacağı düşünülmüştür. Bu nedenle kullanıcılara, 'modüler parçaların eklenmesi ve/veya çıkarılması yoluyla mobilyanızın, boyutsal olarak ihtiyacınıza uygun hale getirilebilmesi' olarak tanımlanan 'modülerlik' niteliğinin, genel olarak, yatak odası mobilyalarında bulunduğu fikrine katılanların oranı %24.8'dir. Bu konuda bir fikir sahibi olmadıklarını belirtenlerin oranı yaklaşık %1.5 olarak belirlenmiştir. Mobilyalarında böyle bir niteliğin bulunmadığını düşünenlerin bütün içindeki yeri %73.7'dir. (Tablo 6.17)

Tablo 6.17 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'modülerlik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler

Minimal yatak odası mobilyalarında modülerlik niteliğine katılma dereceleri											
(Genel)											
Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
43	32.3	55	41.4	2	1.5	21	15.8	12	9	140	100

Modüler mobilya tasarımı yeni bir olgu olmamakla birlikte, günümüzde iyi değerlendirildiği söylenememektedir. Uluslararası kabullerde, bina üretiminde temel modül 10cm olarak belirlenmiştir. Bu, binaya ait tüm boyutların, 10cm'in katları olmasını öngörmektedir. Buradan hareketle, üretilen binalara uyumlu mobilyalar tasarlayabilmek için, modüler yaklaşımın öngörülebileceği sonucuna varılmıştır.

Anketteki yanıtların analiz edilmesiyle kitaplık, tek kişilik yatak ve çalışma masası çevresinde kullanılan depolama mobilyaları dışındaki mobilyalarda, bu niteliğin bulunmadığı bulgulanmıştır.

Tablo 6.18 Minimal konut mobilyalarında 'Modülerlik' niteliğine ilişkin dökümler.

Modülerlik: Modüler parçaların eklenmesi ve/veya çıkarılması yoluyla mobilyanın, boyutsal olarak değişen ihtiyaçlara uygun hale getirilebilmesi.

Mobilya	Katılma Dereceleri										Top.
	Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		
	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	
Çift K. Yatak	7	58.3	4	33.3			1	8.4			12
Tek K. Yatak	1	14.3	2	28.6			2	28.6	2	28.6	7
Komodin	3	42.9	2	28.6			1	14.3	1	14.3	7
Etajer			2	50			1	25	1	25	4
Şifonyer	3	50	3	50							6
Gardrop	6	42.9	4	28.6			3	21.4	1	7.1	14
Göm. Dolap	3	42.9	3	42.9			1	14.3			7
Tuv. Masası											
Keson			1	100							1
Ç. Masası	1	33.3	1	33.3			1	33.3			3
Ç. Ç. Masası	2	28.6	3	42.9	1	14.3			1	14.3	7
Ç. Mas. Ü. Dol			4	100							4
Ç. Mas. A. Dol			1	50					1	50	2
Ç. Mas. Ü. Raf			3	60			1	20	1	20	5
Not Panosu	2	33.3	1	16.7	1	16.7	1	16.7	1	16.7	6
Ç Sandalyesi	2	33.3	3	50					1	16.7	6
Sandalye	1	20	3	60			1	20			5
Koltuk	1	25	2	50			1	25			4
Tabure			1	100							1
Puf			1	100							1
Dek. Ürünler			2	100							2
Kitaplık	3	42.9	1	14.3			2	28.6	1	14.3	7
Çöp Sepeti	2	66.7					1	33.3			3
Baş Ucu A. El.	4	40	3	30			3	30			10
Çal. A. El.	1	20	3	60					1	20	5
TV Sehpası			1	100							1
Diğer	1	33.3	1	33.3			1	33.3			3

'Beden ölçülerinize uymayan bir mobilyanın boyunun ve/veya genişliğinin ayarlanarak size daha uygun hale getirilmesi' olarak tanımlanan 'ayarlanabilirlik' niteliğinin yatak odası mobilyalarında bulunduğu düşüncesine katılanların oranı %6.4'tür. Böyle bir niteliği mobilyalarında göremeyenlerin oranı %78.4'tür. Bu konuda herhangi bir düşünceye sahip olmayanların bütüne oranı %15.2'dir (Tablo 6.18).

Tablo 6.18 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'ayarlanabilirlik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler

Minimal yatak odası mobilyalarında ayarlanabilirlik niteliğine katılma dereceleri (Genel)											
Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
55	44	43	34.4	19	15.2	7	5.6	1	0.8	125	100

Ayarlanabilirlik niteliği, minimal konut mobilyalarında saptanamamıştır. Örnek olarak bürolarda kullanılan çalışma koltuklarının, konutlara özgün bir benzerinin tasarlanması düşünülebilir. Ayrıca aydınlatma elemanlarının, akrobat benzeri anlayışlarda ele alınması gerektiği sonucuna varılmıştır. Aydınlık düzeyi, ya mekanik yollarla, ya da elektriksel bir takım düzenlemelerle ayarlanabilirlik kazanmalıdır. Böylece çok farklı eylemlerin aynı alanda gerçekleştirildiği minimal konutlarda, tüm bu eylemler için, uygunluğu kullanıcı tarafından belirlenen tasarımlar ortaya koymak mümkün olabilir.

Anketin analizinden elde edilen bulgular, yaşanan konutlardaki hiçbir mobilyanın bu özelliğe sahip olmadığını ortaya koymaktadır. Bunun sonucunda, örneğin çalışma ve dinlenme eylemlerini karşılayabilecek tek bir mobilya ile mekanı donatmak mümkün olabileceken, kullanıcı her iki eylem içinde ayrı mobilyaların satın alınması gerektiğini düşünebilmektedir. (Tablo 6.19: Dinlenme ile ilgili yakınma.) Bu hem ekonomik nedenlerden, hem de alan kaybına neden olacağından olumsuz bir durumdur.

Tablo 6.19 Minimal konut mobilyalarında 'Ayarlanabilirlik' niteliğine ilişkin dökümler.

Ayarlanabilirlik: Beden ölçülerine uymayan bir mobilyanın, boyunun ve/veya genişliğinin ayarlanarak bedene daha uygun hale getirilmesi.

Mobilya	Katılma dereceleri										Top.
	Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		
	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	
Çift K. Yatak	6	46.2	4	30.8	1	7.7	2	15.4			13
Tek K. Yatak	3	50	2	33.3	1	16.7					6
Komodin	4	57.1	3	42.9							7
Etajer	1	20	3	60	1	20					5
Şifonyer	2	40	1	20	1	20	1	20			5
Gardrop	6	54.5	3	27.3	1	9.1	1	9.1			11
Göm. Dolap	3	50	2	33.3	1	16.7					6
Tuv. Masası											
Keson	1	50	1	50							2
Ç. Masası			1	50					1	50	2
Ç. Ç. Masası	2	28.6	3	42.9			1	14.4			6
Ç. Mas. Ü. Dol	1	50	1	50							2
Ç. Mas. A. Dol	2	50	2	50							4
Ç. Mas. Ü. Raf	3	50	3	50							6
Not Panosu	3	60	2	40							5
Ç Sandalyesi	4	66.7	2	33.3							6
Sandalye	1	25	2	50	1	25					4
Koltuk	1	33.2	1	33.4	1	33.3					3
Tabure					1	100					
Puf					1	100					
Dek. Ürünler			1	50	1	50					2
Kitaplık	5	62.5	2	25			1	12.5			8
Çöp Sepeti	3	50			3	50					6
Baş Ucu A. El.	2	28.6	2	28.6	2	28.6	1	14.2			7
Çal. A. El.	1	20	1	20	3	60					5
TV Sehpası	1	100									1
Diğer			1	100							1

'Mobilyanız eğer yatak odanıza büyük geliyorsa ve sığdırmakta güçlük çektiğinizi düşünüyorsanız bu mobilyanın mekana uyumunun zayıf olduğunu göz önünde bulundurun' olarak tanımlanan mekana uyum niteliğinin genel olarak yatak odası mobilyalarının tümünde bulunduğunu düşünenler %53.4'lük bir paya sahiptir. Kalan %34.3'lük kesim ise bu niteliğin mobilyalarında bulunmadığını düşünmektedir (Tablo 6.20)

Tablo 6.20 Yatak odası mobilyalarının genel olarak 'mekana uyum' niteliği üzerine kullanıcıya ait düşünceler

Minimal yatak odası mobilyalarında mekana uyum niteliğine katılma dereceleri (Genel)											
Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
11	6.2	50	28.1	2	1.1	66	37.1	29	16.3	178	100

Araştırma verilerinin analizleri sonucunda, kullanıcıların büyük bir kısmının, kullandıkları mobilyaların boyutlarını benimsedikleri görülmektedir. Ancak; elde edilen 178 yanıtta 61'inde, mobilyanın mekana uyumunda eksiklikler görüldüğü belirtilmektedir. Minimal konutlar için tasarlanacak mobilya boyutlarının belirlenmesi için antropometrik veriler incelenmelidir. Kullanıcıların psikolojik ihtiyaçları da minimal mobilya boyutlarının belirlenmesinde değerlendirilmesi gereken unsurlar olarak ortaya konulmuştur. Minimal konutlarda yaşayan insanların gerçekleştirdikleri eylemlerin analiz edilmesi gerektiği de düşünülmektedir.

Anket sonuçlarının analizinden özellikle gardrop, çalışma masası ve çevresindeki depolama mobilyaları, kitaplık, çalışma sandalyesi, koltuk, TV sehpası ve diğer birtakım mobilyaların mekana oranla büyük boyutlara sahip oldukları bulgulanmıştır.

Tablo 6.21 Minimal konut mobilyalarında 'Mekana Uyum' niteliğine ilişkin dökümler.

Mekana Uyum: Mobilya ölçülerinin minimal mekanın boyutlarına uygunluğu.

Mobilya	Katılma dereceleri										Top.
	Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		
	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	
Çift K. Yatak	3	16.7	5	27.8			8	44.4	2	11.1	18
Tek K. Yatak			1	12.5			6	75	1	12.5	8
Komodini			3	37.5			3	37.5	2	25	8
Etajer			1	16.7			3	50	2	33	6
Şifonyer			3	60			2	40			5
Gardrop	1	8.3	5	44.7			5	41.7	1	8.3	12
Göm. Dolap	1	8.3	1	8.3			5	41.7	5	41.7	12
Tuv. Masası							1	100			1
Keson			1	50			1	50			2
Ç. Masası			1	33.3			2	66.7			3
Ç. Ç. Masası			5	71.4			1	14.3	1	14.3	7
Ç. Mas. Ü. Dol			2	66.7			1	33.3			3
Ç. Mas. A. Dol							1	50	1	50	2
Ç. Mas. Ü. Raf					1	25	2	50	1	25	4
Not Panosu	1	20	2	40			2	40			5
Ç Sandalyesi			3	37.5			4	50	1	12.5	8
Sandalye			3	50			2	33.3	1	16.7	6
Koltuk	1	25	1	25			2	50			4
Tabure							1	50	1	50	2
Puf							2	100			2
Dek. Ürünler	2	40					1	20	2	40	5
Kitaplık			4	57.1			2	28.6	1	14.3	7
Çöp Sepeti			1	16.7	1	16.7	3	16.7	1	16.7	6
Baş Ucu A. El.	1	8.4	3	25			4	33.3	4	33.3	12
Çal. A. El.	1	20	2	40			1	20	1	20	5
TV Sehpası			1	100							1
Diğer			2	50			1	25	1	25	4

Ankete katılanlara yatak odası mobilyalarıyla ilgili olarak verilen bir başka nitelik *estetiktir*. Anket formunda, 'mobilyanızın biçiminin, görünümünün, dokusunun ve renginin bir bütün olarak sizde bıraktığı etki' olarak tanımlanmış olan bu niteliğe ait bulgular, yatak odası mobilyalarının, genele oranlandığında beğenilen bir estetiğe sahip olduğunu göstermektedir. Estetik olma unsurunun mobilyalarında bulunduğu katılanların bütün içindeki oranı yaklaşık %71.5'tir. Bu konuda bir fikir sahibi olmadıklarını belirtenler %4.2 gibi düşük bir orana sahiptir. Mobilyalarının bu nitelikten yoksun olduklarını düşünenlerin oranı %24.3'tür. (Tablo 6.22)

Tablo 6.22 Genel olarak, yatak odası mobilyalarının 'estetik' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler

Minimal yatak odası mobilyalarında estetik niteliğine katılma dereceleri (Genel)											
Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
12	7.3	28	17	7	4.2	88	53.3	30	18.2	165	100

Elde edilen verilerin değerlendirilmesinden kullanıcıların büyük bir kısmının, sahip oldukları mobilyaların genel olarak biçiminden, formundan, dokusundan, renginden ve diğer estetik niteliklerinden hoşnutluk duydukları anlaşılmaktadır.

Çalışma masası, çalışma sandalyesi, koltuk, aydınlatma elemanı ve TV sehpasının, estetik niteliğinden yoksun olduğunu belirten kullanıcılar saptanmıştır. Ancak; çalışma masası ve TV sehpası dışındaki mobilyaların tümünde, bu niteliğin bulunduğu katılanların çoğunlukta olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6.23 Minimal konut mobilyalarında 'Estetik' niteliğine ilişkin dökümler.

Estetik: Mobilyanın biçiminin, görünümünün, dokusunun ve renginin bir bütün olarak bıraktığı etki.

Mobilya	Katılma dereceleri										Top.
	Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		
	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	
Çift K. Yatak	3	11.8	6	35.3			6	35.3	3	17.6	18
Tek K. Yatak					1	11.1	6	66.7	2	22.2	9
Komodin	2	22.3	1	11.1			3	33.3	3	33.3	9
Etajer							3	60	2	40	5
Şifonyer							6	85.7	1	14.3	7
Gardrop	2	12.5	2	12.5	2	12.5	8	50	2	12.5	16
Göm. Dolap	1	8.4					7	58.3	4	33.3	12
Tuv. Masası							2	100			2
Keson							1	100			1
Ç. Masası			3	75	1	25					4
Ç. Ç. Masası	1	20	1	20			2	40	1	20	5
Ç. Mas. Ü. Dol	1	25					3	75			4
Ç. Mas. A. Dol							1	50	1	50	2
Ç. Mas. Ü. Raf	1	20					3	60	1	20	5
Not Panosu	1	20					3	60	1	20	5
Ç Sandalyesi			2	33.3			3	50	1	16.7	6
Sandalye			1	14.3	1	14.3	4	57.1	1	14.3	7
Koltuk			1	33.3			2	66.7			3
Tabure							1	100			1
Puf							1	100			1
Dek. Ürünler							3	60	2	40	5
Kitaplık			2	28.6			4	57.1	1	14.3	7
Çöp Sepeti			2	28.6	1	14.3	3	42.1	1	14.3	7
Baş Ucu A. El.			3	23.1	1	7.7	7	53.8	2	15.4	13
Çal. A. El.			2	28.6			4	57.1	1	14.3	7
TV Sehpası			1	100							1
Diğer			1	33.3			2	66.7			3

Küçük konutlarda, sosyal ve ekonomik düzeye bağlı olarak değişen koşullar göz önünde bulundurulduğunda, ayrıca eşyaları saklama alışkanlığına bağlı olarak, zamanla konuta yeni giren mobilyaların da katılımıyla eski düzenin değiştirilmesi gereğinin ortaya çıkacağı öngörülebilir. Yeni düzenlemelerin kolayca gerçekleştirilmesi için küçük konuta ait mekansal veriler göz önünde tutularak mobilya büyüklük ve biçimleri öyle ele alınmış olmalıdır ki, mekandan mekana geçişlerde sorun yaşanmamalı, mobilyalar kolaylıkla taşınabilmelidir. 'Mobilyanızı bir mekandan başka bir mekana geçirebilme kolaylığı (çoğu konutta yaklaşık aynı olan kapı açıklığı, yüksekliği ve koridor genişliğini göz önünde bulundurun)' biçiminde tanımlanan 'taşınabilme' niteliğinin, mobilyalarında bulunması açısından, görüşülen kişilerden %62.9'unun olumlu düşünceleri bulunmaktadır. 33.2'lik kesim bu niteliği mobilyalarında görememektedir. Bu konu hakkında belli bir düşünceye sahip olmayanların oranı ise %4.1'dir (Tablo 6.24)

Tablo 6.24 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'taşınma' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler

Minimal yatak odası mobilyalarında taşınma niteliğine katılma dereceleri (Genel)											
Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri Yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
18	12.2	31	21	6	4.1	71	48	22	14.9	148	100

Mobilyaların taşınma ve konuta ilk getirildiğinde montaj sırasında büyük sorunlar yaşandığı gözlenmiştir. Günümüz konutlarında, kapı açıklıkları genelde, buzdalabı, çamaşır ve bulaşık makinalarının standart boyutları göz önünde bulundurularak ele alınmaktadır. Bu yüzden özellikle taşınma sırasında sorun yaratmaması açısından mobilyaların demontajı olarak düşünülmesi gereklidir. Elde edilen sonuçlara dayanarak, çift kişilik yatak, şifonyer, gardrop ve çalışma masası dışındaki mobilyalarda, taşınma sırasında sorun yaşanmadığı saptanmıştır.

'Mobilyanızın ölçülerinin ve biçiminin kullanım sırasında sizin bedeninize sağladığı rahatlığı ya da rahatsızlığı düşünün (Örn: bir mobilya çok yüksek üstüne erişemiyorum, çok küçük sığamıyorum, biçimi garip sırtımda ağrı yaratıyor gibi...)' şeklinde tanımlanan 'bedensel uyum' niteliğinin mobilyalarında bulunduğunu düşünenler, bütüne oranla %72.5'tir. Bu niteliğin mobilyalarında bulunmadığını düşünenler bütünün %13.8'ini oluşturmaktadır. Konuyla ilgili düşünceye sahip olmayanlar %13.8'lik bir kesimdir(Tablo 6.26).

Tablo 6.26 Genel olarak, yatak odası mobilyalarında 'bedensel uyum' niteliği üzerine, kullanıcıya ait düşünceler

Minimal yatak odası mobilyalarında bedensel uyum niteliğine katılma dereceleri											
(Genel)											
Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
3	2.2	16	11.6	19	13.8	77	55.8	23	16.7	138	100

Elde edilen sonuçların değerlendirilmesinden, 'bedensel uyum' niteliğinin, genel olarak mobilyalarda bulunduğu gözlemlenmektedir.

Bu nitelik ile ilgili yanıtların detaylı olarak ele alındığı Tablo 6.27'te, çalışma masasında bedensel uyumun zayıf olduğunu düşünenlerin olduğu görülmektedir.

Tablo 6.27 Minimal konut mobilyalarında 'Bedensel Uyum' niteliğine ilişkin dökümler.

Bedensel Uyum: Mobilyanın ölçülerinin ve biçiminin kullanım sırasında bedene sağladığı rahatlık ya da rahatsızlık durumu.

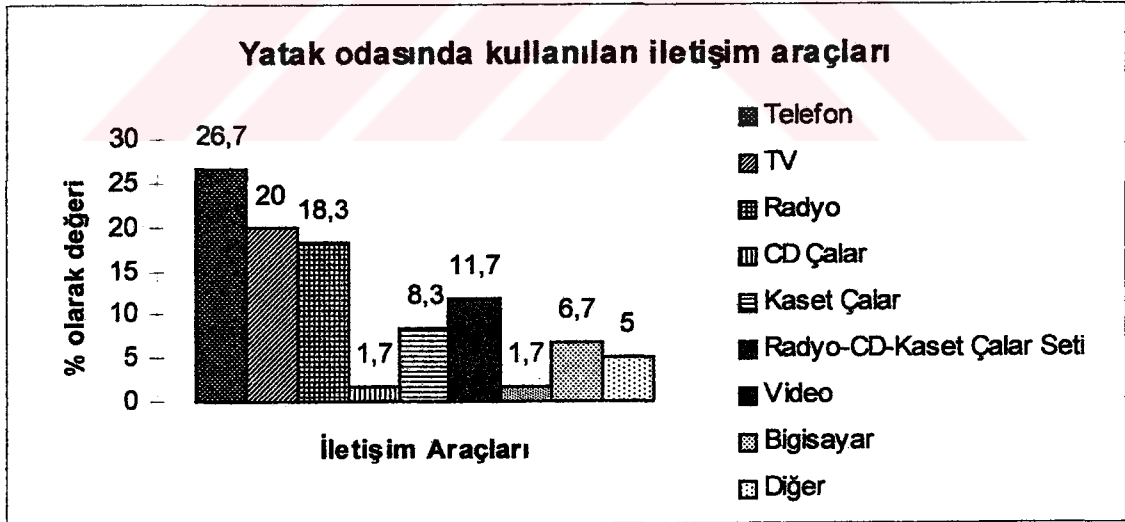
Mobilya	Katılma dereceleri										Top.
	Hiç katılmıyor		Katılmıyor		Fikri yok		Katılıyor		Kesinlikle katılıyor		
	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	Ad.	%	
Çift K. Yatak							9	64.3	5	35.7	11
Tek K. Yatak	1	11.1					6	66.7	2	22.2	9
Komodin			1	12.5	4	25	4	50	1	12.5	10
Etajer							2	66.7	1	33.3	3
Şifonyer							3	60	2	40	5
Gardrop			3	23.1			8	61.5	2	15.4	13
Göm. Dolap			2	28.6			4	57.1	1	14.3	7
Tuv. Masası											
Keson			1	33.3			1	33.3	1	33.3	3
Ç. Masası			1	33.3			1	33.3	1	33.3	3
Ç. Ç. Masası	1	16.7	2	33.3			3	50			6
Ç. Mas. Ü. Dol					1	50	1	50			2
Ç. Mas. A. Dol			1	33.3			2	66.7			3
Ç. Mas. Ü. Raf			2	40	1	20	2	40			5
Not Panosu					2	50	2	50			4
Ç Sandalyesi			1	16.7			5	83.3			6
Sandalye			2	28.6	1	14.3	3	42.9	1	14.3	7
Koltuk							3	75	1	25	4
Tabure							1	100			1
Puf					2	100					
Dek. Ürünler					2	66.7	1	33.3			3
Kitaplık					1	14.3	5	71.4	1	14.3	7
Çöp Sepeti					1	20	3	60	1	20	5
Baş Ucu A. El.	1	11.2			2	22.2	4	44.4	2	22.2	9
Çal. A. El.					2	50	2	50			4
TV Sehpası							1	100			1
Diğer							1	50	1	50	2

6.1.4 Gözlemlerin sınanması

Bu bölümde girişte ele alınan gözlemlerin sınanması için, ankete katılanlara bazı sorular yöneltilmiştir. Bu gözlemlerden biri, yatak odalarında kullanılan iletişim araçlarıyla ilgilidir. Günümüz konutlarının yatak odalarında iletişim araçlarına uygun donanımların, gerekli sayıda düşünülmesi gerklidir. Bilgi çağına giren dünyada iletişimin önemi giderek artmaktadır. Yatak odalarında iletişim araçlarının artması göz önünde bulundurularak bunlara uygun mobilyalar tasarlanmalıdır.

Araştırmaya katılanlara, yatak odalarında hangi iletişim araçlarının bulunduğu sorulduğunda, alınan yanıtların değerlendirilmesinden telefonun, %26.7'lik oranla en yaygın iletişim aracı olduğu öğrenilmiştir. Televizyon, %20 ile ikinci sırada gelmektedir. Bilgisayarın da iletişim ve bilişimde %6.7'lik oranla yatak odalarında kullanılan araçlar arasında, giderek arttığı düşünülen bir yere sahiptir (Şekil 6.1)

Şekil 6.28 Yatak odasında kullanılan iletişim araçları

Sınanmak istenen bir diğer önsav ise, insanların kent yaşamında konutlarında daha az bulunmaları, bulundukları zamanın çoğunu ise hobileri ve iş hayatını destekleyici çalışmaları yaparak geçirip geçirmediğidir.

'Günde ortalama kaç saatinizi konutunuzda geçirmektesiniz?' sorusunun yanıtı, ortalama 11.2 saattir. 'Evinizde iş hayatınızı destekleyici çalışmalar yaparmısınız?' sorusuna, ankete katılanların %59.3'ü olumlu yanıt vermiş, bunlardan %52.6'sı da bu iş için yatak odasını kullandıklarını belirtmiştir.

İnanların daha geniş bir konutta yaşama ihtiyaçlarının olup olmadığını öğrenmek için sorulan soruya verilen yanıtların %77'si olumludur. %23'lük bir kesim daha geniş bir konutta yaşama gereksinimi duymadıklarını belirtmişlerdir.

Daha fazla depolama hacmine ihtiyaç duyulup duyulmadığını belirlemek için sorulan soruya yanıt verenlerden %83.3'ü olumlu fikir belirtmiş, kalan %16.7'lik kesim böyle bir gereksinim duymadıklarını söylemişlerdir.

BÖLÜM 7

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

7.1 YAZINSAL YAPIT ARAŞTIRMASI VE ANKET ÇALIŞMASINDAN ELDE EDİLEN SONUÇLAR

7.1.1 Yazınsal yapıt araştırmasından elde edilen sonuçlar

Minimal konutlar için mobilya tasarımının incelendiği bu araştırmada, yazın eserlerinde yapılan inceleme sonucunda belirli bir takım bulgular elde edilmiştir. İncelenen yazın eserleri, rastlantısal olarak seçilmiştir. Seçim sırasında, yazarın yaşadığı dönem, kitap konusunun içeriği, hikayenin geçtiği zaman ve yer, göz önünde bulundurulmamıştır.

Gidilecek yönün daha tam olarak belirlenmemiş olduğu sırada bu incelemnin yapılmış olması, sorunla yüzleşme yolunda ve araştırma konusunun tam olarak belirlenmesinde oldukça önemli yararlar sağlamıştır.

Ayrıca yatak odasında gerçekleştirilen eylemlerin ne olduğunu belirlerken, bu inceleme sırasında elde edilen bilgilere başvurulmuştur. Yatak odası mobilyalarının neler olduğunu belirlemede; yine bu çalışma yol gösterici olmuştur. Bu incelemeye dayanarak yatak odası mobilyaları belirlenmiş ve tanımlamalarını yapmak mümkün olabilmektedir.

Yazınsal eserlerin incelenmesinden edinilen bilgilerin önemi, yazarların, mekan ve mobilyaları tanımlamalarındaki yansız ve varoluşsal tutumla ilgilidir. Bu incelemelerin sonucunda, küçük mekanlarda, eşyaların depolanmasının değişmeyen bir sorun olduğu, kullanıcıyla yatak odası arasında mahrem ve kişiye özel bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir. Bunun yanında, yatağın fizyonomik açıdan

olduğu kadar psikolojik yönden de dinlenme ve rahatlamının gerçekleştiği bir mobilya olarak görüldüğü ortaya konmuştur.

Kullanıcı, başkaları tarafından kullanılmak üzere yatak odasındaki tüm mobilyaları, diğer insanlarla paylaşma sunabilir. Kullanmaları için onları bir süre başkalarına verebilir. Ancak yatak, bunların arasında bir ayrıcalığa sahiptir. Bu mobilya diğerleri gibi kolaylıkla paylaşma açılmaz. Ayrıca yatak, dış dünyada giyilen tüm kostümlerin ve takılan tüm maskelerin çıkarıldığı yerdir. Yatak odasındaki en mahrem köşedir. Ağladığının kimse tarafından görülmesini istemeyen birey, yatak odasına çekilip kapısını kapatmakla yetinmez. Yatağa yatar, yorganını başına çeker oradaki dünya artık sadece o bireye ait olur. İç, dışlaşır, görünmeyen görünür olur; tüm günün hesaplaşması yapılır; geçmiş sorgulanır; geleceğe ait planlar ilk orada yapılır. Rahatlamının ardından gelen 'ölüme eş, onun kardeşi olan uyku' insanı bambaşka bir dünyaya götürür. Bu dünyada açığa çıkmayan şeyler rüyalar aracılığıyla dışa vurulur. Rüyalar uyku süresince devam eden psikolojik rahatlamayı sağlar. Yatak, romanlarda işte tüm bu rahatlama ve içsel dünyaya ait olan bir motiflerin yer aldığı bir mobilya olarak görülmüş ve betimlenmiştir.

"Ciddi ciddi başını salladı sonra kendini yüz üstü yatağa attı, ağlamaya başladı. Ağlaması sabah esnemesi kadar rahatlatıcı ve keyifliydi..." Bilinmeyen Bir Tanrıya J. Steinbeck

Bu pasajın incelenmesi sonucunda da görülebileceği gibi, kişinin tamamen kendi iç dünyasıyla başbaşa kaldığı (hatta kimi zaman, belli bir içsel soruna bağlı olarak özgürce ağlayıp rahatlayabildiği) tek yer yataktır. Bu çalışmadan, yataktaki rahatlık unsurunu bozmayı öngören bir düzenlemenin kabul edilemeyeceği saptanmıştır.

Ayrıca, yatak odası mobilyalarından koltuk ve iskemlelerin, mekan içerisinde sürekli bir yerlere itilip çekildiği belirlenmiştir:

"...kadife kaplı salıncaklı iskemleyi pencerenin yanına getirdi. Dirseklerini pencereye dayayıp, geceye baktı" ..." Bilinmeyen Bir Tanrıya, J. Steinbeck

Bu görüşün, araştırmanın diğer kısımlarında ele alınan, mobilyanın 'hareketlilik' niteliği ile örtüştüğü görülmüştür.

Toplanabilme ve depolama niteliklerinin de ele alındığı pasajlar bulunmaktadır; bu niteliklere bir Japon romancısı olan Mişima'nın kitabında rastlanmıştır.

"...teğmen, güleryüzle dolabın kapağını açtı, yatağı kendi başına yerden kaldırıp, dolabın içine yerleştirdi." Yaz ortasında Ölüm, Mişima

Mekarlarda kullanılmayan köşelerin, köşe raflarla döşenerek değerlendirilmesi, depolama yerleri oluşturmak için mekanda kullanılmayan hacimlerin değerlendirilmesi görüşünü desteklediği sonucuna varılmıştır. Buna örnek olarak, Erdal Öz'ün 'odalarda' adlı yapıtından bir alıntı verilebilir:

...Köşede küçük, üçgen bir raf vardı. Üstündeki -çoğu boş olan- kolonya şişelerini hiç yadırgamadım." Odalarda, E. Öz

Ayrıca, anket araştırmasında irdelenen niteliklerden 'esnekliğin', yazın eserlerinde kimi biçimlerde kendini gösterdiği belirlenmiştir. Örnek olarak Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun 'Yaban'ından şu alıntıyı vermek mümkündür:

Bu, ovaya bakan iki küçük pencereli, kavak ağaçlarıyla tutturulmuş tavanından kuru otlar sarkan, tabanı toprak bir hücredir. ...Ceviz kitap sandığımı bir masa haline soktum, kapağından da bir nevi raf yaptım. Yatağım, İstanbul'da ne ise, gene odur. Zira, savaşıardan beri seyyar karyolamı hiç bırakmadım".

Bu romanda yazar, savaş sırasındaki güçlüklerden ve zorunluluktan dolayı küçük bir hücre odada yaşamak zorunda olan kahramanına, minimal alanada yaşamak için çeşitli önlemler aldırması ve mobilyalarına tam olarak 'esnek' olarak nitelendirilebilecek düzenlemeler yaptırmıştır.

7.1.2 Anket çalışmasından elde edilen sonuçlar

Bu araştırma kapsamı içerisinde, tasarlanacak mobilyaların, minimal konutlara uygun olabilmesi için çeşitli nitelikler öngörülmüştür. Bu niteliklere, literatür

araştırması ve yapılan yazınsal eser incelemesiyle ulaşılmıştır. Ardından, bu niteliklerin günümüz mobilyalarında var olup olmadığının bir anket araştırmasıyla sınanmasına geçilmiştir.

Bu nitelikler asal ve yanal nitelikler olarak ikiye ayrılabilir. Asal Nitelikler, mobilya tasarımının minimal konutlara uyumunu doğrudan etkilediği ön görülmüş olan 6 nitelikten oluşmaktadır. Bunlar,

1. **Hareketlilik:** Mobilyanın gerektiğinde bir yerden bir yere itilebilme ve/veya çekilebilme kolaylığı.
2. **Esneklik:** Mobilyanın birden çok işleve uygun olması ve/veya uygun hale getirilebilmesi.
3. **Toplanabilirlik:** Mobilyanın katlanma, eğilip bükülme veya sıkıştırılma yoluyla ilk halinden daha küçük bir hacme indirgenebilmesi.
4. **Depolama:** Mobilyanın uygun yerlerinde çekmece ve/veya raflı depolama yerlerinin bulunması; üçüncü boyutta kullanılmayan hacimlerin depolama yerleri ile değerlendirilmiş olması.
5. **Modülerlik:** Modüler parçaların eklenmesi ve/veya çıkarılması yoluyla mobilyanın, boyutsal olarak değişen ihtiyaçlara uygun hale getirilebilmesi.
6. **Ayarlanabilirlik:** Beden ölçülerine uymayan bir mobilyanın, boyunun ve/veya genişliğinin ayarlanarak bedene daha uygun hale getirilmesi'

Yanal nitelikler, mobilya tasarımının minimal konutlara uygunluğunu doğrudan etkilemeyen, ancak tasarımın niteliğini artıran unsurlardır. Bunlar,

1. **Mekana Uyum:** Mobilya ölçülerinin minimal mekanın boyutlarına uygunluğu.
2. **Estetik:** Mobilyanın biçiminin, görünümünün, dokusunun ve renginin bir bütün olarak bıraktığı etki.
3. **Taşıma:** Mobilyanın bir mekandan başka bir mekana, geçirilebilme, taşıma, montaj ve demontaj kolaylığı.
4. **Bedensel Uyum:** Mobilyanın ölçülerinin ve biçiminin kullanım sırasında bedene sağladığı rahatlık ya da rahatsızlık durumu.

Anket çalışmasından elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucunda, asal nitelikler olarak ön görülen hareketlilik, esneklik, toplanabilirlik, depolama, modülerlik ve

ayarlanabilirliğin kullanıcı mobilyalarında bulunmadığı görülmüştür. Buna karşın mekana uyum, estetik, taşınma ve bedensel uyum gibi yanıl niteliklerin bulunduğuna ilişkin görüşlerin sayıca daha çok olduğı saptanmıştır.

Öngörülen 6 asal nitelik için kullanıcılardan alınan toplam 813 yanıtta 595'i, bu niteliklerin mobilyalarında bulunmadığını göstermektedir. Yanıtlardan 50'si, kullanıcıların bu konuda bir fikrinin olmadığını, 168'i bu niteliklerin kullanıcıların mobilyalarında bulunduğunu göstermektedir. Elde edilen bu sonuçlar, kullanıcı mobilyalarının bu niteliklerden yoksun olduğunu göstermektedir.

Tablo 7.1 Minimal konutlar için tasarlanacak mobilyalar için önerilen asal niteliklerin, anket çalışmasında ele alınan kullanıcı mobilyalarında ne oranda bulunduğunu gösteren tablo.

Minimal yatak odası mobilyalarında asal nitelikler olan hareketlilik, esneklik, toplanabilirlik, depolama, modülerlik ve ayarlanabilirliğe katılma dereceleri (Genel)											
Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Fikri Yok		Katılıyor		Kesinlikle Katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
311	38.3	284	34.9	50	6.2	105	12.9	63	7.7	813	100

Yanıl nitelikler olan mekana uyum, estetik, taşınma ve bedensel uyum için kullanıcılardan alınan toplam 609 yanıtta 169'u, mobilyalarda bu niteliklerin bulunmadığını göstermektedir. Bu konuda 'fikrim yok' yanıtı 34 adet olarak belirlenmiştir. Mobilyalarında bu niteliklerin var olduğunu gösteren yanıt sayısı 406'dır.

Tablo 7.2 Minimal konutlar için tasarlanacak mobilyalar için önerilen yanıl niteliklerin, anket çalışmasında ele alınan kullanıcı mobilyalarında ne oranda bulunduğunu gösteren tablo.

Minimal Yatak Odası Mobilyalarında Yanıl Nitelikler olan Mekana Uyum, Estetik, Taşınma ve Bedensel Uyuma Katılma Dereceleri (Genel)											
Hiç Katılmıyor		Katılmıyor		Fikri Yok		Katılıyor		Kesinlikle Katılıyor		Toplam	
Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%	Yanıt	%
44	7.2	125	20.5	34	5.6	302	49.6	104	17.1	609	100

Bu niteliklerin eksikliği durumunda, mobilyaların minimal konutlara uygun tasarlanmamış olacağı savının sınanması amacıyla kullanıcılara, yaşamakta bulundukları konutta daha fazla depolama hacimlerine ihtiyaç duyup duymadıkları sorulmuştur. Alınan toplam 30 yanıtın 25'i daha fazla depolama hacimlerinin istendiği yönündedir.(Tablo 7.3).

Tablo 7.3 Konutlara daha fazla depolama hacmine olan gereksinimin ölçülmesi.

Yaşadığınız konutta daha fazla depolama hacimleri ister misiniz?			
Evet		Hayır	
Yanıt	%	Yanıt	%
25	83.3	5	16.7

Aynı nedenle kullanıcılara, daha geniş bir konutta yaşama ihtiyacı hissedip hissetmedikleri sorulmuştur. Bu soruya alınan toplam 26 yanıtın 20'si olumludur. Bu da insanların, iyi ele alınmamış iç mekan mobilyaları nedeniyle, daha fazla depolama ve yaşama alanlarına ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. (Tablo 7.5)

Tablo 7.4 *Daha geniş bir konutta yaşamaya olan gereksinimin ölçülmesi.*

Daha geniş bir konutta yaşama ihtiyacı hisseder misiniz?			
Evet		Hayır	
Yanıt	%	Yanıt	%
20	83.3	6	16.7

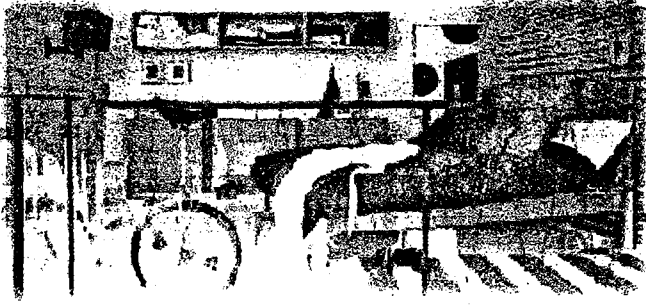
Minimal konutlara uyumlu mobilya tasarlamada ön görülen asal niteliklerin eksikliği nedeniyle gerçekleştirilen işlevlerde de bir takım aksamalar saptanmaktadır. Bunlar anket formunda sorulan; 'Gerçekleştirmekte güçlük çektiğiniz eylemleri ve nedenlerini yazınız' sorusuyla ortaya konmuştur. Bu soruya verilen cevapların analiz edilmesiyle, eylemlerin gerçekleştirilmesindeki güçlüklerin mobilyalarda depolama, mobilyaların mekana boyutsal uyumu, bedensel uyum, ayarlanabilirlik, esneklik ve toplanabilirlik niteliklerinin eksik olmasından dolayı yaşandığı belirlenmiştir.

Tablo 7.5 Konutlarda gerçekleştirmekte güçlük çekilen eylemler ve nedenleri.

Gerçekleştirmekte güçlük çekilen eylemler	Nedenleri
Depolama Nevresim, yastık, kıyafet düzenleme sorunu var Depolama Eşya yerleştirme Gardrobun yerleştirilmesi Eşyaları Yerleştirme Giyisilerin yerleştirilmesi Yazlık, kışlık elbiselerin yerleştirilmesi Yazlıkların, kışlıkların ayarlanması Giyisileri yerlerine koyma Seyahat valizlerinin yerleştirilmesi Yaratıcı (rekreatif) eylemler Jimnastik Hobiler Çocuğun oyun oynaması Dinlenme Dinlenme Kitap okumak zor oluyor TV izleme, kişisel bakım Çalışma Yazmak Çalışmak	Gömme dolap yeterli olmuyor Raylı gömme dolapta herşeyi bir arada görememe Raylı dolap kapaklarına ellerin sıkıştırılması Üst rafların yüksek olması Odanın küçük olması; dolapların yetmemesi Dolap hacimlerinin yeterli olmaması Gömme dolap olması yüzünden Dolaptaki burçların alınıp konmasının zorluğu Yer darlığı (gardrop) Koyacak yer olmaması Yer yetersizliği Ortamin uygun olmaması Oda küçük; oyuncak çok Dinlenme koltuğunun olmaması Fiziksel rahatsızlık var; ışık sorun oluyor Odaya göre mobilyaların küçük olması Masa odaya koymak için uygun büyüklükte değil Yer darlığı

Bu tezde, yatak odası örnekleminde, minimal konutlar için uygun mobilya tasarımı konusu incelenmiştir. Elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucunda, öngörülen niteliklere sahip mobilya tasarımlarının, mobilyaların minimal konutlara uygunluğunu sağlayabileceği saptanmıştır.

7.1.3 Minimal konutlarda mobilya tasarımı için öneriler.

Şekil 7.1 Ikea'nın Web Sitesinden elde edilen minimal konut mobilyaları [129].

Şekil 7.1'de, tez kapsamı içerisinde ele alınan niteliklerle tasarlanmış mobilyalar görülmektedir. Üçüncü boyutun efektif bir biçimde kullanıldığı bu örnekte, mobilyalar içinde bulunduğu minimal konuta son derece uygun biçimde ele alınmıştır. Hafif malzemeler kullanılmış, tasarımların dinamikliğine önem verilmiştir.

Şekil 7.2 Ikea'nın Web Sitesinden elde edilen, minimal konut mobilyalarıyla yapılmış düzenlemeler [130].

Bu örnekte tüm düşüncelerin bir arada ele alındığı görülmektedir. Mutfak kesiminde duvara asılmış olarak duran iki sandalye toplanabilir niteliği gözetilerek tasarlanmıştır. Tam altında, tekerlerinden seçebileceğimiz servis masasının hareketliliğe uygun biçimde ele alınmış olduğu; resimde ön planda duran, hem çalışma hem yemek masası olarak ele alınan mobilyanın esnekliği yansıttığı söylenebilir. Gömleklerin asılı olduğu

modüler depolama mobilyasının her iki niteliğe uygun olduğu düşünülmektedir. Yakın planda görülen aydınlatma elemanı hem genel aydınlatma hem de çalışma eylemi için ayarlanabilir niteliktedir.

Minimal konutlarda mobilya tasarımı için öneriler :

- Mobilyaların, kullanımına gerek görülmediğinde, itilip çekilerek kullanım alanının başka eylemlere ayrılmasına elverecek nitelikte hareketli olması önerilebilir. Mobilyalar, yerlerinin sonsuza dek aynı kalacağı düşünülerek ele alınmamalı, hafif, dinamik ve kolay taşınır olmalıdır.
- Minimal konutlar için tasarlanacak mobilyaların farklı bir kaç işleve birden hizmet etmesi önerilebilir. Böylece aynı sayıda mobilya ile, kısıtlı alan içerisinde daha çok eylemi gerçekleştirmek mümkün olabilir.
- Mobilyaların kullanımları bitince asılıp kaldırılarak, katlanıp küçülerek yaşama alanından uzaklaştırılmaları düşünülebilir. Mobilyaların toplanabilir olmasının, yaşama alanının artmasını sağlayacağı öngörülmektedir.
- Konutlarda kullanılmayan alanların ve mekanda üçüncü boyutun depolama ile değerlendirilmesi önerilebilir. Küçük konutlarda yaşayan insanların depolamaya olan ihtiyaçlarının iyi irdelenerek, uygun yerlerde ve uygun miktarlarda depolama mobilyasının düşünülmesi gerekmektedir.
- Değişen ve zamanla artan kullanıcı ihtiyaçlarını karşılamak üzere, minimal konutlar için tasarlanacak mobilyaların, çeşitli bileşenlerin eklenmesi ve/veya çıkarılması ile ihtiyaca uygun hale getirilmesi önerilebilir.
- Mobilyalar, farklı eylemlerin gerçekleştirilmesi sırasındaki fizyonomik gereksinimleri karşılamak için, çeşitli ayarlamalarla biçim değiştirebilmeli, uzayıp kısalabilmeli, sağladığı ışık, ses ve iklimlendirme koşullarıyla ilgili olarak farklı düzeylerde hizmet verebilmelidir.
- Tasarımı gerçekleştirilecek mobilyaların boyutları, minimal konut ölçüleriyle uyumlu biçimde ele alınmalıdır. Büyük ve hantal mobilya tasarımlarından kaçınılmalıdır.
- Mobilya tasarımında özgün çözümler üretmek amaçlanmalıdır. Özel koşullar için yaratıcı düşüncelerin bazen en uygun çözümleri beraberinde getirdiği görülmüştür.

- Mobilyaların montajı kolay olmalı, konutlara taşınması sırasında zorluk çıkarmayacak nitelikte olmalıdır.
- Tasarlanacak mobilyaların ergonomik ilkelere uygun olması, taşınması, kapanıp açılması ya da ayarlanması sırasında vücut uzuvlarının sıkışmasına veya başka bir biçimde yaralanmasına yol açmaması gerekmektedir.

Bu tez kapsamı içerisinde ele alınan düşünceler, küçük konutlarda barınmayı kendilerine yaşam tarzı olarak seçmiş kullanıcılar başta olmak üzere, böyle bir sorunun giderilmesiyle ilgilenen tüm mobilya üreticileri için yararlı olacaktır.

Ayrıca, minimal alanları daha yaşanılır kılmak isteyen mimarlar, dekoratörler ve ürün tasarımcılarıyla bu disiplin dallarında öğrenim gören tüm öğrenciler, tez kapsamında ele alınan düşüncelerden ve ulaşılan sonuçlardan yararlanabilirler.

7.2 MINİMAL KONUTLAR İÇİN MOBİLYA TASARIMIYLA İLGİLİ GELECEKTE YAPILABİLECEK ARAŞTIRMALAR

Hızlı nüfus artışı, kentlerin gelecekte daha da kalabalıklaşacağını sinyallerini vermektedir. Gelecekte, daha da minimize edilmiş konutlarda yaşamak söz konusu olabilecektir. Çok ütöpik (doğrusu belki de distopik) olsada, bu türden 'hücre konutlar için mobilya tasarımı' konusunun araştırma kapsamına alınabileceği düşünülmektedir.

Değişen dünyada insanları, çalışma hayatında ne türden gelişmeler ve yenilikler beklemektedir? Çalışma ortamlarının evlere taşınması, insanların evlerinden çıkmadan yaşamlarını sürdürebilecekleri işlerde çalışmalarını, pek de uzak olmayan kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Buradan hareketle, konutlarda barınma ve çalışmayı birarada öngören, ofis-konutlara yönelik araştırmaların yapılabileceği sonucuna varılmıştır..

Bilgisayar kullanımı, ofisleri 17x42x35cm lik boyutlardaki bilgisayar kasalarının içine kadar sokmuştur. Artık her bilgisayar, kendi anlayışı içinde, bir ofis barındırmaktadır ve artık bu birimlerden, bir çok evde bulunmaktadır. Minimal

konutlarda kullanılmak üzere, aynı zamanda ofis gereklerine yanıt verebilecek mobilya tasarımları geliştirmeye yönelik çalışmaların yapılabileceği düşünülmektedir.

Teknolojik gelişimlerin ve yeni ürünlerin, minimal konutlar için mobilya tasarımına etkisine değinilmekle birlikte bu konu üzerinde, detaylı bir biçimde durulamamıştır. Özellikle minimal konutlarda, bilgi ve bilişim araçları için kullanılacak mobilyaların araştırılması sözkonusu olabilir

Dünyada 50 milyonun üzerinde insan, Internet iletişim ağının verdiği hizmetlerden yararlanmaktadır ve bu ağa katılım hızı, günümüzde hiç düşüş göstermeden artmaktadır. Ofislerin evlere girdiği biçimde, artık evden çıkmadan alışveriş yapılabilmekte, görüntülü iletişim mümkün olmaktadır. Televizyonlardaki Teletext kavramının yerini Internet almış gibi görünmektedir. Internet'e bağlanabilen TV'lerin üretilmesi gündemdedir. Televizyon, dijital video, görüntülü tele-iletişim olanakları, radyo, müzik ve Internet gibi tüm iletişim hizmetlerinin, bir üründe toplandığı tasarımlar geliştirilmektedir.

Internet ağına elektrik şebekesinden, direkt olarak bağlanmak söz konusu olabilecektir. Bunun anlamı, elektrik sağlanabilen her yerde Internet ağına erişim anlamına gelmektedir. Tüplü ekran, yerini likit kristal ekrana bırakacaktır. Şimdiden klavye ve mouse'un, bilgisayara bilgi girmekte yetersiz araçlar olduğu düşünülmektedir. Kablo karmaşasını ortadan kaldırma gereği, en sonunda bilgisayar üreticileri tarafından da kavranabilmiştir. Gelecekte bilgisayar ve onu çevreleyen donanımların (printer, scanner, vb..) görünümü, ve bir araya gelişlerindeki düzenlemelerin hayli değişeceği öngörülebilir. Tüm bu yenilik ve baş döndürücü hızdaki gelişimin, ileride sosyal yaşama ve tüm bu gelişim ve değişimlerin minimal konut mobilyalarına etkilerinin ne olabileceği araştırılabilir.

Bu araştırma sırasında, Türk insanına ait antropometrik verilerin değerlendirildiği kapsamlı bir araştırma yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Antropometrik verilerle ilgili tüm kaynaklar, Birleşik Amerika Devletleri'nde yapılmış araştırmalardan elde edilmiştir. İnsanlara ait antropometrik veriler, her coğrafyada farklılık göstermektedir. Aynı coğrafyada olmalarına rağmen, farklı ırklardan gelen insanlarda farklı antropometrik değerler saptanmaktadır. Bu yüzden, minimal konut mobilyası tasarımını konu alan araştırmaların yanında, diğer bir çok bilim dalına da

büyük yardımı dokunacak Türk insanına ait, antropometrik ölçülerin belirlenebilmesi için kapsamlı bir araştırma yapılmalıdır.

Ele alınacak bu araştırma, ülkenin farklı sosyo-ekonomik ve coğrafi kesimlerinden, farklı cinsiyetteki ve yaş gruplarındaki insanlara uygulanmalıdır. Araştırmanın, çok kapsamlı olarak ele alınması gerektiğinden, bir çok disiplin tarafından, ortak bir biçimde yürütülmesi düşünülebilir. Bu disiplinler arasında, medikal ve askeri birimler, mimarlar, ürün tasarımcıları ve planlama teşkilatları ve kuruluşlarıyla, anket ve araştırma şirketlerinin bulunması öngörülebilir.

Bu tezde ele alınmış olup, üzerine daha detaylı bir biçimde eğilinmesi gereken bir başka konu, minimal konutlarda gerçekleştirilen eylemlerin doğrudan gözlem yoluyla araştırılması ve bunun kapsamlı bir sosyal araştırma ile birleştirilmesi olabilir. Minimal konutlarda kullanıcıların nasıl bir hayat sürdürdüklerinin, daha detaylı verilerine ihtiyaç olduğu kesindir.

Minimal konutlar için mobilya tasarımı konusu araştırılırken, psikolojik verilerin, yeterli bir biçimde değerlendirilmediği saptanmıştır. Mobilyaların rengi, dokusu ve biçimleriyle ilgili olarak kullanıcıların neleri tercih ettiği daha detaylı bir biçimde incelenmelidir. Küçük mekanlarda, normlardan daha küçük ve farklı bir biçimde ele alınmış mobilyaların, insanlar üzerindeki etkileri araştırılmalıdır.

Ülkemizdeki tasarımcı ve üretici kişi ve kuruluşların konu hakkındaki görüşleri de ayrı bir araştırma konusu olarak ele alınabilir. Ülkemizde yapılmış minimal konut mobilyası tasarımları incelenebilir. Tüm veriler bir araya getirilerek, minimal alanda yaşam gereklerine uygun çeşitli mobilyalar tasarlanabilir. Bu mobilyalar, çeşitli kullanıcılara denetilerle konu hakkındaki görüşleri alınabilir. Yapılan eksiklik ve hatalar, üretilmiş bu prototip üzerinde tartışılabilir. Minimal konutlar için yapılan mobilya tasarımların, kullanım rahatlığı ve ergonomikliği, ürün güvenilirliği gibi konular açısından sınanması, gelecekte ele alınabilecek araştırma konuları kapsamı içine girmektedir.

KAYNAKLAR

- [1] KIRAY, M., Konut Sosyolojisi Üzerine Notlar, Ders Notları, 1982
- [2] MUMFORD, L., Die Stadt: Geschichte und Ausblick, München: Deutscher Taschenbauch, Verlag, 1979
- [3] BAYHAN, I, Meskan Tipleri ve Yerleşme Formları, İstanbul Teknik Okulu Yayınları, 1962
- [4] BAYAZIT, N., DÜLGEROĞLU, Y., YILMAZ, Z., ÇIRACI, M., Toplu Konut :Standartları, Toplu Konut Yapımcıları Derneği Yayını, s.54, 1992
- [5] BAYZIT, N., Konut Araçları Açısından Ele Alınan Sistematik Bir Tasarlama Yönteminin Geliştirilmesi, Doktora Tezi, İTÜ Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, s.33., 1969,.
- [6] PANERO, J., ZELNIK, M., Human Dimension and Interior Space, Watson Goptili Publications, s.23 , New York, 1979
- [7] TILLEY, A.,R., The Measure of Man and Woman, Henry Dreyfuss Associates, s.20, New York, 1993
- [8] FRANZOLINI, E., Cup-boards Light Box, Domus, Vol. 773, s. 64, Mayıs 1994
- [9] LAMPUGNANI, V., M., Home Ideas, Domus, Vol. 775, s. 70, Ekim 1995
- [10] Salon du Meuble de Milan, Architecture d'Aujourd'hui, Vol. 293, s. 130, Haziran 1994
- [11] Salon du Meuble de Milan, Architecture d'Aujourd'hui, Vol. 293, s. 131, Haziran 1994
- [12] KUFUS, A., Multi Purpose Storage Cabinet, Domus, Vol. 751, s. 60, Ağustos 1993
- [13] AMBASZ, E., Italy: The New Domestic Landscape, The MoMA Puplications, s. 119, Italy, 1972
- [14] Projects., Multi Purpose Cushions, Domus, Vol. 773, s. 58-59, Mayıs 1994

- [15] LAZZARINI, C., PICKERING, C., Dormusa Bed System, Domus, Vol. 766, s. 59-60, Aralık 1994
- [16] LAMPUGNANI, V., M., Home Ideas, Domus, Vol. 775, s. 70, Ekim 1995
- [17] MURKEN, H., Last Minute Folding Table, Domus, Vol. 749, s. 67, Mayıs 1993
- [18] Stool Still in Use Without Variations, Domus, Vol. 751, s. 55, Ağustos 1993
- [19] Stool Still in Use Without Variations, Domus, Vol. 751, s. 55, Ağustos 1993
- [20] FERRERI, M., Less is More, Domus, Vol. 751, s. 56, Ağustos 1993
- [21] BOSSONI, G., PICCHI, F., STRINA, M., The House in a Cupboard - Gio Ponti, Domus, Vol. 772, s. 61, Haziran 1995
- [22] <http://www.sico.wallbeds-com>
- [23] <http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=macro/5001/70/19.html>
- [24]. Erik Lassen, <http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=macro/5001/70/67.html>
- [25] Ataşehir Konutlarının Gömme Dolap Eskiz Resmi
- [26] <http://www.ikea.com/app/main.asp3>
- [27] MARTIN, B., The Nature of Standardization, Architect's Yearbook, s. 49, No. 8, Elek Books Ltd., London, 1957
- [28] The Co-ordination of Dimensions for Building, s: 20-21, Royal Institute of British Architects, London, 1965
- [29] IVAR, S., The Modular Shelf System, Domus, Vol. 775, s. 70, Ekim 1995
- [30] IRVINE, J., Span Modular Bookshelf, Domus, Vol. 749, s. 62, Mayıs 1993
- [31] O'HENRY, Son Yaprak, Son Yaprak, Varlık Yayın Evi, s.10, İstanbul, 1957)
- [32] CAMUS, Albert, Yabancı, Varlık Yayın Evi, s.18, İstanbul, 1958
- [33] STEINBECK, John, Bilinmeyen Bir Tanrıya, 95, Varlık Yayın Evi, s.47, İstanbul 1962.
- [34] GOGOL, N., Taras Bulba, Varlık Yayınları, s. 5-6, İstanbul, 1959,

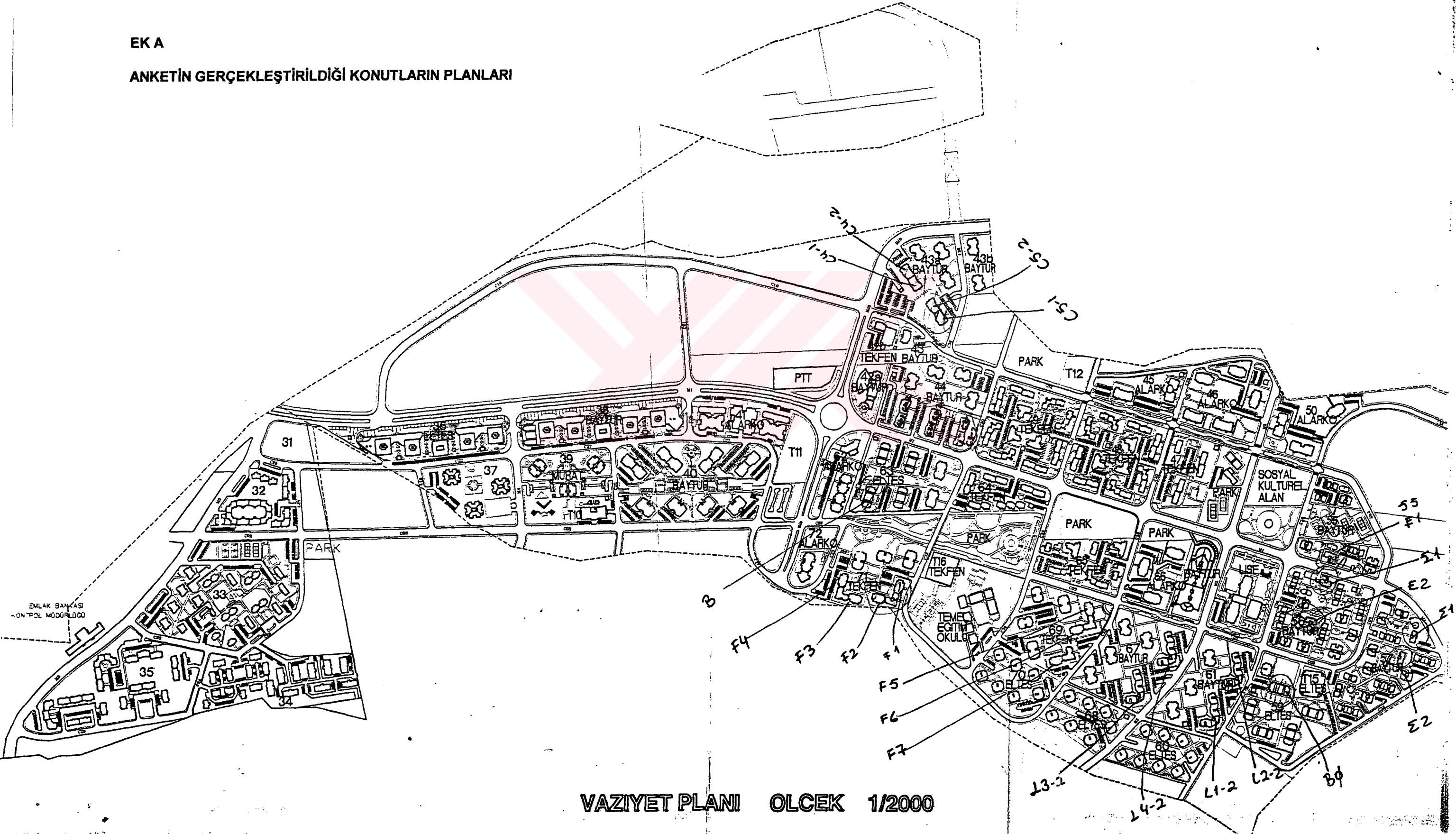
- [35] STEINBECK, John, Cennet ayırıları, 115, Varlık Yayın Evi, s.13, İstanbul, 1958.
- [36] GOGOL, N., Eski Zaman Beyleri, Varlık Yayınları, s. 13, İstanbul, 1953
- [37] ÇEHOV Anton, Besleme, Varlık Yayınları, s. 3, 76, 88, İstanbul, 1968,
- [38] MAUGHAM, Somerset, Büyölü Adalar, Varlık Yayınevi, s.60, 95, 1959
- [39] MAUGHAM, Somerset, Hayata İsyen, ağlayan Yayınevi, s.39, 93, 1954
- [40] MORAVIA, Alberto, Taşralı Kız, Varlık Yayınevi, s.63, 1956
- [41] LOTI, Pierre, İzlanda Balıkçısı, Varlık Yayınevi, s.52, 53, 1957
- [42] ORWELL, George, 1984, Doğan Kardeş Yayınları A.Ş Basımevi, s.91, İstanbul, 1958
- [43] GOETHE, J.,W., Faust, Öteki Yayınevi, s.22, 23, 33, 110, 111, 113, 142, İstanbul, 3.Baskı 1993
- [44] ZOLA ,Emile, Döl Bereketi, Milli Eğitim Basımevi, s.32,33, İstanbul, 1965
- [45] ERHAT Azra, İlyada Önsösünden, Sander Yayınları, s.58, 3.baskı, İstanbul, 1975
- [46] HOMEROS, Odysseia, Türkçesi: ERHAT, Azra, Kadir, A., Sander Yayınları, s.392, 3.baskı, İstanbul, 1975
- [47] KAVABATA, Yasunari, Kiyoto, Cem Yayınevi, s.49, 119, 120, 1983
- [48] MIŞIMA, Yukio, Yaz Ortasında Ölüm, Can Yayınları Ltd. Şti, s.129, İstanbul, 1985
- [49] SURURİ, Gülriz, Kıldan İnce Kılıçtan Keskince, Altın Kitaplar Yayınevi, s.7,10,11,12, 2. Basım, 1983
- [50] ÖZ, Erdal, Odalarda, Varlık Yayınevi, s.49, İstanbul, 1960
- [51] KARAOSMANOĞLU, Yakup, Kadri, Yaban, İletişim Yayınları, İstanbul, s.43, 18. Basım, 1984
- [52] SEYFETTİN, Ömer, Türk Klasikleri, Hayatı, Sanatı, Eserleri Perili Köşk, Varlık Yayınları, s.49, İstanbul, 1958
- [53] TÖRKALİ, Vedat, Bir Gün Tek Başına, Cem Yayınevi, s.43, 172, İstanbul, 1988

- [54] ANDAY, Melih, Cevdet, Raziye., Adam Yayınları, s.27,29, 207,208, Birinci Basım, İstanbul, 1990
- [55] ALİ, Sabahattin, İçimizdeki Şeytan, Bilgi Yayınevi, s.55, 1974
- [56] FALK Sait, Bütün Eserleri 5: Kumpanya, Bilgi Yayınevi, s.56, 1970
- [57] FALK Sait, Bütün Eserleri 5: Kayıp Aranıyor, Bilgi Yayınevi, s.154,155, 1970
- [58] CUMALI, Necati, Değişik Gözle (Öyküler): Gecenin Şarkısı, Yazarlar ve Çevirmenler Yayın Üretim Kooperatifi, s.53, 1983
- [59] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/120/81.html>>
- [60] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/138/7.html>>
- [61] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/720/45.html>>
- [62] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/33/71.html>>
- [63] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/108/64.html>>
- [64] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/178/69.html>>
- [65] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/114/47.html>>
- [66] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/78/33.html>>
- [67] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/250/15.html>>
- [68] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/62/31.html>>
- [69] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/59/14.html>>
- [70] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/166/69.html>>
- [71] <<http://www.eb.com:180/cgi-bin/g?DocF=micro/177/95.html>>
- [72] <http://www.ikea.com/app/main.asp>1
- [73] <http://www.ikea.com/app/main.asp>

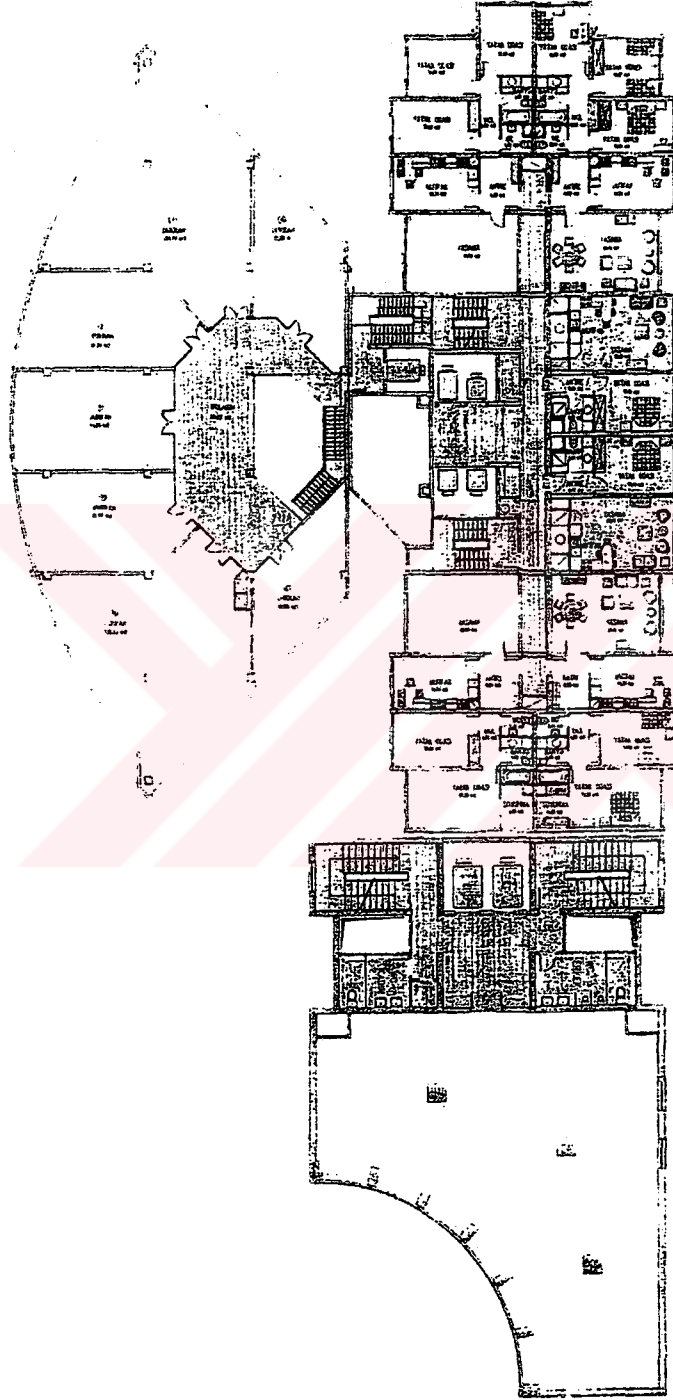
ATASEHIR TOPLU KONUT PROJESİ YERLESİM PLANI

EK A

ANKETİN GERÇEKLEŞTİRİLDİĞİ KONUTLARIN PLANLARI

VAZİYET PLANI OLÇEK 1/2000

1Y.ODALI DAİRE

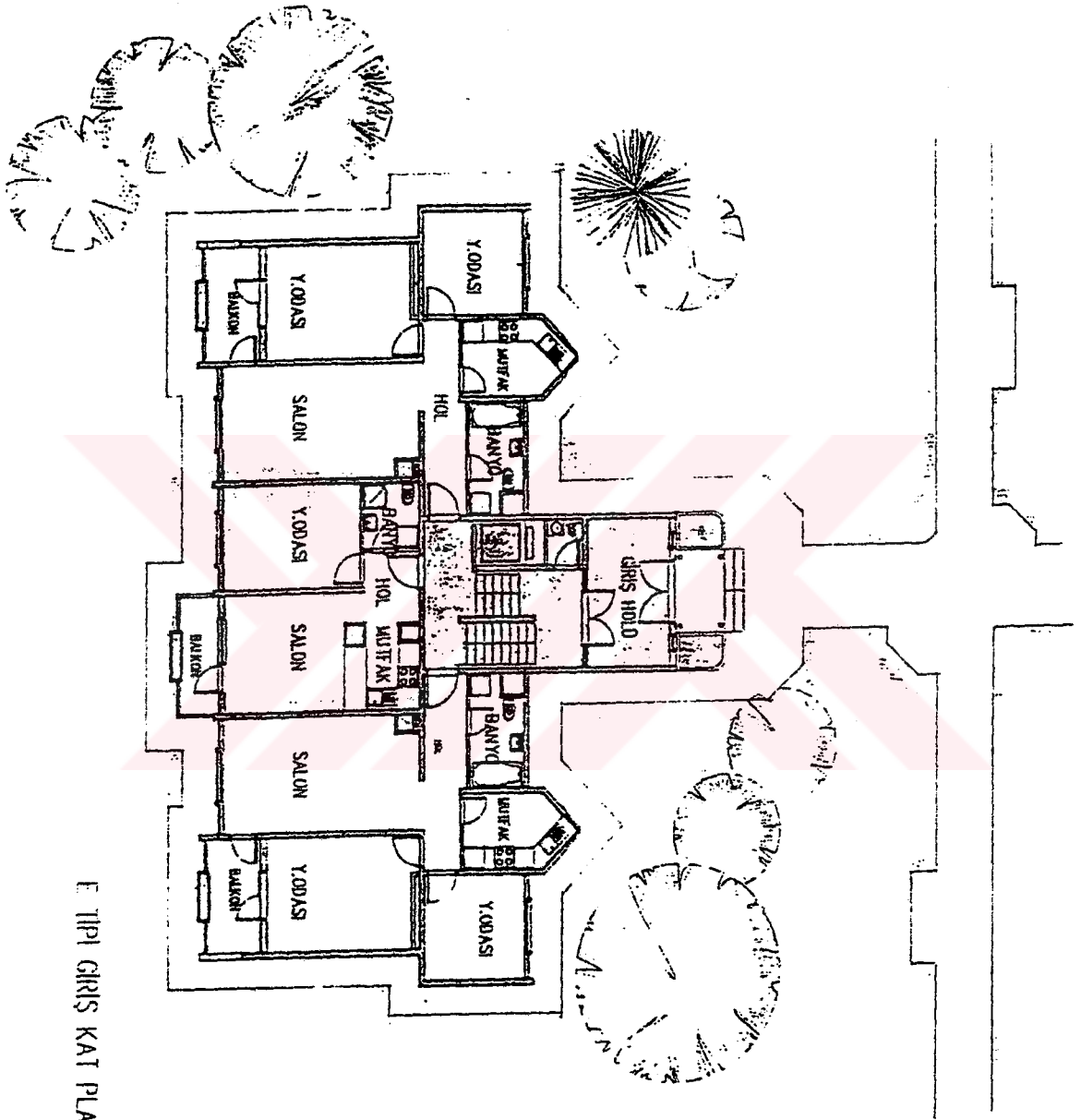
ANTRE	=	4.29 M ²
YAŞAMA	=	25.10 M ²
Y.ODASI	=	15.10 M ²
BANYO	=	4.28 M ²

2 Y.ODALI DAİRE

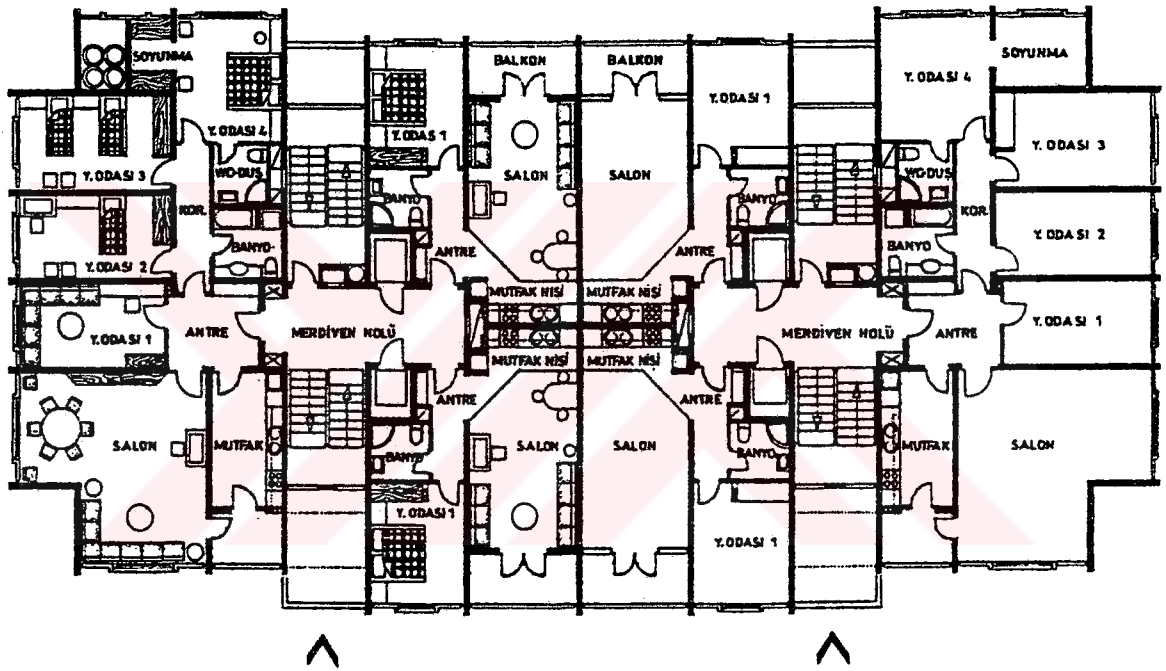
ANTRE	=	6.53 M ²
SALON	=	28.46 M ²
MUTFAK	=	14.34 M ²
Y.ODASI	=	13.62 M ²
Y.ODASI	=	17.33 M ²
Y.OD. SOY	=	4.05 M ²
HOL	=	4.32 M ²
BANYO	=	4.68 M ²
WC	=	2.34 M ²

3 Y.ODALI DAİRE

ANTRE	=	6.68 M ²
YAŞAMA	=	28.69 M ²
Y.ODASI	=	14.34 M ²
Y.ODASI	=	12.87 M ²
Y.ODASI	=	12.00 M ²
HOL	=	5.86 M ²
BANYO	=	4.86 M ²
WC	=	2.50 M ²

E TİPİ GİRİŞ KAT PLANI ÖLÇEK:1/200

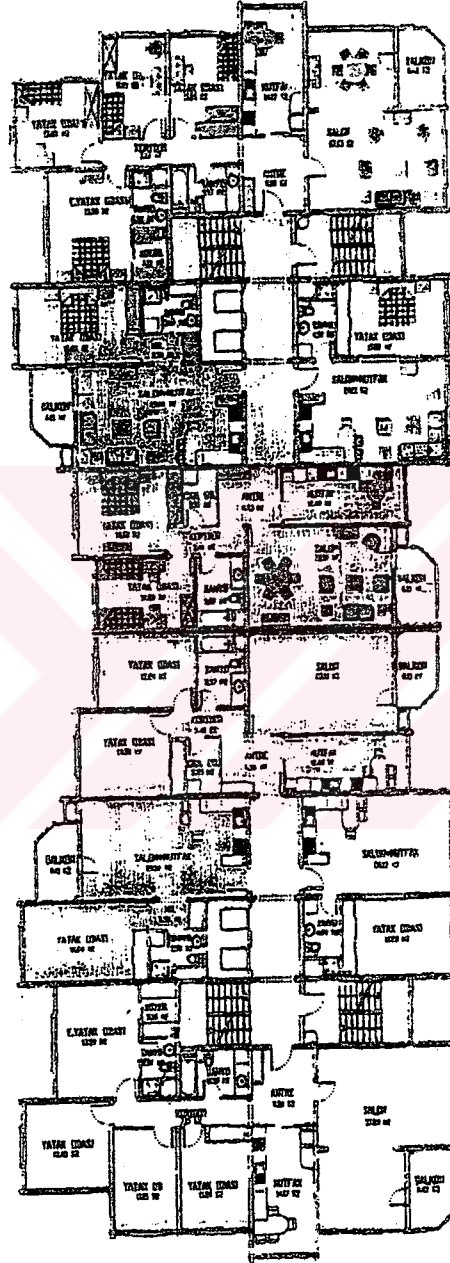

SOL DAIRE

ANTRE	• 7.61 m2
MUTFAK	• 10.43 m2
SALON	• 33.43 m2
Y. ODASI 1	• 13.08 m2
Y. ODASI 2	• 13.65 m2
Y. ODASI 3	• 15.21 m2
Y. ODASI 4	• 20.83 m2
KORIDOR	5.16 m2
BANYO	5.44 m2
WC+DUŞ	3.57 m2
BALKON	3.94 m2

SAĞ ALT DAIRE

ANTRE	• 4.95 m2
SALON	• 25.20 m2
Y. ODASI 1	• 12.70 m2
BANYO	• 3.86 m2
BALKON	• 5.63 m2

4 YATAK ODALI DAİRE

ANTRE	=	8.28 M ²
SALON	=	37.65 M ²
MUTFAK	=	14.17 M ²
Y.ODASI	=	11.24 M ²
Y.ODASI	=	11.21 M ²
Y.ODASI	=	12.43 M ²
E.Y.ODASI	=	16.39 M ²
E.Y.BANYO	=	2.98 M ²
E.Y.SOY. O.	=	3.23 M ²
KORIDOR	=	7.13 M ²
BANYO	=	5.57 M ²
BALKON	=	M ²

C - 2 BLOK

1 YATAK ODALI DAİRE

BALKONLU TİP

SALON+ MUTF	=	29.26 M ²
Y.ODASI	=	16.69 M ²
HOL	=	2.53 M ²
BANYO	=	3.80 M ²
BALKON	=	6.11 M ²

1 YATAK ODALI DAİRE

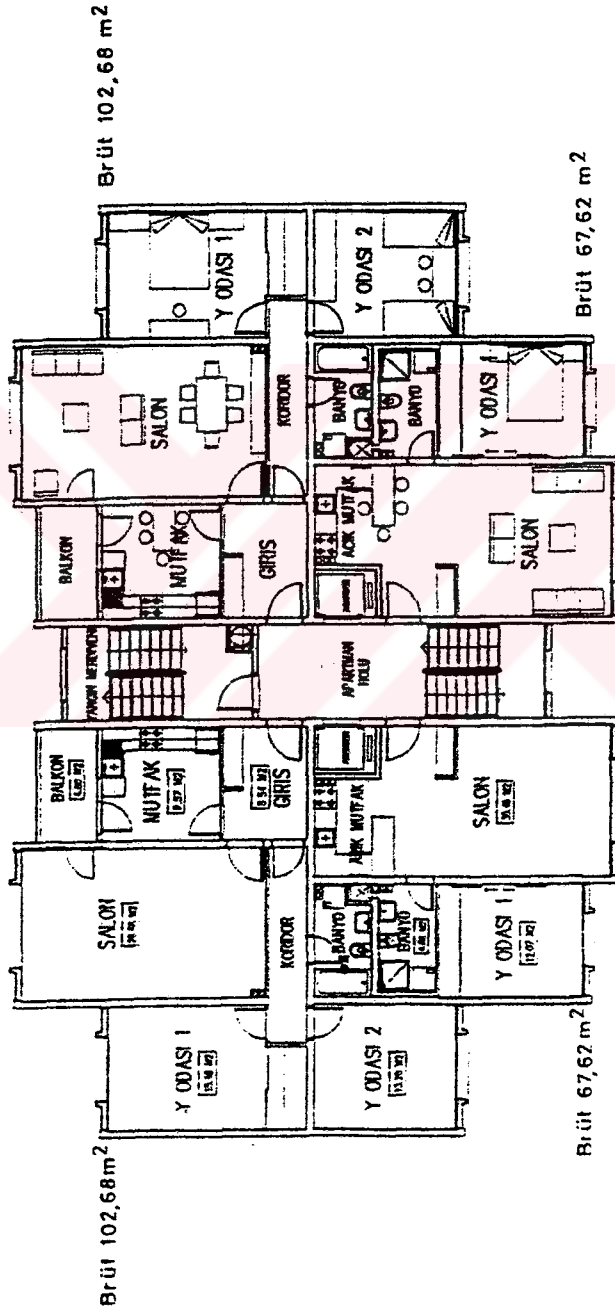
BALKONSUZ TİP

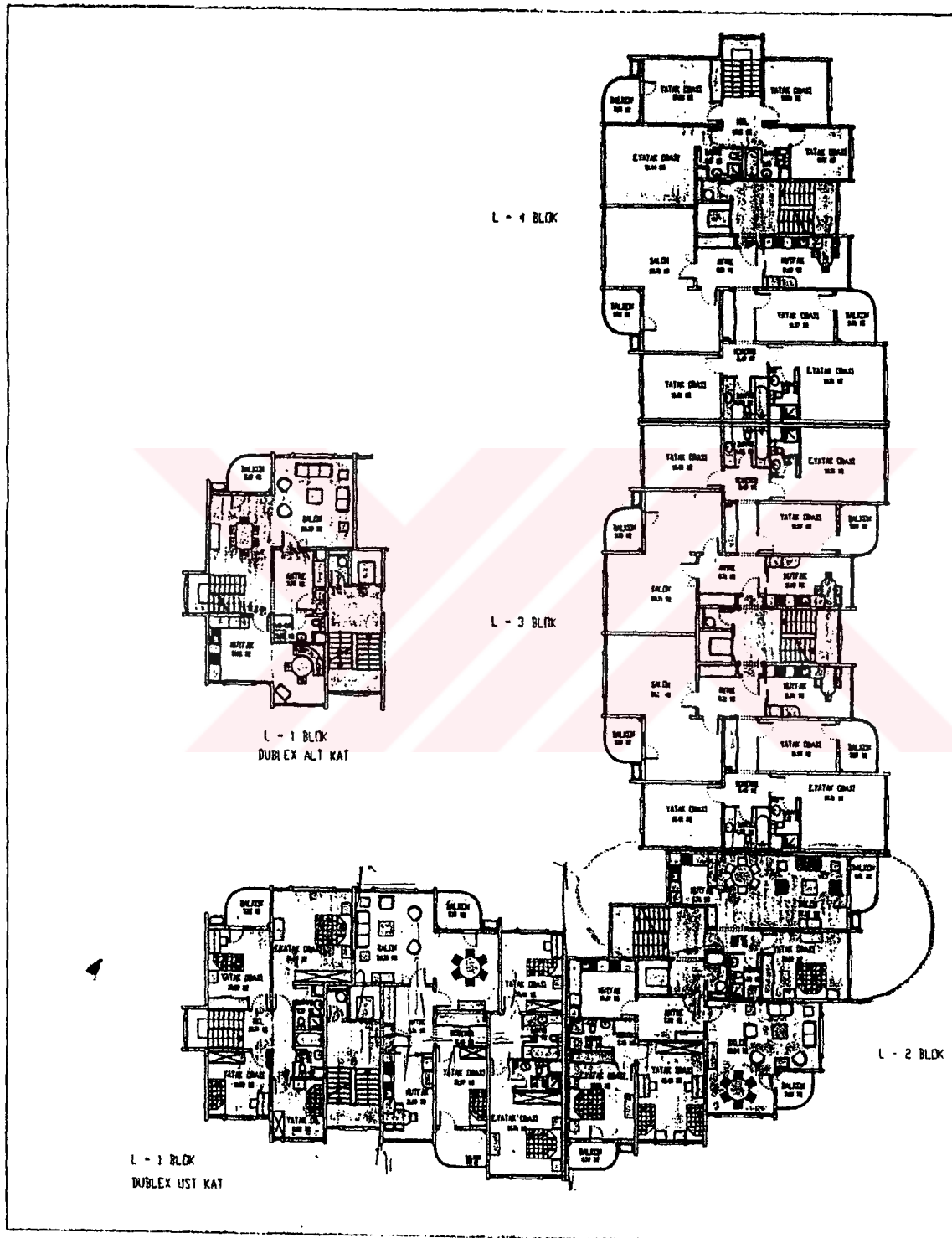
SAL.+ MUT.	=	24.12 M ²
Y.ODASI	=	15.28 M ²
BANYO	=	5.54 M ²

C - 1 BLOK

2 YATAK ODALI DAİRE

ANTRE	=	6.33 M ²
SALON	=	26.31 M ²
MUTFAK	=	12.48 M ²
Y.ODASI	=	14.90 M ²
Y.ODASI	=	12.24 M ²
KORİDOR	=	3.40 M ²
BANYO	=	5.57 M ²
ÇAMAŞIR O.	=	3.35 M ²
BALKON	=	6.11 M ²

EK B

ANKET FORMU

İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünde yürütülen bir araştırma formu ilâkikte size sunulmuştur. Araştırma konusu 'Küçük Konutlarda Yatak Odası Mobilyaları Tasarımı' üzerinedir. Sizden edineceğimiz bilgiler, üzerine daha önceden pek gıdılmemiş bu konu üzerinde biz tasarımcılara büyük yardım sağlayacak ve ileride yapılacak olan çalışmalarımıza ışık tutacaktır. Elinizdeki anket formunu dikkatle okuyup vereceğiniz yanıtlar bu açıdan bizim için büyük önem taşımaktadır. Araştırma soruları içinde kimliğinizin belirlenmesine yönelik hiçbir soru bulunmadığı gibi vereceğiniz bilgiler gizli tutulacak ve araştırma kapsamı haricinde hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Gösterdiğiniz ilgiye ve anlayışa şimdiden Teşekkür Ederiz...

Hikmet Selim ÖKEM
(Mimar)

Anketörün Adı :

A Görüşmenin Özellikleri

1-Görüşme Tarihi (A01):

2-Görüşme Saati (A02) :

3-Kod No (A03) : □□□□□-□□□

4-Anketin Kiminle Yapıldığı (A04)

- ① Hane Reisi
- ② Ev Hanımı
- ③ Diğer (Lütfen belirtin)

B Hane Halkı Tablosu

5-Görüşme Yapılan Kişinin Hane Reisiyle Akrabalığı ; Hane Halkının Cinsiyeti ve Eğitim Durumu (B01):

Sıra No	Hane Halkı	Görüşme yapılan Kişinin Hane Reisine Göre Akrabalık Derecesi	Cinsiyeti	Eğitim Durumu (Yaşla Belirtilir)
	Aşağıdaki 20 seçeneklik liste hane reisi temsil alınarak yapılmıştır.	Sizin Hane reisine göre akrabalık dereceniz soldaki sütunda bulunan 20 adet seçenekten hangisi ile karşılık gelen kutulardan yalnız birini 'X' ile işaretleyin	1.Kadın 2.Erkek	1.Okur yazar değil 2.İlkokuldan Türk 3.İlkul Mezunu 4.İlkokulda Okuyor 5.Ortaokuldan Türk 6.Ortaokulda Okuyor 7.Liseden Türk 8.Lisede Okuyor 9. Üniversiten Türk 10. Üniversitede Okuyor 11. Üniversite Mezunu 12. Yüksek Lisans Yapıyor 13. Yüksek Lisans Mezun 14. Doktora Yapıyor 15. Doktora Verdi 16.Küçük Çocuk
01	Hane Reisi (kendisi)	[]		Okur yazar değil
02	Eşi	[]		İlkokuldan Türk
03	Çocuğu	[]		İlkul Mezunu
04	Babası	[]		İlkokulda Okuyor
05	Annesi	[]		Ortaokuldan Türk
06	Kayınvaldesi	[]		Ortaokulda Okuyor
07	Kayınpadarı	[]		Liseden Türk
08	Kardeşi	[]		Lisede Okuyor
09	Yeğeni	[]		Üniversiten Türk
10	Büyükbabası	[]		Üniversitede Okuyor
11	Büyükannesi	[]		Üniversite Mezunu
12	Eğiri Kardeşi	[]		Yüksek Lisans Yapıyor
13	Eğiri Yeğeni	[]		Yüksek Lisans Mezun
14	Eğiri Dedeisi	[]		Doktora Yapıyor
15	Eğiri Ninesi	[]		Doktora Verdi
16	Demadı	[]		Küçük Çocuk
17	Gelini	[]		
18	Torunu	[]		
19	Akrabası	[]		
20	Akradağı	[]		

Sıra No	Hane Halkı	Medeni Durumu	Doğum Yılı	Doğum Yeri	Kaç Yıldır İstanbul'da Olduğu	Şu Anda Bulunduğu Konutta Kaç Yıldır İkamet ettiği
	Aşağıdaki 20 seçeneğdik liste hane reisi tamai olarak yapın.	1. Bekir 2. Evli 3. Boşanmış 4. Dul 5. Ayrı yaşıyor	1 9 --	Doğum yeri küçük bir yerleşim birimi ise Kıyafatlı olarak belirtin	a. Bir yıldan az b. Bir yıl c. Bir-Baş yıl d. Baş-on yıl e. On-onbaş yıl f. Onbaş -yirmi yıl g. Doğanndan beri	a. Bir yıldan az b. Bir yıl c. İki yıl d. Üç yıl e. Dört yıl f. Baş yıl g. Baş yıldan fazla
01	Hane Reisi					
02	Eşi					
03	Cocuğu					
04	Babası					
05	Annesi					
06	Kayınvaldesi					
07	Kayınvalidesi					
08	Kardeşi					
09	Yeğeni					
10	Büyükbabası					
11	Büyükannesi					
12	Eşin Kardeşi					
13	Eşin Yeğeni					
14	Eşin Dedeisi					
15	Eşin Ninesi					
16	Damadı					
17	Gelinisi					
18	Torunu					
19	Akrabası					
20	Arkadaşı					

7-Hane Halkının Mesleki Durumu (B03):

Sıra No	Hane Halkı	Çalışma Durumu	Mesleği	Öncelikli Mesleği	Mesleğinin Size Sağladığı Aylık Net Gelir (Emekli ise Emekli Maaşını Yazın)
	Aşağıdaki 20 seçeneğdik liste hane reisi tamai olarak yapın.	1. Çalışıyor 2. Çalışmıyor 3. Ev Kadını 4. Gönüllü kuruluşlarda 5. İşsiz 6. Öğrenci 7. Emekli	1. Devlet Memuru 2. Özel Sektör Çalışanı 3. İşçi 4. Serbest Meslek (Doktor, Avukat,...) 5. Şirket Sahibi 6. Diğer (yazınız)	1. Devlet Memuru 2. Özel Sektör Çalışanı 3. İşçi 4. Serbest Meslek (Doktor, Avukat,...) 5. Şirket Sahibi 6. Diğer (yazınız)	1. Asgari Ücret 2. 25 -35 Milyon TL 3. 35 -50 Milyon TL 4. 50-80 Milyon TL 5. 80- 120 Milyon TL 6. 120-170 Milyon TL 7. 170 Milyon TL 'den fazla
01	Hane Reisi				
02	Eşi				
03	Cocuğu				
04	Babası				
05	Annesi				
06	Kayınvaldesi				
07	Kayınvalidesi				
08	Kardeşi				
09	Yeğeni				
10	Büyükbabası				
11	Büyükannesi				
12	Eşin Kardeşi				
13	Eşin Yeğeni				
14	Eşin Dedeisi				
15	Eşin Ninesi				
16	Damadı				
17	Gelinisi				
18	Torunu				
19	Akrabası				
20	Arkadaşı				

8-Otunduğunuz Ev Kendi Mülkünüz mü (B04)?

① Kendi mülküm

③ Lojman

⑤ Diğer (lutfen açıklayın)

② Kiracıyım

④ Ev başkasına ait ancak kira ödenmiyor

- ① 1 Yatak odası
 ② 2 Yatak odası
 ③ Daha Fazla
 ④ Diğer (Lütfen belirtin)

10-Konutunuzun Yaşanan En Küçük Yatak Odası Hane Halkından (Hane Reisine Olan Akrabalığına Göre) Kim veya Kimler Tarafından Kullanılıyor (C02)?

(01) Hane Reisi ()	(08) Kardeşi ()	(15) Eşinin Ninesi ()
(02) Eşi ()	(09) Yeğeni ()	(16) Damadı ()
(03) Çocuğu ()	(10) Büyükbabası ()	(17) Gelini ()
(04) Babası ()	(11) Büyükannesi ()	(18) Torunu ()
(05) Annesi ()	(12) Eşinin Kardeşi ()	(19) Akrabası ()
(06) Kayınvaldesi ()	(13) Eşinin Yeğeni ()	(20) Arkadaşı ()
(07) Kayınpederi ()	(14) Eşinin Dedesi ()	(21) Hiçbiri ()

11-Konutunuzun Yaşanan En Küçük Yatak Odasında Aşağıdaki İşlerden Hangileri Yapılıyor? Bu İşleri Yaparak, Hafta içi ve Hafta Sonunda Olmak Üzere, Yaklaşık Günde Kaç Saat, Kaç Dakika Geçiriyorsunuz?. (Mümkünse odayı kullanan kişiye/kişilere danışın) (C03)

No	Yapılan İşler	Bu İş Günde Ortalama Ne Süre Yapıyorsunuz	Bu İş Günde Ortalama Ne Süre Yapıyorsunuz
		Hafta İçi (saat ve dakika)	Hafta Sonu (saat ve dakika)
01	Uyuma		
02	Çamaşı		
03	Diriştirme		
04	TV İzleme		
05	Radio-CD- Kaset Çalar Dinleme		
06	Telefonla Konuşma		
07	Yaratıcı Eylemler (Hobiler, Sanat, Satranç v.b.)		
08	Giyinme-Soyunma		
09	Kişisel Bakım		
10	Giyileri, Neceşim, Havlu v.b Yerlerine Koyma		
11	Giyinme-Soyunma		
12	Düzenleme		
13	Odaın Temizliği		
14	Diğer (Lütfen yazın)		

12-Konutunuzun Yaşanan En Küçük Yatak Odasında Belirlenen İşlerden Gerçekleştirmekte Göçlük Çektikleriniz Hangileridir; Hangi Nedenlerden Ötürü Göçlük Çekmektedir? Lütfen Belirtin. (C04)

Yapılan İşler:

Yapmakta Göçlük Çekmekte Nedeni:

.....

.....

.....

.....

.....

D Yatak Odası Mobilyaları

13-Konutunuzun Yaşanan En Küçük Yatak Odasında Aşağıdaki Mobilyalarınızı Yaklaşık Olarak Hangi Tarihte Hangi Mağzadan Aldınız (Mağzanın Adını, Semtini ve Şehrini Belirtin)? (D01)

	Yaklaşık Olarak		
Mobilya veya Mobilya Grubu	Satın Alındığı Yılı	Satın Alınan Mağzanın Adı	Semt ve Şehri
.....			
.....			
.....			
.....			

Hangi Mağzadan Aldınız (Mağzanın Adını, Semtini ve Şehrini Belirtin)? (D02)

Yoldaşlık Olarak

Mobilya veya Mobilya Grubu

Satın Alındığı Yıl:

Satın Alınan Malın Adı

Semti ve Şehri

1. The first part of the document is a title page, which includes the title, author, and date. 2. The second part is the abstract, which provides a brief summary of the main findings of the study. 3. The third part is the introduction, which discusses the background and objectives of the research. 4. The fourth part is the methodology, which describes the research design and data collection methods. 5. The fifth part is the results, which presents the findings of the study. 6. The sixth part is the discussion, which interprets the results and discusses their implications. 7. The seventh part is the conclusion, which summarizes the main findings and provides recommendations for future research. 8. The eighth part is the references, which lists the sources used in the study. 9. The ninth part is the appendix, which contains supplementary material related to the study. 10. The tenth part is the index, which provides a list of topics and page numbers for easy navigation.	1. The first part of the document is a title page, which includes the title, author, and date. 2. The second part is the abstract, which provides a brief summary of the main findings of the study. 3. The third part is the introduction, which discusses the background and objectives of the research. 4. The fourth part is the methodology, which describes the research design and data collection methods. 5. The fifth part is the results, which presents the findings of the study. 6. The sixth part is the discussion, which interprets the results and discusses their implications. 7. The seventh part is the conclusion, which summarizes the main findings and provides recommendations for future research. 8. The eighth part is the references, which lists the sources used in the study. 9. The ninth part is the appendix, which contains supplementary material related to the study. 10. The tenth part is the index, which provides a list of topics and page numbers for easy navigation.	1. The first part of the document is a title page, which includes the title, author, and date. 2. The second part is the abstract, which provides a brief summary of the main findings of the study. 3. The third part is the introduction, which discusses the background and objectives of the research. 4. The fourth part is the methodology, which describes the research design and data collection methods. 5. The fifth part is the results, which presents the findings of the study. 6. The sixth part is the discussion, which interprets the results and discusses their implications. 7. The seventh part is the conclusion, which summarizes the main findings and provides recommendations for future research. 8. The eighth part is the references, which lists the sources used in the study. 9. The ninth part is the appendix, which contains supplementary material related to the study. 10. The tenth part is the index, which provides a list of topics and page numbers for easy navigation.	1. The first part of the document is a title page, which includes the title, author, and date. 2. The second part is the abstract, which provides a brief summary of the main findings of the study. 3. The third part is the introduction, which discusses the background and objectives of the research. 4. The fourth part is the methodology, which describes the research design and data collection methods. 5. The fifth part is the results, which presents the findings of the study. 6. The sixth part is the discussion, which interprets the results and discusses their implications. 7. The seventh part is the conclusion, which summarizes the main findings and provides recommendations for future research. 8. The eighth part is the references, which lists the sources used in the study. 9. The ninth part is the appendix, which contains supplementary material related to the study. 10. The tenth part is the index, which provides a list of topics and page numbers for easy navigation.
---	---	---	---

16- Mekana Uyum: Mobilyanız diğer yatak odanıza büyük geliyorsa ve sığdırmakta güçlük çektiğinizi düşünüyorsanız bu mobilyanın mekana uyumunun zayıf olduğunu göz önünde bulundurun. Konutunuzun Yaşanan **En Küçük Yatak Odasında Sahip Olduğunuz Mobilyalarda Mekana Uyum Ne Kadar Bulunmakta?** Eğer bu niteliğin mobilyanızda bulunduğunu düşünüyorsanız bu fiire katıldığınızı, düşünmüyorsanız katılmadığınızı dereceleriyle belirtin. (D03).

	Mobilya Yok	Hiç Kalmıyorum	Kalmıyorum	Fikrim Yok	Kalmıyorum	Kesinlikle Kalmıyorum
Odası Mobilyalan						
1 Kişilik Yata						
2 Kişilik Yata						
İmizin (Alçak seviyeli bas. ucu mobilyası)						
Şifre (Kapalı veya kapalıdır rafı dolap)						
Yata (Çeşitli yüksekliklerdeki çekmece dolap)						
İndirip (Etiler Dolap)						
İmizin Dolap						
Yata Masası						
İmizin (İki-üç çekmece ile kare planlı alçak dolap)						
İmizin Masası (Çekmece)						
İmizin Masası (Çekmece)						
İmizin Masası Dolap (Üstte)						
İmizin Masası Dolap (Altta)						
İmizin Masası Üstünde Raf						
1 İmizin Panosu						
İmizin Sandalyesi						
İmizin						
İmizin						
İmizin						
İmizin						
İmizin Ürünler						
İmizin						
İmizin Sepeti						
İmizin Ucu Aydınlatma Elemanı						
İmizin Aydınlatma Elemanı						
İmizin						
İmizin (İki tane belirlen)						

Bulunmakta? Eğer bu niteliğin mobilyanızda bulunduğunu düşünüyorsanız bu fiire katıldığınızı, düşünmüyorsanız katılmadığınızı dereceleriyle belirtin. (D04).

Odası Mobilyaları	Mobilya Yok	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Filim Yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1 Kişilik Yatağ						
2 Kişilik Yatağ						
matran (Alpak seriyeli baş ucu mobilyası)						
şer (Kapatılabilir veya kapalıdır rafı dolap)						
koruyar (Çeşitli yüksekliklerdeki çekmece dolabı)						
ardrop (Ebisce Dolabı)						
imma Dolap						
nelat Masası						
son (iki-üç çekmeceyle kare planlı alpak dolap)						
şarma Masası (Çekmece)						
şarma Masası (Çekmece)						
şarma Masası Dolabı (Ustla)						
şarma Masası Dolabı (Alta)						
şarma Masası Üstünde Raf						
2 kişilik Panosu						
şarma Sandalyesi						
indalye						
şük						
şure						
ş						
ekonomik Ürünler						
ışık						
şp Sepeti						
ş Ucu Aydınlatma Elemanı						
şarma Aydınlatma Elemanı						
ş Sehpa						
şer (difen belirtin)						

17- Modülerlik: Modüler parçaların eklenmesi ve/veya çıkarılması yoluyla mobilyanızın boyutsal olarak ihtiyacınıza uygun hale getirilebilmesi.. Konutunuzun Yaşanan En Küçük Yatak Odaında Sahip Olduğunuz Mobilyalarda Modülerlik Ne Kadar Bulunmaktadır? Eğer bu niteliğin mobilyanızda bulunduğunu düşünüyorsanız bu fiire katıldığınızı, düşünmüyorsanız katılmadığınızı dereceleriyle belirtin. (D05).

Odası Mobilyaları	Mobilya Yok	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Filim Yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1 Kişilik Yatağ						
2 Kişilik Yatağ						
matran (Alpak seriyeli baş ucu mobilyası)						
şer (Kapatılabilir veya kapalıdır rafı dolap)						
koruyar (Çeşitli yüksekliklerdeki çekmece dolabı)						
ardrop (Ebisce Dolabı)						
imma Dolap						
nelat Masası						
son (iki-üç çekmeceyle kare planlı alpak dolap)						
şarma Masası (Çekmece)						
şarma Masası (Çekmece)						
şarma Masası Dolabı (Ustla)						
şarma Masası Dolabı (Alta)						
şarma Masası Üstünde Raf						
2 kişilik Panosu						
şarma Sandalyesi						
indalye						
şük						
şure						
ş						
ekonomik Ürünler						
ışık						
şp Sepeti						
ş Ucu Aydınlatma Elemanı						
şarma Aydınlatma Elemanı						
ş Sehpa						
şer (difen belirtin)						

Bulunmakta? Eğer bu niteliğin mobilyanızda bulunduğunu düşünüyorsanız bu fiire katıldığınızı, düşünmüyorsanız katılmadığınızı dereceleriyle belirtin. (D06).

atak Odası Mobilyaları	Mobilya Yok	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Filmin Yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
01) Çift Kişilik Yatak						
02) Tek Kişilik Yatak						
03) Komodin (Alçak seviyeli baş ucu mobilyası)						
04) Eşerler (Kapaklı veya kapaksız raflı dolap)						
05) Şifonyer (Çapalı yüksekliklerdeki çekmece dolabı)						
06) Gardrop (Eşerler Dolabı)						
07) Görme Dolap						
08) Tuvalet Masası						
09) Kaseon (İki-Üç çekmece ile kare planlı alçak dolap)						
10) Çalışma Masası (Çekmece)						
11) Çalışma Masası (Çekmece)						
12) Çalışma Masası Dolabı (Üstte)						
13) Çalışma Masası Dolabı (Altta)						
14) Çalışma Masası Üstünde Raf						
15) Not İlgünme Parosau						
16) Çalışma Sandalyesi						
17) Sandalye						
18) Koltuk						
19) Tabure						
20) Puf						
21) Dekoratif Ürünler						
22) Klapak						
23) Çöp Sepeti						
24) Baş Ucu Aydınlatma Elemanı						
25) Çalışma Aydınlatma Elemanı						
26) Tv Şehpesi						
27) Diğer (Üstten belirtin)						

21 : Taşınma: Mobilyanızı bir mekandan başka bir mekana geçirebilme kolaylığı (çoğu konutta yaklaşık aynı olan kapı açıldığı, yükseldiği ve koridor genişliğini göz önünde bulundurun). Konutunuzun Yaşanan En Küçük Yatak Odasında Sahip Olduğunuz Mobilyalarda Taşınma Ne Kadar Bulunmakta? Eğer bu niteliğin mobilyanızda bulunduğunu düşünüyorsanız bu fiire katıldığınızı, düşünmüyorsanız katılmadığınızı dereceleriyle belirtin. (D06).

'atak Odası Mobilyaları	Mobilya Yok	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Filmin Yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
01) Çift Kişilik Yatak						
02) Tek Kişilik Yatak						
03) Komodin (Alçak seviyeli baş ucu mobilyası)						
04) Eşerler (Kapaklı veya kapaksız raflı dolap)						
05) Şifonyer (Çapalı yüksekliklerdeki çekmece dolabı)						
06) Gardrop (Eşerler Dolabı)						
07) Görme Dolap						
08) Tuvalet Masası						
09) Kaseon (İki-Üç çekmece ile kare planlı alçak dolap)						
10) Çalışma Masası (Çekmece)						
11) Çalışma Masası (Çekmece)						
12) Çalışma Masası Dolabı (Üstte)						
13) Çalışma Masası Dolabı (Altta)						
14) Çalışma Masası Üstünde Raf						
15) Not İlgünme Parosau						
16) Çalışma Sandalyesi						
17) Sandalye						
18) Koltuk						
19) Tabure						
20) Puf						
21) Dekoratif Ürünler						
22) Klapak						
23) Çöp Sepeti						
24) Baş Ucu Aydınlatma Elemanı						
25) Çalışma Aydınlatma Elemanı						
26) Tv Şehpesi						
27) Diğer (Üstten belirtin)						

garip sırta da ağı yapıyor gibi...). Konutunuzun Yaşanan **En Küçük** Yatak Odasında Sırtı Uzununuz Mobilyalarda Bedensel Uyum Ne Kadar Bulunmakta? Eğer bu niteliğin mobilyanızda bulunduğunu düşünüyorsanız bu fiire katıldığınızı, düşünmüyorsanız katılmadığınızı dereceleriyle belirtin. (D06).

Yatak Odası Mobilyaları	Mobilya Yok	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Kabilyorum	Kesinlikle Katılıyorum
(01) Çift Kişilik Yatak						
(02) Tek Kişilik Yatak						
(03) Komodin (Alçak seviyeli baş ucu mobilyası)						
(04) Eşajer (Kapaklı veya kapaksız rafı dolap)						
(05) Sifonyer (Çeşitli yüksekliklerdeki çekmece dolabı)						
(06) Gardrop (Ehilece Dolabı)						
(07) Gömme Dolap						
(08) Tuvalel Masa						
(09) Kaseon (İki-Üç çekmece ile kare planlı alçak dolap)						
(10) Çekmece Masa (Çekmecece)						
(11) Çekmece Masa (Çekmecece)						
(12) Çekmece Masa Dolabı (Jektö)						
(13) Çekmece Masa Dolabı (Alto)						
(14) Çekmece Masa Üstünde Raf						
(15) Not İyileme Panosu						
(16) Çekmece Sandalyesi						
(17) Sandalye						
(18) Koltuk						
(19) Tabure						
(20) Puf						
(21) Dekoratif Ürünler						
(22) Kırpık						
(23) Çöp Sepeti						
(24) Baş Ucu Aydınlatma Elemanı						
(25) Çekmece Aydınlatma Elemanı						
(26) Tv Şehpası						
(27) Diğer (İsten belirtin)						

23-Ayarlanabilirlik : Beden ölçülerinize uymayan bir mobilyanın boyunun ve/veya genişliğinin ayarlanarak size daha uygun hale getirilmesi. Konutunuzun Yaşanan **En Küçük** Yatak Odasında Sahip Olduğunuz Mobilyalarda Ayarlanabilirlik Ne Kadar Bulunmakta? Eğer bu niteliğin mobilyanızda bulunduğunu düşünüyorsanız bu fiire katıldığınızı, düşünmüyorsanız katılmadığınızı dereceleriyle belirtin. (D10).

Yatak Odası Mobilyaları	Mobilya Yok	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Kabilyorum	Kesinlikle Katılıyorum
(01) Çift Kişilik Yatak						
(02) Tek Kişilik Yatak						
(03) Komodin (Alçak seviyeli baş ucu mobilyası)						
(04) Eşajer (Kapaklı veya kapaksız rafı dolap)						
(05) Sifonyer (Çeşitli yüksekliklerdeki çekmece dolabı)						
(06) Gardrop (Ehilece Dolabı)						
(07) Gömme Dolap						
(08) Tuvalel Masa						
(09) Kaseon (İki-Üç çekmece ile kare planlı alçak dolap)						
(10) Çekmece Masa (Çekmecece)						
(11) Çekmece Masa (Çekmecece)						
(12) Çekmece Masa Dolabı (Jektö)						
(13) Çekmece Masa Dolabı (Alto)						
(14) Çekmece Masa Üstünde Raf						
(15) Not İyileme Panosu						
(16) Çekmece Sandalyesi						
(17) Sandalye						
(18) Koltuk						
(19) Tabure						
(20) Puf						
(21) Dekoratif Ürünler						
(22) Kırpık						
(23) Çöp Sepeti						
(24) Baş Ucu Aydınlatma Elemanı						
(25) Çekmece Aydınlatma Elemanı						
(26) Tv Şehpası						
(27) Diğer (İsten belirtin)						

Eğer bu niteliğin mobilyanızda bulunduğunu düşünüyorsanız bu fiire katıldığınızı, düşünmüyorsanız katılmadığınızı dereceleriyle belirtin. (D11).

Yatak Odası Mobilyaları	Mobilya Yok	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
(01) Çift Kişilik Yatak						
(02) Tek Kişilik Yatak						
(03) Komodin (Açık seviyeli baş ucu mobilyası)						
(04) Eşerler (Kapaklı veya kapalı raf dolap)						
(05) Şifonyer (Çapalı yataklardaki çekmece dolabı)						
(06) Gardrop (Eşerler Dolabı)						
(07) Görmek Dolap						
(08) Tünel Masası						
(09) Keson (Büyük çekmece kare planlı açık dolap)						
(10) Çekmece Masası (Çekmece)						
(11) Çekmece Masası (Çekmece)						
(12) Çekmece Masası Dolabı (Jude)						
(13) Çekmece Masası Dolabı (Alta)						
(14) Çekmece Masası Üstünde Raf						
(15) Not İşleme Pencere						
(16) Çekmece Sandalyesi						
(17) Sandalye						
(18) Koltuk						
(19) Tabure						
(20) Puf						
(21) Dekoratif Ürünler						
(22) Koltuk						
(23) Çöp Sepeti						
(24) Baş Ucu Aydınlatma Elmanı						
(25) Çekmece Aydınlatma Elmanı						
(26) Tv Şifonyer						
(27) Diğer (İsten belirtin)						

E Hipotezler

25-Konutunuzun Yaşanan En Küçük Yatak Odasında Aşağıdaki İletişim Araçlarından Hangileri Bulunmakta? (E01)

(01) Telefon	()	(06) Kaset Çalar	()
(02) Faks	()	(07) Radyo, CD-Kaset Çalar Seti	()
(03) TV	()	(08) Video	()
(04) Radyo	()	(09) Bilgisayar	()
(05) CD Çalar	()	(10) Diğer (İsten belirtin).....	

26-Konutunuzun Yaşanan En Küçük Yatak Odasında Kaç Adet Elektrik Prizi, Kaç Adet Anten Çıkışı Bulunmakta? Sayısı yeterli Bulunmuyor mu? (E02)

	Kaç Adet Olduğu	Sizce Sayısı Yeterli mi?	
		Evet	Hayır
Elektrik Prizi			
Anten Çıkışı			

27-Günde Ortalama Kaç Saatini Konutunuzda Geçirmeniz? (E03)

.....saat.

28-Daha Geniş Bir Konutta Yaşama İhtiyacı Hisseder misiniz? (E04)

Evet () Hayır ()

29-Konutunuzda Glyisi, Nevresim, Havlu, Özel Eşyalar v.b. Koyabileceğiniz Daha Fazla Depolama Hacimleri Bulunmasını İster miydiniz? (E05)

Evet ()

Hayır ()

30-Şu Anda Yaşamakta Olduğunuz Konutunuz İçin Mobilya Seçerken Büyükdüklerinin Sorun Olabileceğini (Satın Almadan Önce) Hiç Düşündünüz mü? (E06)

Evet ()

Hayır ()

31-Bu Sorun Yüzünden Almaktan Vazgeçtiğiniz Mobilyalar Var mı? (E07)

Evet ()

Hayır ()

32-Yanıtınız 'Evet' ise Neler Olduğunu Lütfen Belirtin (E08)

.....
.....
.....

33-Şu Anda Yaşamakta Olduğunuz Konut İçin Aldığınız Mobilyaları Eve Getirdiğinde Geraktığında Büyük Olduğunu Hiç Düşündünüz mü? (E09)

Evet ()

Hayır ()

34-Yanıtınız 'Evet' ise Bu Sorununuzun Nasıl Giderdiniz? (E10)

Mobilyamı küçültmeye çalıştım ()

Mobilyamı yenisiyle değiştirdim ()

Mobilya grubumu farklı mekanlara dağıttım ()

Bu ölemlerden hiçbirini almadım ()

Diğer (lütfe belirtin) ()

35-Özel ilgi alanlarınız (Hobileriniz) var mıdır? Varsa lütfe yazın. Varsa bununla evinizin hangi bölümünde ilgilenebiliyorsunuz. (E11).

36-Çalışıyorsanız, evde işinizi destekleyici çalışmalar yapar mısınız? Bunun için evin hangi odasını kullanırsınız?

Teşekkürler

EK C

YAZINSAL YAPITLAR

“...özgürlüğüm veya aynı şey demek olan insan gururum başka hiçbir insana boyun eğmemek, hareketlerimi ancak kendi inançlarıma göre ayarlamak demektir.”
Bakunin

Son Yaprak, O'Henry

“Odanın Pencereleeri arsında bir ayna vardı. Belkide haftalığı sekiz dolar olan dairelerin bu çeşit aynalarını görmüşsünüzdür. Çok zayıf ve atik bir insan aksini uzun çizgiler halinde görünce bazan neye benzediğini anlamaya imkan bulabilir

Yabancı, Albert Camus

Bu roman bir iradesiz adamın hikayesidir. O kadar iradesizdir ki ne yaptığıının bile farkında olmadan adam öldürür, kendini savunmak için en küçük bir gayrette bile bulunamaz, günahsız yere ölüme mahkum edilişine bile seyirci kalır.

“Yemekten sonra bir parça canım sıkıldı, apartmanın içinde dolaştım. Annem buradayken apartman rahattı. Şimdi bana pek büyük geliyor. Yemek odasındaki masayı bu yüzden kendi odama taşımak zorunda kaldım. Şimdi yalnız bu odada biraz çökük hasır iskemleler, aynası sararmış dolap, tuvalet masası ve piring karyola arasında ömür sürüyorum.”

Bilinmeyen Bir Tanrıya, John Steinbeck

John Steinbeck'in ilk eserlerinden biri olan bu roman tanrılaştırırcasına bir doğa sevgisinin etkisi altında yazılmıştır.

"Merdivenleri çıktı, yatak odasına girdi, ağır ağır soyunuyordu... Ciddi ciddi başını salladı sonra kendini yüz üstü yatağa attı, ağlamaya başladı. Ağlaması sabah esnemesi kadar rahatlatıcı ve keyifliydi. Biraz sonra ayağa kalktı, lambasını söndürdü, kadife kaplı salıncaklı iskemleyi pencerenin yanına getirdi. Dirseklerini pencereye dayayıp, geceye baktı".

"Ceviz eşyalar, taş ibrikler gelmiş yerine konmuş, duvarlara asılmıştı -aynalı şapka asacağı, küçük salıncaklı iskemleler, kocaman akağaç karyola, yüksek konsol"...

Cennet Çayırıları, John Steinbeck

"...Uğraşa uğraşa onu da batının bütün köy evlerine benzetmeyi başarmışlardı. İç ve dış sıvalar kuruyunca yeni eşyalar geldi: Bol kırıla kabartılmış iskemleler, küçük bir yazı masası, sırlı bir soba, pek konforlu tahta taklidi çelik karyolalar. Çerçevesi oymalı aynalar, Witon halıları, maviyi moda haline getirmiş yeni bir ressamın eserlerinden basılı kopyalar."

"...Asla aklından ve hayalinden geçmemiş ev içleri. Odalar bir plana göre düzenlenmişti; bütün süsler, bütün eşyalar, hatta döşeme ve duvarlar bile, aralarında oranlıydı, plana dahildi. Bu resimleri seyretmek, düzen, renk ve çizgi konusunda, doğuştan sahip olduğu bir hissi ortaya çıkardı. Bir odanın düzenlenmesinde bir birlik bulunabileceğini şimdiye kadar hiç aklına getirmemişti. O zamana kadar görmüş olduğu bütün odaların eşyaları zamanla, gelişi güzel edinilmiş şeylerin karışımıydı. Sophie teyze bir vazo gönderir, baba bir iskemle alırdı. Daha iyi ısıtır diye şöminenin içine soba kurarlardı...İşte odaların eşyaları böylece meydana gelirdi..."

Taras Bulba, N. Gogol

"... baba ile oğlun girdiği odada herşey tertemizdi, bölmelere renk renk sıvalar vurulmuştu. Duvarlara kılıçlar, kırbaçlar, kuş kapanları, balık ağıları, tüfekler, acaip oymalarla süslenmiş barut kesesi, altın varaklı at dizginleri, gümüş savatlı kayışlar asılmıştı... Köşelere konmuş üç dolabın raflarına testiler, kimi mavi kimi yeşilimtrak şişeler, oymalı gümüş sağıraklar, yaldızlı kaseler dizilmişti."

Eski Zaman Beyleri, N. Gogol

“Afansiy İvanoviç ile Pulheriya İvanova’nın yattıkları oda öyle sıcak, öyle sıcaktı ki, oarada birkaç saat kalabilecek kimseye az rastlanırdı. Ama, Afansiy İvanoviç, daha sıcak olsun diye, altında ateş yanan tuğla sedirin üstünde yatardı; ancak fazla sıcaklık onu gece yarısı bir kaç defa yataktan kalkarak odada dolaşmak zorunda bırakırdı. Afansiy İvanoviç, bazan odada dolaşırken inlerdi.

Besleme, Anton Çehov

“Meryem ana tasvirinin önünde küçük yeşil bir lamba yanıyor. Odanın bir başından öteki başına gerili ipten, kurumaları için kundak bezleri, iri, kara pantolonlar asılı. Lambanın ışığı, tavanda geniş, yeşil bir yuvarlak çizmiş, kundakların, pantolonların uzun gölgeleri sobanın, beşiğin, Varka’nın üstüne düşmüş... Lambanın ışığı titreştiğinde tavandaki yuvarlak ile gölgeler canlanıyor, rüzgardanmış gibi dalgalanıyorlar. Boğucu bir hava var içeride. Koyu bir lahana çorbası ve kösele kokusu sarmış her yanı.”

“Daha sonra loş yatak odasına girdiler. İki karyola yan yana kurulmuştu. Bu odayı döşeyenler, burada daima mutluluğun hüküm süreceğini, başka türlü bir yaşantının kapıdan içeri giremeyeceğini göz önünde tutarak döşemişlerdi sanki”.

“Nadya odasına çıkıp karyolasını, beyaz sevimli perdelerini, tüm eşyalarını yerli yerinde gördü. Dışarıdaki güneş ışıısıyla dolu, neşeli, gürültülü bahçe de değişmemişti hiç. Parmağıyla masasına dokundu oturup derin düşüncelere daldı. Sonra alt kata inip iştahla yemeğini yedi; lezzetli yağlı kaymakla çay içti. Bütün bunlara karşın, gene de bir eksiklik varmış gibi geliyordu ona: odalar bir boş, tavanlar alçaktı sanki. Gece yatağına girip battaniyesini boğazına kadar çektiğinde bu sıcak yumuşacık döşekte yatmak gülünç geldi ona”.

Büyülü Adalar, Somerset Maugham

“Evin ilk katında konserve ve pamuklu kumaş satan bir mağza işletiyordu. Gösterdiği odalarda eşyadan hemen hemen eser yoktu. Macphail’lerin odasında yırtık cibinnikli, sefil bir yatak, bacakları kırık bir masa ile bir de tuvalet vardı.”

Miss Thompson yine karma karışık odanın ortasındaki koltuğuna büzülmüş, yatak toplanmıştı. Kadın da giyinmek zahmetine katlanmamıştı. Yüzüne ıslak bezle masaj yapmıştı herhalde ama, gözyaşlarının buruşturduğu bu yüz yine de şişti. Sırtındaki pis sabahlığı, rastgele başının üzerine toplanmış saçlarıyla, insan paçavrasını andırır bir hali vardı."

Hayata İsyan, Somerset Maugham

İçeriye girdim. Oda pek küçüktü ve içerisi Lui Filip üslûbunda eşyalarla doluydu. Geniş ve tahtadan bir karyolanın üzerinde kırmızı renkli yumuşak bir örtü duruyordu. Ayrıca büyük bir gardrop, yuvarlak bir masa, lavabo, üzeri kırmızı kumaş kaplı iki iskemle vardı."

"Bir kibrit yakıp etrafta mum aradım. Yarı atölye yarı oda halinde olan küçük bir dairede bulunduğumu görüyordum. Odanın içerisinde sadece bir yatak, bir iskemle bir masa, bir de resim tezgahı vardı. Ayrıca yüzleri duvara dönmüş birkaç tablo görünüyordu. Döşeme üzerinde kilim, duvarda ocak yoktu. Boyalarla, paletlerle ve bir sürü öteberi ile dolu olan masanın üzerinde küçük bir mum duruyordu. Mumu yaktım, Strikland yatağın içerisinde yatıyordu. Yatak kendisine göre çok küçük olduğu için rahatsız yattığı belliydi. Isınabilmek için örtünebilecek ne varsa kendi üzerine yığılmıştı. Şiddetli bir humma nöbeti içerisinde bulunduğu açıkça görülmekteydi."

Taşralı Kız, Alberto Moravia

"O gün öğleden sonra, evine döner dönmez yatağın üzerine uzandı, bir yorgana büründü, akşama kadar yerinden kımıldamadı. Oda ilk kattaydı, derin bir çukura bakıyordu. Soğuktu, kireçle ağartılmış duvarları, onbeşinci yüzyıl taklidi, kara mobilyaları ile, bu kış gününde pek kasvetliydi."

Sonbahar Gülleri, Andre Maurois

"Uçlarında tombul yüzlü, yaldızlı melekler bulunan sütunlara, Regence stilindeki geniş karyolanın iki yanındaki ipekli perdeler gerilmişti."

“... Oteldeki dairesi iki odalıktı: Biri yatak odasıydı. İçinde sadece geniş bir bronz karyola, bir komodin, bir koltuk vardı.

İzlanda Balıkçısı, Pierre Loti

“Ev Britanya kulübelerinin geleneğine uygun olarak tertiplenmişti. Kocaman bir ocak, dip tarafı kaplıyordu. Dolap biçimi yataklar kat kat, yanlarda sıralanmıştı.

“Yepyeni beyazlığı içinde bu oda güzeldi, ferahtı. İçinde şehir biçimine uygun, pembe basma perdeli bir karyola, ortasında büyük bir masa vardı.” .

1984, George Orwell

“...ormana ve taş döşeli bir avluya bakan bir odaya girdiler. Eşyanın hala odada oturanlar varmış gibi tanzim edildiği Winston'ın dikkatini çekti. Yerde bir parça halı, duvarlarda bir iki tane resim, şöminenin yanına çekilmiş derin eski bir koltuk. Eski model bir saat şöminenin üzerinde işleyip duruyor. Pencerenin altında da odanın hemen hemen dörtte birini işgal eden muazzam bir karyola.”

“...Böyle bir odada, şöminenin yanında, ateşte bir çaydanlık, ayakları ızgaranın üzerinde, bir koltukta oturmanın ne keyifli olduğunu biliyormuş gibiydi. Yapyalnız, bütünüyle güvenlik içinde, ne sizi gözetleyen var, ne izleyen bir ses, yalnız çaydanlığın fokurdaması ve saatin tatlı tatlı tıkırdaması.”

Faust, J.W.Goethe

Tragedyanın Birinci Bölümü; Gece.

Yüksek tavanlı, dar, Gotik tarzında bir odada, Faust, yazı masasının koltuğunda huzursuz.

“... Eyvah! Hâlâ bu zindanda mıyım ben?/ Kahrolsun bu sessiz duvar deliği,/ Burada gökyüzünün sevgili ışığı bile,/ Renkli camlarda kırılıp bulanıklaşıyor!’...Bu kitap yığnında sıkışmış olmak;/ Kavanozlar, kutularla kuşatılmak,/ Zaten aletlerle dolu bu yere,/ Atalardan kalma eşyaları da yığmak/ Bu mudur dünya! Buna dünya mı denir?...Canlı doğa yerine, seni çevreleyen,/ Yalnızca duman, küf, hayvan iskeletleri,/ Ve ölülerin kemikleridir.”

"Ve sen, hiç kullanmadığım eski alet,/ Babamın olduğun için buradasın yalnızca,/ Bu eski silindir de gittikçe isleniyor,/ Masanın solgun lambası yanında."

Akşam. Küçük ve derli toplu bir oda. (Margarete'nin odası)

"...Her yerde sevgilim,/ Senin kadın elini görüyorum,/ Şu temiz masa örtüsünde,/ Ve şu kumla ovulmuş yerlerde./ Sevgili elin! Ah! Tanrısız elin!/ Bu kulübe bir cennet oluveriyor./ Ve şurada (yatak örtüsünü kaldırır.)/ Nasıl ürperiyorum sevinçten."

Margarete, elinde küçük bir lambayla. ...Camı açar. ...Soyunmaya başlar ve şarkı söyler.

Gretchen'in Odası. Gretchen çıkrık başında ve yalnız.

Döl Bereketi, Emile Zola

"Mathieu, mahallenin ortasında sırttan, balkonlarla ve oymalarla süslü, o modern yüksek binalar türünden, bir bina gördü... O tarihte on iki yaşında olan Reine, göze çarpacak kadar annesine benziyordu... Sonra, Grenelle bulvarına bakan Reine'in odasına girdiler; burası soluk mavi duvar kağıdı kaplı, cilâlı piçpen ağacından çocuk eşyasıyla döşenmişti. Karı kocanın yatak odası çok küçüktü, dairenin öbür ucunda idi, salonla arasında yemek odası vardı; sarı kumaşlarla süslenmiş, içine bir karyola, bir aynalı dolap, ve mazi ağacından bir lâvabo, tıklım tıklım doldurulmuştu."

İlyada Önsösünden, Azra Erhat

"Odalardaki eşyalar basittir. Homeros ev sahibi ile ev hanımının oturdukları tahtlardan, bir de 'diphros' denilen iskemlelerden söz eder. Tahtlar Girit saraylarında görülen yüksek arkalı koltuklar gibi olsa gerek. Odysseia'da bir de 'klinter' ile 'klismos'un adları geçer ki, bunların ilki bir sedir, ikincisi de ev hanımının kullandığı, arkalı bir iskemledir. Her ikisi de epey yüksek olduğundan, önlerinde 'threnys' denilen bir tokmak bulunuyordu. Sedir ve iskemlelerin üstüne postlar veya örtüler serilir. Yatak odalarında da tahta sedirlerden ve iskemlelerden başka eşya toktu herhalde

Odysseia, Homeros Türkçesi: A.Erhat-A.Kadir

"Haydi ser bakalım yatak odamıza , Eurykleia,/ onun kendi elleriyle yaptığı sağlam döşegini,/ yerleştir yerine sağlam sediri, şilteyi de koy üstüne,/ koy keçeleri, postalları, menevişli çarşafıları."

"Böyle diyerek sınamak istedi kocasını,/ Odysseus da iyi şeyler düşünen karısına içerledi. dedi ki:/ "Alt üst ettin, kadın, bu sözlerle yüreğimi!/ Kimdir benim yatağımı yerinden oynatan?/ Yapamaz tanrı yardımı olmadan bu işi hiç kimse,/ onu başka yere bir tanrı götürür, götürse götürse,/ insan ne kadar genç ve güçlü olursa olsun,/ gene de kolay değil oynatmak yerinden onu,/ büyük bir sır bu, çok ustaca yapılmıştır o yatak,/ çünkü ben yaptydım onu tek başıma./ Sık yapraklı bir zeytin ağacı vardı avlunun ortasında,/ kocaman, gür, gövdesi bir direk gibi kalın./ Onun çevresinde yapmıştım ben yatak odamı,/ ördüm duvarlarını ağır taşlarla, örttüm çatısını,/ iyice kenetlenen sağlam kapılar yaptım, sağlam kanatlı,/ sonra gür yapraklı dallarını kestim ağacın,/ gövdesini tunç bıçakla rendeledim köküne kadar,/ sonra güzelce bir çırpı çekip, düzelttim,/ içini oyup sedirini tamamladım yatağın,/ ve sonra burguyla deldim her yanını,/ süsledim altınla, gümüşle, fildişiyle,/ ve parlak, kırmızı kayışlar gerdim, üstüne sığır derisinden."

Kiyoto, Yasunari Kavabata

Arka tavandaki üst katta tavan yüksekti. Her birine altı tane hasır döşenmiş iki odası vardı. Anneyle babanın ve Çieko'nun yatak odalarıydı. ...Çieko aynanın önüne oturup saç tuvaletini bozdu. Uzun saçları zarif bir şekilde omuzlarına döküldü

"Odada üç kişinin yatması için yeteri kadar yer olduğu halde, sadece iki döşek hazırlanmıştı. Anne Çieko'nun yatağında uyumak istiyordu. ...Çieko kalkıp aynalı masanın önünde diz çöktü ve yüzünü inceledi. Düzene sokmak için hiçbirşey yapmadı. Sadece esans şişesini alıp yatağın üstüne birkaç damlacık serpti ve gece kuşağını sımsıkı sarındı."

Yaz Ortasında Ölüm, Yukio Mişima

“Daha önce yatağın kaldırılmasına hiç yardım etmemiş olan teğmen, güleryüzle dolabın kapağını açtı, yatğı kendi başına yerden kaldırıp, dolabın içine yerleştirdi. Reiko gaz sobasını söndürdü ve lamba altlığını kaldırdı. Teğmen yokken Reiko odayı özenle düzenlemiş, tozunu almış süpürmüş, bir köşesine yerleştirilen, küçük gül ağacı sehpayla oda, bir konuk havasına bürünmüştü.” (Yaz Ortasında Ölüm, Yukio Mişima, Can Yayınları Ltd. Şti, 1985, İstanbul, s.129)

Kıldan İnce Kılıçtan Keskince, Gülriz Sururi

“Kocaman odanın bir köşesinde bir yatağı ve tam karşı duvara dayalı eski bir çeyiz sandığından başka hiçbir şeyi yoktur Gül hanımın.”

“Sanırım on yedi-on sekiz odası vardı üç katlı köşkün. ...Herkesin bir yatak odası vardı üst katta ve her odanın bir kişiliği. Ancak her odanın birleştiği tek nokta, az eşyalı oluşlarıydı. Deniz tarafına bakan büyük odalardan biri dedemindi. Daha doğrusu sanırım daha önceden babaannemle paylaşırdı bu odayı. Sonra babaanem, o odanın karşısındaki daha küçük bir odaya geçmişti. Ama tuvalet masası ve onun üzerindeki lâcivert bohem altın işlemeli tuvalet takımı, dedemin odasında dururdu hâlâ. İki kişilik büyük ceviz karyolada dedem yatardı . Bir sürü yastık arasında. Gene güzel bir eski yazıhane hatırlıyorum, iki pencere ortasında, bu odayı süsleyen.

Gardrop, yani aynalı büyük ceviz dolap ve cam kapılı kitaplıksevdığım eşyalar orasında idi. Unutamadığım ikinci oda babamın odası idi. Basit bir somya üzerinde bir yatak. Duvara çivilerle asılı bir sürü elbise. Üzerlerine eski bir çarşaf örtülmüş. Yerde elbiselerin altında on çift kadar ayakkabı, hepsi birbirinden güzel ve hepsi yepyeni ve başkaca eşya yoktu orada. Çünkü babam bir yıldır Beyoğlu'na göç etmişti gerekli eşyalarını alıp. Sanırım göz boyarcasına odayı dolduran giyisiler eski kullanmadığı şeylerdi. Çünkü onlar hep orada durdu ve babam onlara elini sürmedi bir daha.”

“...Yusuf amcamın odasında yatağı dışında, yeşil çuha örtülü bir yazıhane ve mahalle marangozuna yaptırılmış, boyalı tahta ucuz kitaplıklar vardı. Bir sürü de Fransızca, eski Türkçe yeni :Türkçe kitaplar.”

"...Yusuf amcamın odasında hiç kimsenin odasında olmayan küçük uğurlar, incik boncuk, resim gibi şeyler, kitaplığını ve yazıhanesini süslerdi."

"...Sonra Ali amcamın odasına uğradım. Onu genellikle üzerinde askılı siyah yün, yüzücü mayosuyla, açık penceresi önünde labutları, halteriyle jimnastik yaparken bulurdum. Yaz kış böyleydi bu."

"...Ayrıca bazı odalarda çinko kaplı yerli, yüklük gibi duran, gusûlhane vardı. İstesek orada da yıkanabilirdik."

Odalarda, Erdal Öz

"...Hem de bir kadının özel odasıydı bu. ...Böyle odaları çok görmüşüm gibi bildik bir duygu vardı içimde. Yine de bir kadın eliyle, hem de kendisi için düzenlendiğini bilmek, bu odayı başka türlü görmeye zorluyordu beni. Odada başta olan aklıktı: Ak badanalı duvarlar, ak keten perdeler, ak yatak örtüsü. Çocukluğumda böyle güzel, temiz döşeli odaları görmüş olmalıydım. Ama bizim hiç böyle odalarımız olmadı nedense. ...Duvarda, küçük bir aynanın altında asılı duran, üzerlikten yapılmış duvar süsü, dikkatimi çekti. ...Köşede küçük, üçgen bir raf vardı. Üstündeki -çoğu boş olan- kolonya şişelerini hiç yadırgamadım. Şişelerin ardına üç tavus tüyü sokulmuştu. Avluya bakan, keten örtülerle örtülü, tek pencerenin üstünde eski yazı bir dua. Sedinin az ötesinde yine ak bir örtüyle örtülü ceviz sandık. İçinde bir yalnız kadının, kim bilir ne güzel işlenmiş yastık yüzleri, incecik dantelaları, düğününden kalma gelin telleri, bir iki porselen tabak vardır diye düşündüm. Sandığın üzerinde düzenli olarak sıralanmış, işlemeli sedir yastıklarından, üstünde oturduğum yatağın geceleri yatak, gündüzleri sedir olarak kullanıldığını anladım."

Yaban, Yakup Kadri Karaosmanoğlu

"Mehmet Ali'nin bana verilen odasında yerleşmem epeyce uzun sürdü. Bu, ovaya bakan iki küçük pencere, kavak ağaçlarıyla tutturulmuş tavanından kuru otlar sarkan, tabanı toprak bir hücre. ...Ceviz kitap sandığımı bir masa haline soktum, kapağından da bir nevi raf yaptım. Yatağım, İstanbul'da ne ise, gene odur. Zira, savaştan beri seyyar karyolamı hiç bırakmadım. O, benim vücudumun bir parçası oldu. Daha rahat bir yatakta asla uyuyamıyorum."

Perilli Köşk, Ömer Seyfettin

"Frenk sordu:

-Neye gülüyorsun?

-Ayol sen gizli mabede girmemişsin!.. dedim.

-Ya nereye girmişim?

-Süt annemin sandık odasına!

-Sandık odası ne?

-Bizim evlerde komod, aynalı dolap filân yoktur. Eşyalarımız birer sandıkta, sandıklar da bir odada durur. O mezar zannettiğin demir çemberli ceviz tabutlar, bizim çamaşır sandıklarımızdır.

-Ya duvardaki levhalar?

-Süt babamın eserleri! Yadigâr diye süt annem satmıyor.

Frenk inanamıyordu. Ben hala gülüyordum.

-Ya ipten yapılmış hendesi şekiller? O "relik"ler?

-Yağmurlu havalarda çamaşır asmaya mahsus ip. Zaviyeler, müsellesler tesadüfen teşekkül etmiş, relik zannettiğiniz de kullanılmayan esvaplar...

Frenk yine inanamıyordu. Mavi gözleri birden bire bulutlanmıştı. Yalanımı yakalamış gibi başını salladı:

-Ya o mukades sular? Onlara ne diyeceksin azizim? dedi.

-Gece yağmur yağdı. Süt annemin sandık odası, bildim bileli akar. Tavandan damlayacak yağmur suları yerleri ıslatmasın diye geceleyin Karanfil, o kapları odaya sıra sıra dizmiş olmalı... dedim."

Diyet, Ömer Seyfettin

"Kandilini yakmağa üşendi. Ocağın soluna gelen alçak musandıraya el yordamıyla çıktı. Büyük bir ayı postekisinden ibaret olan yatağına uzandı."

Bir Gün Tek Başına, Vedat Türkali

"-İyileş de şu kitapları yeniden bir düzelt...Baksana.

Ses çıkarmadı Günsel. Teyzesinin titizliği belliydi ya, kitaplar da gittikçe yığılmaya başlamıştı odada. Yetmiyordu bu küçük oda Günsel'e... Duvarda küçük kitaplık, bir

iki resim, ufacık masası... Bahçeye bakan bir pencere önündeki divanı... İki de sandalye sığabiliyordu ancak..."

"Günsel minik salona, dışardaki terasa, terastan görünen ufacık Boğaziçi'ne, geniş Levent Balmumcu sırtlarına bakıyordu. ...Ağır ağır evi dolaşmaya başladı. ...Minicik, boş bir karanlık oda, bir arsaya bakan büyük pencereli yatak odası, iki kişilik geniş karyola. Yastıklar, örtüler, komodinler, lambalar. Duvara gömülü boş, küçük elbise dolabı..."

Raziye, Melih Cevdet Anday

"Odada ilk gözüme çarpan, tam orta yere yerleştirilmiş, üç şilteli bir yer yatağı oldu. Başka eşya yoktu. Fakat duvarlar, buranın, evin müzesi olduğunu düşündürecek zenginlikteydi. En başta tabakları saymalıyım: Bunlar yerli ve yabancı olmak üzere, seramik sanatının en seçkin örnekleri idi diyebilirim. Selçuk ve İznik işi olanlar özellikle dikkati çekiyordu. Ortasında yelkenli resim bulunanlar çoğunlukta idi. Kırmızı üstüne mor lâleli ve yeşil yapraklı büyük bir tabak tam ortaya asılmıştı. Bunun Taşkent işi olduğunu söyledi dayım."

"Tabaklardan sonra, bir duvar baştan başa röprodüksiyonlarla donatılmıştı. Rembrand'ı ve Rubens'i ilk bakışta seçtim. Ötekilerin hemen tümü diyebilirim, izlenimci ressamların yapıtlarıydı."

"Kapıdan Şöyle bir baktım, solda duvara bitişik, başı yüksek, ardı daha alçak, dört ucunda oymalı, eski torna işi topuzlar bulunan yan tahtaları kabartma motiflerle süslü, görkemli bir karyola duruyordu. Yatakta işlemeli örtülerle kaplı bir yastık, ve baş yanı, elişi süslemeli bir çarşafa dönüşen al ipek örtülü bir yorgan vardı, yorganın ayak ucunda pembe bir kadife örtü, göze çarpıyordu. En şaşırtıcı olanı da, karyolanın önünde duran, gene üstü kadife, bir ayak iskemlesiydi. Bunların dışında, yer iki halı ile örtülüydü. Bunların pahalı halılar olduğunu halıdan hiç anlamayan bile fark ederdi. Karyolanın baş ucundaki tuvalet masası da, gene bu havaya uygundu, yumurta biçimi, ortasından ileri geri oynar bir ayna ve önünde çeşitli kadın süs takım taklavatı bulunan camlı bir dolap. ...Bir yanda bir kitaplık, onun yanında radyo pikap ve sağda ağır, süslü bir giyisi dolabı duruyordu. Şaşıtığım bu odanın tümüyle eve uygunsuzluğu idi. ...bu odanın lüksü anlaşılabilir bir

şeydi. Daha doğrusu buna lüks demek de yanlıştı, düpedüz bir sonradan görmelikti bu."

"Daha ilk bakışında şaşkına döndüm. Bu şaşkınlığımın nedenini söylemeden önce, kısaca anlatayım odayı: Dar ve uzun bir odaydı bu, sağda, duvara bitişik bir yer yatağı vardı. Üç dört şilteli, yüksek. Yastık yoktu. Duvar diplerine bir yığın kitap dizilmişti. Kapının arkasına baktım, az önce sallanıp da ses çıkaran şeyleri göreyim diye. Beş yaylı çekme jimnastik aracı. Kapiya çarpan şey buydu. Yerde iki lobut, üç gülle vardı. Bir adım atınca tahta taban gıcırdadı, yaylandı. Yatağın başucundaki kitapların üstünde büyük bir tabanca duruyordu. Gene yerdeki bir tepsinin üstünde ise, pipolar ve tespihler vardı.

Duvara bakınca. Üç duvarda da Vedia'nın büyük boy fotoğrafları asılıydı. İşte beni şaşırtan bu fotoğraflar olmuştu. Belki de yirmi kadar."

İçimizdeki Şeytan, Sabahattin Ali

"Eskiden tanıdığı bu odada hemen hemen hiçbirşey değişmemişti. Yayları çökmüş bir kanepeyle gıcırdayan dört iskemleden ibaret ucuz, aşırı derecede fantezi oda takımı eski yerini muhafaza ediyordu. Yerde aynı eski, fakat güzel Uşak halısı, pencerenin yanındaki sedirde aynı patiska örtüler ve ot yastıklar, duvarda aynı besmele levhası ve bir köşede küçük bir masanın üzerinde aynı portatif gramofonla yırtık kılıflı plaklar duruyordu."

Kumpanya, Sait Faik

"Perdeyi kaldırıp içeri girdiler. Şimdi deminki bahçeye bakan bir odadaydılar. Tam karşılarında bir sedir vardı. Odada iskemle namına bir şey yoktu. Yerde bir koyun postu ile iki minder, bir de dikiş makinesi göze çarpıyordu. Karşıdaki sedire oturdular." (Bütün Eserleri 5: Kumpanya, Sait Faik, Bilgi Yayınevi, 1970, s.56)

Kayıp Aranıyor, Sait Faik

"İstanbul'un içinde bu oda tek başına; dışardaki acıtıcı soğuğun göbeğinde, yanan sobaların ortasında varlığından kimseciklerin haberi olamyan, hatta annesinin bile

zevkine varamadığı bu sessiz sedasız sıcaklık; bağırmayan bir güzelliikle meçhul ve canlı her insanoğlu için bestelenmiş bir mûsiki parçası, işitenler için durmadan çalan, her parçasında histen, umuttan, hatıradan, aşktan, sulh ve sükûndan değişik değişik nefesler üfleyen bir flüt, bir ney gibiydi.

Tirollerde kış sporları için yapılmış halli bir Avusturya kasabası otel odasını ahbablığı çökmüş; eşyalarıyla; köpüklü Viyana kahveleri içilen, yalnız gazeteleri, hafifçe âdeta itina ile hışırdayan, sessiz koltuklarında geçkin Viyenalıların ağarmış zülüflü, yorgun ve sarkık yanakları ile damarları kabarmış elleri ve sarı tahtadan gazetedanlıkları fark edilen bir Viyane kenar mahalle kahvesi keyfi ve sinirsizliği ile bu odada. Odanın bir köşesini, bir metre yetmiş santim boyu, metrelik eniyle kaplayan kahverengi çini soba, keserken kanı birdenbire derisine ve tüylerine fışkırtırmış bir Ankara keçisi haliyle kırmızı valensa, sonra o maroken ciltleriyle tavana kadar gidip gelen kitaplık..."

Gecenin Şarkısı, Necati Cumalı

"Yine odama döndüm. Kulak verdim. Şarkı daha yakından geliyordu şimdi. baktım: ceketim sandalyenin gerisinde asılı. Pantolonum masanın üstünde duruyor. Kıravatım ceketimle, gömleğim pantolonumla yanyana. Ayakkabılarımın biri bana biri kapıya bakıyor..."

ÖZGEÇMİŞ

İTÜ Mimarlık Fakültesi, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi Selim Ökem, 1971 yılında İstanbul'da doğdu. Orta öğrenimini, 1989 yılında Ankara Yükseliş Koleji'nde tamamladı. Aynı yıl, İTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümüne girdi. 1994 yılında, lisans öğrenimini tamamlayarak, İTÜ Mimarlık Fakültesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünde yüksek lisans programına başladı.

1994-1997 yılları arasında, çeşitli serbest mimarlık bürolarında ve İTÜ Döner Sermaye İşletmelerinde İTÜ Türk Müziği Konservatuvarı Projesinde çalıştı. 1997 eğitim dönemi içerisinde, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğinin açmış olduğu kursta, ilkokul öğrencilerine Temel Sanat ve Resim Eğitimi dersleri verdi. Halen, Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi olarak meslek yaşamını sürdürmektedir.

